EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 13.6.2025
COM(2025) 308 final

ANNEX 1

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus,

mis käsitleb ulatusliku lepingute paketi allkirjastamist Euroopa Liidu nimel, et tugevdada, süvendada ja laiendada kahepoolseid suhteid Šveitsi Konföderatsiooniga, ning Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kokkuleppe (Šveitsi Konföderatsiooni Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Ametis osalemise tingimuste kohta) ajutist kohaldamist

ÜHELT POOLT EUROOPA ÜHENDUSE

JA SELLE LIIKMESRIIKIDE

NING TEISELT POOLT ŠVEITSI KONFÖDERATSIOONI VAHELISE ISIKUTE VABA LIIKUMIST KÄSITLEVA KOKKULEPPE MUUTMISE PROTOKOLL

EUROOPA LIIT, edaspidi „liit“,

ning

ŠVEITSI KONFÖDERATSIOON, edaspidi „Šveits“,

VÕTTES ARVESSE ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelist kokkulepet isikute vaba liikumise kohta (edaspidi „kokkulepe“), mis sõlmiti 21. juunil 1999 Brüsselis ja mis jõustus 1. juunil 2002;

VÕTTES ARVESSE ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahel 21. juunil 1999 sõlmitud isikute vaba liikumise kokkuleppe protokolli, mis käsitleb Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi osalemist lepingus seoses nende ühinemisega Euroopa Liiduga (Brüssel, 26. oktoober 2004) ja mis jõustus 1. aprillil 2006;

VÕTTES ARVESSE ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva 21. juuni 1999. aasta kokkuleppe protokolli, mis käsitleb Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia osalemist lepingus seoses nende ühinemisega Euroopa Liiduga (Brüssel, 27. mai 2008) ja mis jõustus 1. juunil 2009;

VÕTTES ARVESSE ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe protokolli, mis käsitleb Horvaatia Vabariigi osalemist lepingus seoses tema ühinemisega Euroopa Liiduga (Brüssel, 4. märts 2016) ja mis jõustus 1. jaanuaril 2017;

ARVESTADES, et ELi sõlmitud lepingud liidu institutsioonidele ja liikmesriikidele siduvad; kohaldatakse käesolevat protokolli kokkuleppeosaliste suhtes vastavalt kokkuleppes sätestatule,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

ARTIKKEL 1

Kokkuleppe muutmine

Kokkulepet muudetakse järgmiselt.

1) Preambuli teise põhjenduse järele lisatakse järgmised põhjendused:

„TUNNISTADES, et liikumisvabadus on siseturu oluline aspekt ning et kokkuleppeosaliste kodanike ja nende pereliikmete õigus siseneda vastavatele territooriumidele ja seal elada ilma põhjendamatute piiranguteta ja võrdse kohtlemise õigust täielikult austades aitab tugevdada nende siseturu osade toimimist, milles Šveits osaleb;

OLLES TEADLIKUD ühtsuse tagamisest nendes siseturu osades, milles Šveits osaleb, arvestades et kokkulepet tuleb tõlgendada kooskõlas käesoleva kokkuleppe institutsioonilise protokolli artiklis 7 sätestatud ühetaolise tõlgendamise põhimõttega. Šveitsi föderaalkohtu ja kõigi teiste Šveitsi kohtute, samuti Euroopa Liidu kohtute ja Euroopa Liidu Kohtu pädevus tõlgendada käesolevat kokkulepet üksikjuhtudel säilitatakse;

TULETADES MEELDE, et liikumisvabadus ja õigus võrdsele kohtlemisele laienevad kokkuleppeosalise kodanikele, kes kasutavad või püüavad kasutada oma vaba liikumise õigust, ilma et nad oleksid asunud elama teise kokkuleppeosalise territooriumile või ei ole veel sinna elama asunud. Samuti võivad teatavad vaba liikumise varasema kasutamisega seotud õigused, sealhulgas õigus võrdsele kohtlemisele, jätkuvalt kehtida pärast seda, kui kokkuleppeosalise kodanik ei ela enam teise kokkuleppeosalise territooriumil;

TULETADES lisaks MEELDE, et isikute vaba liikumine hõlmab töötajaid, füüsilisest isikust ettevõtjaid ja majanduslikult mitteaktiivseid isikuid, tingimusel et need isikud vastavad käesolevas kokkuleppes sätestatud seadusliku riigis elamise nõuetele, sealhulgas omavad vajaduse korral piisavaid vahendeid ja üldist ravikindlustust, et mitte põhjendamatult koormata kokkuleppeosaliste sotsiaalabisüsteeme;

RÕHUTADES eesmärki tugevdada ja arendada liidu ja Šveitsi laiaulatuslikku partnerlust, et saavutada selle täielik potentsiaal,“;

2) artikkel 4 asendatakse järgmisega:

„ARTIKKEL 4

Elamis- ja majandustegevuses osalemise õigus

Elamis- ja majandustegevuses osalemise õigus tagatakse vastavalt I lisale.“;

3) lisatakse järgmised artiklid:

„ARTIKKEL 4a

Asutamisõigus

1. Kokkuleppeosalise kodanikul on teise kokkuleppeosalise territooriumil asutamisõigus, et tegutseda seal füüsilisest isikust ettevõtjana.

2. Käesoleva kokkuleppe raames keelatakse kokkuleppeosalise kodanike asutamisvabaduse piirangud teise kokkuleppeosalise territooriumil. Niiviisi keelatakse ka piirangud, mis takistavad kokkuleppeosaliste territooriumile asunud kokkuleppeosaliste kodanikel rajada esindusi ja filiaale.

ARTIKKEL 4b

Füüsilisest isikust ettevõtjate võrdne kohtlemine

1. Füüsilisest isikust ettevõtjaks saamise ja sellena tegutsemise puhul tuleb füüsilisest isikust ettevõtjale tagada vähemalt sama soodsad tingimused kui vastuvõtjariigi kodanikele.

2. Määruse (EL) nr 492/2011[1] artikli 7 kuni 10 sätteid kohaldatakse *mutatis mutandis* käesolevas kokkuleppes osutatud nimetatud füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes.“;

4) artikli 5 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Käesolevas artiklis nimetatud õigused tagatakse vastavalt I, II ja III lisale.“;

5) lisatakse järgmised artiklid:

„ARTIKKEL 5a

Teenuste osutamine

Käesoleva kokkuleppe artikli 5 kohaselt on seoses teenuste osutamisega keelatud

a) mis tahes viisil piirata kokkuleppeosalise territooriumil niisuguste piiriüleste teenuste osutamist, mille kestus ei ületa 90 tegelikku tööpäeva kalendriaastas;

[1] Määrus (EL) nr 492/2011 (ELT L 141, 27.5.2011 lk 1), kui see on kohaldatav vastavalt I lisale.

b) mis tahes viisil piirata territooriumile sisenemist ja seal elamist käesoleva kokkuleppe artikli 5 lõikega 2 hõlmatud juhtudel seoses töötajatega, kellel ei ole ühe kokkuleppeosalise kodakondsust, ning seoses teenuseid osutavate isikutega, kes on integreeritud ühe kokkuleppeosalise tavapärasele tööturule ja kes on lähetatud teenuse osutamiseks teise kokkuleppeosalise territooriumile, ilma et see piiraks artikli 7i kohaldamist.

ARTIKKEL 5b

Teenuseid pakkuvad äriühingud

Artiklit 5a kohaldatakse äriühingute suhtes, mis on loodud vastavalt kokkuleppeosaliste seadustele ja mille registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või põhitegevuskoht asub kokkuleppeosalise territooriumil.

ARTIKKEL 5c

Teenuseid osutavate isikute võrdne kohtlemine

Teenuseid osutav isik, kellel on teenuse osutamise õigus või volitused, võib teenuse osutamise eesmärgil selles riigis, kus teenust osutatakse, vastavalt käesolevale kokkuleppele ning I, II ja III lisale ajutiselt tegutseda samadel tingimustel, mis on tagatud selle riigi kodanikele.

ARTIKKEL 5d

Teenuseid osutavate isikute elamisluba käsitlevad eeskirjad

1. Teenuseid osutavad isikud, kes on liidu liikmesriikide või Šveitsi kodanikud ja kes elavad muu kokkuleppeosalise territooriumil kui teenuseid saav isik, ning teenuseid osutavate isikute töötajad (olenemata nende kodakondsusest), kes on integreerunud kokkuleppeosalise tavapärasele tööturule ja kes on lähetatud teenuse osutamiseks teise kokkuleppeosalise territooriumile ja kellel on õigus osutada teenust või kellele on antud luba osutada teenust rohkem kui 90 tegelikku tööpäeva kalendriaastas, antakse selle õiguse tõendamiseks elamisluba ajavahemikuks, mis kehtib sama kaua kui teenuste osutamiseks ettenähtud aeg, st rohkem kui 90 tegelikku tööpäeva kalendriaastas.

2. Selliste lubade väljastamiseks võivad kokkuleppeosalised nõuda lõikes 1 nimetatud isikutelt ainult järgmiste dokumentide esitamist:

a) kehtiv isikutunnistus või pass, ilma et see piiraks artikli 7i kohaldamist;

b) tõend selle kohta, et nad osutavad või kavatsevad osutada teenust.

ARTIKKEL 5e

Teenuste osutamise kestus

1. Artikli 5a punktis a nimetatud teenuste osutamise kogukestus ei või ületada 90 tegelikku tööpäeva kalendriaastas, olenemata sellest, kas teenuseid osutatakse pidevalt või periooditi.

2. Lõike 1 sätted ei mõjuta teenuseid osutava isiku juriidiliste kohustuste täitmist teenuse saajatele antud garantiidele vastavalt või vääramatu jõu juhtudel.

ARTIKKEL 5f

Teenuste osutamise suhtes kohaldatavad eeskirjad

1. Artiklite 5a ja 5c sätteid ei kohaldata tegevuse suhtes, mis on kas või juhuti seotud avaliku võimu teostamisega kõnealuse kokkuleppeosalise territooriumil.

2. Artiklite 5a ja 5c sätted ning nende alusel vastu võetud meetmed ei välista selliste õigus- ja haldusnormide kohaldamist, millega sätestatakse teenuste osutamise eesmärgil lähetatud töötajate elu- ja töötingimused, kooskõlas I lisas osutatud töötajate lähetamist käsitlevate asjakohaste liidu õigusaktidega.

3. Artikli 5a punkti a ja artikli 5c sätete kohaldamine ei mõjuta selliste õigusnormide kohaldamist, mis kehtivad kokkuleppeosaliste territooriumil käesoleva kokkuleppe jõustumise ajal 1. juunil 2002 ja mis on seotud:

i) ajutise tööhõivega tegelevate asutuste tegevusega. Eelkõige ei tohi Šveitsi dünaamiline vastavusse viimine määrusega (EL) 2016/589[1] viia selleni, et Šveits ei saa enam kohaldada sellise tegevuse suhtes oma siseriiklikke õigus- ja haldusnorme;

[1] Määrus (EL) 2016/589 (ELT L 107, 22.4.2016, lk 1), kui see on kohaldatav vastavalt I lisale.

ii) finantsteenustega, mille osutamise tingimuseks on kokkuleppeosalise territooriumil antud eelluba ja mille osutaja suhtes selle kokkuleppeosalise asutused teevad usaldusnormatiivide täitmise järelevalvet.

ARTIKKEL 5g

Etteteatamisaeg ja kontrollid

1. Šveits võib konkreetsetes sektorites kohaldada tema territooriumil füüsilisest isikust ettevõtjatest ja teenuseosutajate suhtes enne teenuse osutamise algust maksimaalselt nelja tööpäeva pikkust etteteatamisaega, ning seda ka enne lähetamist nende teenuseosutajate suhtes, kes lähetavad töötajaid tema territooriumile kohapealse kontrolli tegemiseks.

2. Šveits määrab objektiivse riskianalüüsi alusel ning proportsionaalsel ja mittediskrimineerival viisil iseseisvalt kindlaks kontrolli arvu ja sageduse, samuti kontrollitavad sektorid ja alad, sealhulgas sektorid ja alad, mis ei ole hõlmatud maksimaalselt nelja tööpäeva pikkuse etteteatamistähtajaga, võttes arvesse, et kokkuleppega piiratakse teenuste osutamise vabadust 90 tegeliku tööpäevaga kalendriaastas.

3. Sektorite kindlaksmääramine vaadatakse läbi ja neid ajakohastatakse korrapäraselt.

ARTIKKEL 5h

Finantstagatised ja sanktsioonid

Teenuseosutajate puhul, kes ei ole täitnud oma rahalisi kohustusi täitevasutuste ja -organite ees, millele on osutatud ühisdeklaratsioonis tõhusate kontrollisüsteemide, sealhulgas Šveitsi kahekordse täitmise tagamise süsteemi kohta seoses varasema teenuste osutamisega, võib Šveits nõuda proportsionaalse finantstagatise esitamist, enne kui nad võivad uuesti teenuseid osutada sektorites, mis on kindlaks määratud sõltumatu ja objektiivse riskianalüüsi alusel.

Finantstagatise tasumata jätmise korral võib Šveits kohaldada proportsionaalseid sanktsioone, kehtestades tingimisi keelu teenuseid osutada kuni tagatise maksmiseni.

ARTIKKEL 5i

Tõend füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise kohta

Selleks et võidelda fiktiivse füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise vastu tõhusate ja riskipõhiste kontrollide abil, võib Šveits nõuda füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevatelt teenuseosutajatelt dokumentide esitamist, mis võimaldavad tõhusat kontrolli järelkontrolli raames (ainult: registreerimise kinnitus, kui see on asjakohane; tõend elukohariigis füüsilisest isikust ettevõtjana registreerimise kohta sotsiaalkindlustusasutuses; lepingulise suhte tõend).

ARTIKKEL 5j

Kaitse taseme säilitamine

1. Selleks et säilitada lähetatud töötajate kaitse tase, milles Šveits ja liit on muutmisprotokolli jõustumise ajal kokku leppinud, ei lisata käesolevasse kokkuleppesse direktiivide 96/71/EÜ[1] ja 2014/67/EL[2] muudatusi ega uusi liidu õigusakte töötajate lähetamise valdkonnas, olenemata käesoleva kokkuleppe institutsioonilise protokolli artiklist 5, kui need toovad kaasa lähetatud töötajate kaitse taseme märgatava nõrgenemise või vähenemise töötingimuste, eelkõige töötasu ja toetuste osas.

2. Lõike 1 kohaldamisel hinnatakse lähetatud töötajate kaitse taseme mis tahes muutust täies mahus, võttes arvesse kõiki käesoleva kokkuleppe asjakohaseid sätteid.

ARTIKKEL 5k

Teenuseid saavad isikud

Liidu liikmesriikide või Šveitsi kodanikelt, kes sisenevad kokkuleppeosalise territooriumile üksnes teenuste saamiseks, võidakse nõuda registreerimist vastavalt I lisas osutatud õigusaktidele.“;

---

[1] Direktiiv 96/71/EÜ (EÜT L 18, 21.1.1997, lk 1), vastavalt I lisale muutmisprotokolli jõustumise ajal.

[2] Direktiiv 2014/67/EL (ELT L 159, 28.5.2014, lk 11), vastavalt I lisale muutmisprotokolli jõustumise ajal.

6) lisatakse järgmised artiklid:

„ARTIKKEL 7a

Piirialatöötaja

Piirialatöötaja on kokkuleppeosalise kodanik, kes töötab või tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana ühes kokkuleppeosalise riigis ja elab teises kokkuleppeosalise riigis, kuhu ta korrapäraselt naaseb iga päev või vähemalt kord nädalas.

Selle kokkuleppe osalisriigi pädevad asutused, kus piirialatöötaja töötab kauem kui kolm kuud kalendriaastas, võivad piirialatöötaja registreerida deklaratiivsel eesmärgil.

Pädevad asutused väljastavad piirialatöötajale deklaratiivse registreerimistunnistuse tasuta või tasu eest, mis ei ületa kodanikele samalaadsete dokumentide väljastamise eest kehtestatud tasu.

Käesoleva artikli kohane registreerimine ei piira asjaomaste piirialatöötajate õigusi ja kohustusi, mis on sätestatud käesoleva kokkuleppe lisades osutatud õigusaktides. Tööperioodide puhul, mis on lühemad kui kolm kuud või kuni kolm kuud, võivad kokkuleppeosalised kohaldada teavitamismenetlust vastavalt ühisdeklaratsioonile tööleasumisest teatamise kohta.

ARTIKKEL 7b

Õpilased

Õpilaselt, kellel ei ole käesoleva kokkuleppe muude sätete alusel õigust elada teise kokkuleppeosalise territooriumil, võidakse nõuda elamise registreerimist vastavalt I lisas osutatud õigusaktidele. Käesolev kokkulepe ei reguleeri juurdepääsu kutseõppe võimalustele ega käesolevas artiklis käsitletud õpilastele antavat toimetulekutoetust.

a) olenemata eelmisest lausest kohaldatakse artiklit 2 olenemata õpilase elukohast õppemaksude ja kõigi muude õpingutega seotud tasude suhtes, samuti kõigi sellega seotud riiklike toetusmehhanismide suhtes, mida kohaldatakse õpilaste suhtes

   i) ülikoolides, ülikoolide instituutides, rakenduskõrgkoolides, teadusasutustes ja nendega seotud kõrgharidusasutustes Šveitsis, mida rahastatakse peamiselt riiklikest vahenditest, ning

   ii) mis tahes vastavas institutsioonis liidus;

b) tingimusel, et säilitatakse oma vastavate olemasolevate haridussüsteemide kvaliteet ja eripära, sealhulgas vastuvõtusüsteemid ja pädevuste korraldus, ei vähenda kokkuleppeosalised alates käesoleva sätte jõustumise kuupäevast nende punktis a nimetatud asutuste üliõpilaste üldist taset, kes on teiste konventsiooniosaliste kodanikud ja kellel ei olnud enne õpingute alustamist tema territooriumil elamise õigust. Selguse huvides ei tähenda eelnev lause kokkuleppeosalistele kohustust muuta oma vastuvõtusüsteeme, tõsta eespool nimetatud üliõpilaste arvu või reserveerida minimaalne kohtade arv teiste kokkuleppeosaliste üliõpilastele;

c) kokkuleppeosalised ei diskrimineeri punktide a ja b kohaldamisel teiste kokkuleppeosaliste kodanikke.

ARTIKKEL 7c

Avaliku võimu teostamine

1. Kokkuleppeosalise palgatöötajast kodanikule võidakse keelduda andmast õigust töötada avalikus teenistuses, mis on seotud avaliku võimu teostamisega ja mille eesmärk on kaitsta kõnealuse riigi või teiste avalik-õiguslike isikute üldisi huve.

2. Füüsilisest isikust ettevõtjale võidakse keelduda andmast õigust tegutseda valdkonnas, mis on kas või juhuti seotud avaliku võimu teostamisega.

ARTIKKEL 7d

Avalik kord

Käesoleva kokkuleppe sätete kohaselt antud õigusi võib piirata üksnes meetmetega, mis on õigustatud avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu seisukohast.

ARTIKKEL 7e

Alaline elukoht

Šveits ja liikmesriigid võivad otsustada anda direktiivi 2004/38/EÜ[1] artikli 16 kohase alalise elamisõiguse üksnes liidu kodanikele ja Šveitsi kodanikele, kes on elanud vastuvõtvas riigis seaduslikult kokku viis aastat töötajate või füüsilisest isikust ettevõtjatena, sealhulgas neile, kes säilitavad selle staatuse kooskõlas kõnealuse direktiiviga, ning selliste isikute pereliikmetele. Tingimusel et arvessevõetavad perioodid on osa ühest seaduslikust vastuvõtvas riigis elamise perioodist, ei pea need olema pidevad ja neid võib katkestada seadusliku elamise perioodidega, kui on tegemist majanduslikult mitteaktiivsete isikutega.

Esimese lõigu kohaselt alalise elamisõiguse omandamiseks vajalike perioodide arvutamisel võivad Šveits ja liikmesriigid otsustada mitte võtta arvesse kuuekuulisi või pikemaid perioode, mille jooksul sõltub isik täielikult sotsiaalabist.

Vastavalt ühisdeklaratsioonile sotsiaalabi andmisest keeldumise ja enne alalise elamisõiguse saamist elamisõiguse lõpetamise kohta ning kooskõlas käesoleva kokkuleppe institutsioonilise protokolli artikli 10 lõikega 6 kohaldatakse direktiivi 2004/38/EÜ[2] artiklis 7 sätestatud elamisõigust käsitlevaid eeskirju jätkuvalt isikute suhtes, kes ei ole saanud alalist elamisõigust.

[1] Direktiiv 2004/38/EÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77), kui see on kohaldatav vastavalt I lisale.
[2] Direktiiv, kui see on kohaldatav vastavalt I lisale.

ARTIKKEL 7f

Kinnisvara soetamine

1. Kokkuleppeosalise kodanikul, kellel on vastuvõtjariigis elamise õigus ja kelle põhielukoht on seal, on kinnisvara soetamisel kõnealuse riigi kodanikega samad õigused. Ta võib igal ajal asjaomaste riiklike õigusaktide kohaselt valida vastuvõtjariigi oma põhielukohaks, olenemata oma töösuhte kestusest. Vastuvõtjariigist lahkumine ei too kaasa kohustust kõnealusest omandist loobumiseks.

2. Kokkuleppeosalise kodanikul, kellel on vastuvõtjariigis elamise õigus, kuid kelle põhielukoht ei ole seal, on tema majandustegevusega seotud kinnisvara soetamisel kõnealuse riigi kodanikega samad õigused. Vastuvõtjariigist lahkumine ei too kaasa kohustust kõnealusest omandist loobumiseks. Kõnealune isik võib saada õiguse lisaeluaseme või puhkeotstarbelise majutuskoha soetamiseks. Sellise kodanike kategooria puhul ei mõjuta käesolev kokkulepe eeskirju, mis käsitlevad kapitalimahutusi või kauplemist tühjade kruntide ja veel ehitamata korteritega.

3. Piirialatöötajatel, kes on kokkuleppeosalise kodanik, on samad õigused majandustegevuseks vajaliku kinnisvara või lisaeluaseme soetamiseks kui vastuvõtjariigi kodanikel. Vastuvõtjariigist lahkumine ei too kaasa kohustust kõnealusest omandist loobumiseks. Kõnealune isik võib saada õiguse puhkeotstarbelise majutuskoha soetamiseks. Sellise kodanike kategooria puhul ei mõjuta käesolev kokkulepe vastuvõtjariigis kohaldatavaid eeskirju, mis käsitlevad kapitalimahutusi või kauplemist tühjade kruntide ja veel ehitamata korteritega.

ARTIKKEL 7g

Isikutunnistused

Šveits võib jätkuvalt välja anda isikutunnistusi, millel ei ole omaniku sõrmejälgi sisaldavat andmekandjat. Sellised isikutunnistused peavad olema visuaalselt eristatavad isikutunnistustest, mis vastavad I lisas osutatud õigusnormide nõuetele seoses selliste dokumentidega. Šveitsi kodanikud ei saa kasutada selliseid isikutunnistusi, mis on välja antud ühe aasta möödumisel muutmisprotokolli jõustumisest, selleks et kasutada vaba liikumise õigust.

ARTIKKEL 7h

Väljasaatmine

Riiki sisenemise õiguse ja teises riigis elamise õiguse piirangute puhul, mis on kehtestatud kokkuleppeosaliste kodanike avaliku korra või julgeoleku huvides, säilitatakse Šveitsi ja liikmesriikide kohustused, mis tulenevad kokkuleppest enne muutmisprotokolli jõustumist.

Seetõttu ei kohaldata järgmisi direktiivi 2004/38/EÜ[1] VI peatükiga kehtestatud muudatusi, mis lähevad nendest kohustustest kaugemale, nimelt artikli 28 lõigetes 2 ja 3 sätestatud suurem kaitse väljasaatmise eest ning nende sätetega seotud Euroopa Kohtu praktika. Lisaks, seoses direktiivi artikli 33 lõikes 2 osutatud väljasaatmistega võivad Šveits ja liikmesriigid selle asemel, et kohaldada kõnealuse sätte kohaseid menetlusi, tagada, et enne muutmisprotokolli jõustumist toimub väljasaatmine vastavalt kokkuleppe nõuetele.

[1] Direktiiv, kui see on kohaldatav vastavalt I lisale.

ARTIKKEL 7i

Kolmandate riikide kodanike riiki sisenemine

Kokkuleppeosalised ei või nõuda sissesõiduviisat ega esitada samaväärseid nõudeid lähetatud töötajatele, kellel ei ole kokkuleppeosalise kodakondsust ja kellel on sisenemisõigus ilma selliste nõueteta vastavalt I lisasse või mis tahes muusse kokkuleppeosaliste vahel kehtivasse õigusakti lisatud liidu õigusaktidele. Nendele lähetatud töötajatele, kes vajavad sissesõiduviisat või kellele esitatakse samaväärseid nõudeid, tagab asjaomane kokkuleppeosaline neile isikutele kõik võimalused vajalike viisade saamiseks.“;

7) artikkel 10 asendatakse järgmisega:

„ARTIKKEL 10

Muutused Euroopa Liidu liikmesuses

Kokkuleppe laiendamine protokolliga uutele liikmesriikidele sõltub kokkuleppeosaliste vahelisest kokkuleppest vastavalt oma sisemenetlustele. Kui ei ole kokku lepitud teisiti, sisaldab selline protokoll üleminekumeetmeid, võttes arvesse liidu, eelkõige uutes liikmesriikides, ja Šveitsi konkreetset majanduslikku ja sotsiaalset olukorda, ning arvestades käesoleva kokkuleppe pikendamise varasemat tava.“;

8) artikkel 14 asendatakse järgmisega:

„ARTIKKEL 14

Ühiskomitee

1. Käesolevaga luuakse ühiskomitee.

Ühiskomiteesse kuuluvad mõlema kokkuleppeosalise esindajad.

2. Ühiskomitee kaasesimeesteks on liidu esindaja ja Šveitsi esindaja.

3. Ühiskomitee teeb järgmist:

a) tagab käesoleva lepingu nõuetekohase toimimise, tõhusa haldamise ja kohaldamise;

b) loob kokkuleppeosalistele võimaluse vastastikuseks konsulteerimiseks ja pidevaks omavaheliseks teabevahetuseks, eelkõige selleks, et leida lahendus mis tahes raskustele kokkuleppe või selles viidatud liidu õigusakti tõlgendamisel või kohaldamisel kooskõlas käesoleva kokkuleppe institutsioonilise protokolli artikliga 10;

c) annab kokkuleppeosalistele soovitusi käesoleva kokkuleppega seotud küsimustes;

d) võtab käesolevas kokkuleppega ette nähtud juhtudel vastu otsuseid ning

e) teostab mis tahes muud pädevust, mis on talle käesoleva kokkuleppega antud.

4. Ühiskomitee otsused võetakse vastu konsensuse alusel.

Otsused on kokkuleppeosaliste suhtes siduvad ning kokkuleppeosalised võtavad nende rakendamiseks kõik vajalikud meetmed.

5. Ühiskomitee tuleb kokku vähemalt kord aastas, vaheldumisi Brüsselis ja Bernis, kui kaaseesistujad ei otsusta teisiti. Samuti tuleb ühiskomitee kokku emma-kumma kokkuleppeosalise taotlusel. Kaaseesistujad võivad kokku leppida, et ühiskomitee koosolek toimub videokonverentsi või telekonverentsi teel.

6. Ühiskomitee kehtestab oma töökorra ja ajakohastab seda vastavalt vajadusele.

7. Ühiskomitee võib otsustada luua töörühmi või eksperdirühmi, mis võivad teda abistada ülesannete täitmisel.“;

9) lisatakse järgmine artikkel:

„ARTIKKEL 14a

Kaitseklausel

1. Juhul kui käesoleva kokkuleppe rakendamisest tulenevad tõsised majanduslikud või sotsiaalsed raskused, tuleb ühiskomitee ükskõik kumma kokkuleppeosalise taotlusel kokku, et läbi vaadata olukorra parandamiseks vajalikud meetmed. Ühiskomitee võib 60 päeva jooksul taotluse esitamise kuupäevast otsustada, milliseid meetmeid võtta. Ühiskomitee võib seda ajavahemikku pikendada.

2. Kui ühiskomitee ei võta lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul vastu otsust asjakohaste meetmete või tähtaja pikendamise kohta, võib taotluse esitanud kokkuleppeosaline anda tõsiste majandusraskuste korral asja lahendamiseks vahekohtule. Vahekohus teeb oma lõpliku otsuse kuue kuu jooksul alates vahekohtu moodustamisest.

3. Kui vahekohus otsustab, et väidetavad raskused on tõendatud ja tulenevad käesoleva kokkuleppe kohaldamisest, võib taotluse esitanud kokkuleppeosaline võtta asjakohaseid meetmeid nende raskuste kõrvaldamiseks. Kui kokkuleppeosalise poolt käesoleva lõike kohaselt vastu võetud meetmed põhjustavad käesolevast kokkuleppest tulenevate õiguste ja kohustuste tasakaalustamatuse, võib teine kokkuleppeosaline võtta asjakohaseid tasakaalustavaid meetmeid, et kõrvaldada kõnealune tasakaalustamatus käesoleva kokkuleppe kohaldamisalas.

4. Erandlike kiireloomuliste asjaolude korral, kui kokkuleppeosalisel on oht, et käesoleva kokkuleppe kohaldamine põhjustab suurt majanduslikku kahju, võib kõnealune kokkuleppeosaline kooskõlas käesoleva liitega anda asja vahekohtusse, kui ühiskomitee ei võta otsust vastu 30 päeva jooksul alates taotluse esitamisest. Vahekohus teeb oma lõpliku otsuse kuue kuu jooksul alates vahekohtu moodustamisest.

5. Lõikes 4 osutatud asjaoludel, kui vahekohus otsustab *prima facie*, et väidetavad raskused on kõrvaldatud, võivad kokkuleppeosalised võtta ajutisi meetmeid ja vajaduse korral ajutisi tasakaalustavaid meetmeid. Liite artiklit III.10, välja arvatud lõike 4 punkt c, kohaldatakse *mutatis mutandis*.

6. Lõigetes 2–5 osutatud meetmed ja tasakaalustavad meetmed võetakse vastu käesoleva kokkuleppe kohaldamisalas. Selliste meetmete ulatus ja kestus piirdub raskuste ületamiseks või tasakaalustamatuse kõrvaldamiseks rangelt vajalikuga. Eelistada tuleb meetmeid ja tasakaalustavaid meetmeid, mis häirivad käesoleva kokkuleppe toimimist kõige vähem.

7. Võetud meetmete ja tasakaalustavate meetmete asjus konsulteeritakse ühiskomitees iga kolme kuu järel alates nende vastuvõtmisest, et need enne kavandatud kehtivusaja lõppu kaotada või piirata nende kohaldamise ulatust vältimatult vajalikul määral. Iga kokkuleppeosaline võib igal ajal taotleda ühiskomiteelt selliste meetmete ja tasakaalustavate meetmete läbivaatamist.“;

10) artikkel 18 asendatakse järgmisega:

„ARTIKKEL 18

Läbivaatamine

Kui kokkuleppeosaline soovib käesoleva kokkuleppe läbivaatamist, esitab ta ühiskomiteele sellekohase ettepaneku.

Käesoleva kokkuleppe muudatused jõustuvad pärast kokkuleppeosaliste vastavate sisemenetluste lõpuleviimist.“;

11) artikkel 21 asendatakse järgmisega:

„ARTIKKEL 21

Seos maksustamist käsitlevate kokkulepetega

1. Käesolev kokkulepe ei mõjuta topeltmaksustamist käsitlevate Šveitsi ja liidu liikmesriikide vaheliste kahepoolsete kokkulepete sätteid. Eelkõige ei mõjuta käesolev kokkulepe topeltmaksustamist käsitlevates kokkulepetes esitatud „piirialatöötaja“ mõistet.

2. Käesoleva kokkuleppe sätteid ei tohi tõlgendada nii, nagu takistaksid need kokkuleppeosalisi eristamast oma asjakohaste maksusätete kohaldamisel maksumaksjaid, kelle olukord ei ole võrreldav eeskätt elukoha poolest. See ei kujuta endast siiski käesolevas kokkuleppes määratletud isikute õiguste diskrimineerimise või piiramise vahendit.

3. Ükski käesoleva kokkuleppe säte ei takista kokkuleppeosalisi vastu võtmast või kohaldamast meetmeid, mis tagavad maksude kehtestamise, tasumise ja tõhusa sissenõudmise või takistavad maksustamise vältimist või maksudest kõrvalehoidumist kokkuleppeosaliste riiklike maksuseaduste kohaselt või vastavalt muule täielikult või peamiselt maksustamist käsitlevale rahvusvahelisele lepingule või kokkuleppele, mille osalised Šveits, liit või liikmesriik on.“;

12) lisatakse järgmised artiklid:

„ARTIKKEL 23a

Elamislubade ja muude erilubade kehtivus

Elamisload ja muud eriload, mille kokkuleppeosalised on välja andnud enne muutmisprotokolli jõustumist, jäävad kehtima ning nende kehtivusaja lõppedes asendatakse need käesolevas kokkuleppes sätestatud dokumentidega, kui nende väljaandmise tingimused on täidetud.

ARTIKKEL 23b

Üleminekukord

1. Direktiivi 2004/38/EÜ[1] kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes kohaldatakse käesolevas lõikes sätestatud üleminekukorda:

a) kehtestatakse üleminekuperiood, mis algab muutmisprotokolli jõustumise kuupäeval ja lõpeb 24 kuud pärast selle jõustumist;

b) artikleid 5k, 7a, 7d, 7e, 7h ja 7i ning direktiivi 2004/38/EÜ[2] seoses käesoleva kokkuleppega kohaldatakse alates esimesest päevast pärast üleminekuperioodi lõppu;

c) üleminekuperioodil säilitatakse enne muutmisprotokolli jõustumist kehtinud kokkuleppe järgmiste sätete mõju:

– artiklid 1–7 ja artikkel 16 ning

– artiklid 1–9, 12–15, 17, 19, 20, 23 ja 24, välja arvatud I lisa artikli 24 lõike 4 viimane lause.

[1] Direktiiv, kui see on kohaldatav vastavalt I lisale.
[2] Direktiiv, kui see on kohaldatav vastavalt I lisale.

Need sätted ei mõjuta küsimusi, mis kuuluvad I lisas osutatud muude õigusaktide, eelkõige I lisa 2. jaos osutatud määruse (EL) nr 492/2011[1] ja määruse (EL) 2016/589[2] kohaldamisalasse.

2. Direktiivi 96/71/EÜ[3] ja direktiivi 2014/67/EL[4]kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes kohaldatakse käesolevas lõikes sätestatud üleminekukorda:

a) kehtestatakse üleminekuperiood, mis algab muutmisprotokolli jõustumise kuupäeval ja lõpeb 36 kuud pärast selle jõustumist;

b) artikli 5f lõiget 2, artikleid 5g, 5h, 5i ning direktiivi 96/71/EÜ[5] ja direktiivi 2014/67/EL[6] seoses käesoleva kokkuleppega kohaldatakse alates esimesest päevast pärast üleminekuperioodi lõppu;

c) üleminekuperioodil säilitatakse enne muutmisprotokolli jõustumist kehtinud kokkuleppe järgmiste sätete mõju:

– artikli 5 lõige 4 ja artikkel 16 ning

– I lisa artikli 22 lõige 2.

Need sätted ei mõjuta küsimusi, mis kuuluvad I lisa 2. jaos osutatud muude õigusaktide kohaldamisalasse.“;

---

1 Määrus, kui see on kohaldatav vastavalt I lisale.
2 Määrus, kui see on kohaldatav vastavalt I lisale.
3 Direktiiv, kui see on kohaldatav vastavalt I lisale.
4 Direktiiv, kui see on kohaldatav vastavalt I lisale.
5 Direktiiv, kui see on kohaldatav vastavalt I lisale.
6 Direktiiv, kui see on kohaldatav vastavalt I lisale.

13) artikkel 24 asendatakse järgmisega:

„ARTIKKEL 24

Territoriaalne kohaldamisala

Käesolevat kokkulepet kohaldatakse ühelt poolt territooriumi suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Liidu toimimise lepingut (edaspidi „ELi toimimise leping“) neis lepingutes sätestatud tingimustel, ja teiselt poolt Šveitsi territooriumi suhtes.“;

14) kokkuleppe I lisa asendatakse käesolevale protokollile lisatud I lisaga;

15) kokkuleppe II lisa asendatakse käesolevale protokollile lisatud II lisaga;

16) kokkuleppe III lisa asendatakse käesolevale protokollile lisatud III lisaga;

17) Taanis asuvaid lisaeluasemeid käsitlev protokoll asendatakse käesolevale protokollile lisatud Taanis asuvaid lisaeluasemeid käsitlev protokolliga;

18) ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja tema liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva lepingu protokolli I lisa seoses Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi lepingus osalemisega nende ühinemise tõttu Euroopa Liiduga (Brüssel, 26. oktoober 2004) jäetakse välja;

19) käesolevale protokollile lisatud protokoll kinnisvara omandamise kohta Maltal lisatakse kokkuleppele;

20) käesolevale protokollile lisatud protokoll pikaajaliste elamislubade kohta lisatakse lepingule;

21) käesolevale protokollile lisatud ühisdeklaratsioonid ja ühepoolne deklaratsioon lisatakse kokkuleppe lõppaktile lisatud deklaratsioonidele.

ARTIKKEL 2

Jõustumine

1. Liit ja Šveits ratifitseerivad käesoleva protokolli või kiidavad selle heaks oma menetluskorra kohaselt. Liit ja Šveits teatavad teineteisele käesoleva protokolli jõustumiseks vajalike sisemenetluste lõpuleviimisest.

2. Käesolev protokoll jõustub teise kuu esimesel päeval, mis järgneb viimasele teatele järgmiste kokkulepete kohta:

a) ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe institutsiooniline protokoll;

b) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe institutsiooniline protokoll;

c) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe muutmise protokoll;

d) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe riigiabi protokoll;

e) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe institutsiooniline protokoll;

f) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe muutmise protokoll;

g) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe riigiabi protokoll;

h) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe muutmise protokoll;

i) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise vastavushindamise vastastikuse tunnustamise kokkuleppe institutsiooniline protokoll;

j) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise vastavushindamise vastastikuse tunnustamise kokkuleppe muutmise protokoll;

k) Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kokkulepe Šveitsi korrapärase rahalise toetuse kohta majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamiseks Euroopa Liidus;

l) ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping, mis käsitleb Šveitsi Konföderatsiooni osalemist liidu programmides;

m) Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kokkulepe Šveitsi Konföderatsiooni Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Ametis osalemise tingimuste kohta.

Koostatud (koht), (kuupäev) kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed.

SELLE KINNITUSEKS on täievolilised esindajad käesolevale protokollile alla kirjutanud.

(Allkirjakast, kõigis 24 ELi keeles: „Euroopa Liidu nimel“ ja „Šveitsi Konföderatsiooni nimel“)

I LISA

KOKKULEPPE I LISA MUUDATUSED

Kokkuleppe I lisa asendatakse järgmisega:

„**I LISA**

ISIKUTE VABA LIIKUMINE, ASUTAMISÕIGUS JA
TEENUSTE OSUTAMISE ÕIGUS

1. JAGU

Käesoleva kokkuleppe artiklite 2–9 kohaldamisel kohaldatakse käesoleva lisa 2. jaos loetletud liidu õigusakte vastavalt käesoleva kokkuleppe institutsioonilise protokolli artiklis 5 osutatud dünaamilise ühtlustamise põhimõttele ning kõnealuse artikli lõikes 7 loetletud eranditele.

Kui tehnilistes kohandustes ei ole sätestatud teisiti, kehtivad käesolevasse lisasse integreeritud liidu õigusaktides liidu liikmesriikidele ette nähtud õigused ja kohustused ka Šveitsi kohta. Seda kohaldatakse täielikus kooskõlas käesoleva kokkuleppe institutsioonilise protokolliga.

Ilma et see piiraks institutsioonilise protokolli artikli 16 kohaldamist ja kui tehnilistes kohandustes ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse Šveitsi suhtes 2. jaos loetletud õigusaktide sätteid, millega nõutakse liikmesriikidelt teabe esitamist teistele liikmesriikidele või komisjonile. Kui kõnealune teave on seotud järelevalve või kohaldamisega, edastab Šveits selle teabe ühiskomitee kaudu.

2. JAGU

OSUTATUD ÕIGUSAKTID

1. 31977 L 0486: Nõukogu direktiiv 77/486/EMÜ, 25. juuli 1977, võõrtöötajate lastele hariduse andmise kohta (EÜT L 199, 6.8.1977, lk 32).

2. 31996 L 0071: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 96/71/EÜ, 16. detsember 1996, töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (EÜT L 18, 21.1.1997, lk 1), muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

   – 32018 L 0957: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/957, 28. juuni 2018, millega muudetakse direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (ELT L 173, 9.7.2018, lk 16).

Käesolevas kokkuleppes loetakse selle direktiivi sätteid järgmistes kohandustes:

a) artikli 1 lõikes -1a asendatakse sõnad „liikmesriikides ja liidu tasandil tunnustatud põhiõiguste, sealhulgas streigiõiguse või -vabaduse teostamist“ sõnadega „liikmesriikides ja liidu tasandil ning Šveitsis tunnustatud põhiõiguste, sealhulgas streigiõiguse või -vabaduse teostamist“;

b) artikli 1 lõikes 3:

   i) punkti c ei kohaldata Šveitsi suhtes;

   ii) teist ja kolmandat lõiku ei kohaldata Šveitsi suhtes;

c) artiklis 3:

   i) lõiget 1b ei kohaldata Šveitsi suhtes;

   ii) lõikes 10 asendatakse sõnad „aluslepinguga“ sõnadega „kokkuleppega“;

d) artikli 4 lõikes 2:

   i) esimese lõigu viimases lauses asendatakse sõnad „antakse sellest teada komisjonile, kes võtab vajalikke meetmeid“ sõnadega „teavitatakse sellest ühiskomiteed eesmärgiga leida lahendus.“;

ii) teine lõik asendatakse järgmisega:

„Euroopa Liit ja Šveits teevad ühiskomitees tihedat koostööd, et analüüsida kokkuleppeosaliste vahel artikli 3 lõike 10 kohaldamisel tekkida võivaid raskusi.“;

e) käesoleva kokkuleppe kohaldamisel kohaldatakse direktiivi alates kokkuleppe artikli 23b lõikes 2 sätestatud üleminekuperioodi lõpule järgnevast päevast.

3. 32004 L 0038: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/38/EÜ, 29. aprill 2004, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77, parandatud väljaandes ELT L 229, 29.6.2004, lk 35, ELT L 30, 3.2.2005, lk 27 ja ELT L 197, 28.7.2005, lk 34).

Käesolevas kokkuleppes loetakse selle direktiivi sätteid järgmistes kohandustes:

a) käesolevat kokkulepet kohaldatakse kokkuleppe osalisriikide kodanike suhtes. Isikutel, kes on direktiivi tähenduses nende pereliikmed ja kellel on kolmanda riigi kodakondsus, on samuti teatavad direktiiviga ette nähtud õigused;

b) mõisted „liidu kodanik“ ja „liidu kodanikud“ asendatakse vastavalt sõnadega „liikmesriigi või Šveitsi kodanik“ ja „liikmesriikide ja Šveitsi kodanikud“;

c) artikkel 16 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriikide ja Šveitsi kodanikud, kes on artikli 7 lõike 1 punkti a või lõike 3 alusel elanud teise kokkuleppeosalise territooriumil seaduslikult kokku viis aastat, saavad seal alalise elamisõiguse. Selle õiguse suhtes ei kohaldata III peatükis sätestatud tingimusi.

2. Tingimusel et lõike 1 kohase alalise elamisloa saamiseks vajalike perioodide arvutamiseks arvessevõetavad perioodid on osa ühest seaduslikust vastuvõtvas riigis elamise perioodist, ei pea need olema pidevad ja neid võib katkestada seadusliku elamise perioodidega, mis ei põhine artikli 7 lõike 1 punktil a või lõikel 3.

3. Lõike 1 kohaselt alalise elamisõiguse omandamiseks vajalike perioodide arvutamisel võivad Šveits ja liikmesriigid otsustada mitte võtta arvesse kuuekuulisi või pikemaid perioode, mille jooksul sõltub isik täielikult sotsiaalabist.

4. Alalise elamisõiguse saavad ka pereliikmed, kes on koos liikmesriigi või Šveitsi kodanikuga elanud vastuvõtvas riigis seaduslikult ja pidevalt viis aastat.

5. Elamisperioodi pidevust ei mõjuta ajutine eemalviibimine, mis ei ületa kuut kuud aastas, või pikemaajaline eemalviibimine seoses kohustusliku ajateenistusega või üks eemalviibimine maksimaalselt kaheteistkümne järjestikuse kuu jooksul olulistel põhjustel, näiteks rasedus ja sünnitus, raske haigus, õpingud või tööalane koolitus või lähetus mõnda teise riiki.

6. Kui alaline elamisõigus on omandatud, kaotatakse see üksnes juhul, kui viibitakse vastuvõtvast riigist eemal kauem kui kaks järjestikust aastat.

7. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid ja Šveits otsustada, et alalise elamisõiguse omandavad liikmesriikide ja Šveitsi kodanikud, kes on elanud seaduslikult ja pidevalt viis järjestikust aastat teise kokkuleppeosalise territooriumil.“;

d) artiklis 24:

i) lõikes 1 asendatakse sõnad „asutamislepingu ja teiseste õigusaktide“ sõnadega „kokkuleppe“;

ii) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„Erandinda lõikest 1 ei ole vastuvõttev riik kohustatud tagama õigust sotsiaalabile elamisperioodi esimese kolme kuu jooksul või, kui see on asjakohane, artikli 14 lõike 4 punktis b sätestatud pikema ajavahemiku jooksul, samuti ei ole ta kohustatud andma stipendiumide või õppelaenudena toimetulekutoetust õpinguteks, sealhulgas tööalaseks koolituseks, muudele isikutele kui töötajatele, füüsilisest isikust ettevõtjatele, sellise staatuse säilitanud isikutele ja nende pereliikmetele.“;

e) artikli 28 lõikeid 2 ja 3 ei kohaldata;

f) artiklisse 33 lisatakse järgmine lõige:

„Šveits ja liikmesriigid võivad lõikes 2 sätestatud menetluste kohaldamise asemel tagada, et väljasaatmisotsused täidetakse kooskõlas direktiivi 64/221/EMÜ* artiklis 3 sätestatud nõuetega.

---

* Nõukogu 25. veebruari 1964. aasta direktiiv 64/221/EMÜ välisriigi kodanike liikumise ja elukohaga seonduvate avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu seisukohalt õigustatud erimeetmete kooskõlastamise kohta (EÜT 56, 4.4.1964, lk 850), kokkuleppe jõustumise ajal 1. juunil 2002 kehtinud redaktsioonis“;

g) käesoleva kokkuleppe kohaldamisel kohaldatakse direktiivi alates käesoleva kokkuleppe artikli 23b lõikes 1 sätestatud üleminekuperioodi lõpule järgnevast päevast.

4. 32006 R 0635: Komisjoni määrus (EÜ) nr 635/2006, 25. aprill 2006, millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 1251/70 töötajate õiguse kohta jääda elama liikmesriigi territooriumile pärast selles riigis töötamist (ELT L 112, 26.4.2006, lk 9).

5. 32011 R 0492: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 492/2011, 5. aprill 2011, töötajate liikumisvabaduse kohta liidu piires (ELT L 141, 27.5.2011, lk 1), muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

– 32016 R 0589: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/589, 13. aprill 2016 (ELT L 107, 22.4.2016, lk 1),

– 32019 R 1149: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1149, 20. juuni 2019 (ELT L 186, 11.7.2019, lk 21).

Käesolevas kokkuleppes loetakse selle määruse sätteid järgmistes kohandustes:

a) artikli 9 lõiget 1 muudetakse järgmiselt: „Ilma et see piiraks käesoleva kokkuleppe artikli 7f kohaldamist, on töötajal, kes on ühe kokkuleppeosalise kodanik ja kes töötab teise kokkuleppeosalise territooriumil, elamispinna suhtes kõik õigused ja soodustused, mida antakse selle riigi kodanikest töötajatele, kaasa arvatud võimalus saada talle vajaliku elamispinna omandiõigus.“;

b) artiklis 36:

i) lõiget 1 ei kohaldata;

ii) lõikes 2 käsitatakse viidet „Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 48 kohaselt võetud meetmetele“ viitena käesolevasse kokkuleppesse integreeritud sotsiaalkindlustusvaldkonna Euroopa Liidu õigusaktidele.

6. 32012 R 1024: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1024/2012, 25. oktoober 2012, mis käsitleb siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2008/49/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 1), muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

– 32013 L 0055: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/55/EL, 20. november 2013 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 132),

– 32014 L 0060: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/60/EL, 15. mai 2014 (ELT L 159, 28.5.2014, lk 1), parandatud väljaandes ELT L 147, 12.6.2015, lk 24,

– 32014 L 0067: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/67/EL, 15. mai 2014 (ELT L 159, 28.5.2014, lk 11),

– 32016 R 1191: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/1191, 6. juuli 2016 (ELT L 200, 26.7.2016, lk 1),

– 32016 R 1628: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/1628, 14. september 2016 (ELT L 252, 16.9.2016, lk 53), parandatud väljaandes ELT L 231, 6.9.2019, lk 29,

– 32018 R 1724: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1724, 2. oktoober 2018 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1),

– 32020 L 1057: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2020/1057, 15. juuli 2020 (ELT L 249, 31.7.2020, lk 49),

– 32020 R 1055: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/1055, 15. juuli 2020 (ELT L 249, 31.7.2020, lk 17).

Šveits kasutab siseturu infosüsteemi (IMI) kui kolmas riik teabe, sealhulgas isikuandmete vahetamiseks IMI osalistega liidus, et rakendada halduskoostöömenetlusi, kui see on käesoleva kokkuleppe kohaldamisel asjakohane.

Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel on komisjon jätkuvalt seisukohal, et Šveits tagab määruse (EL) nr 1024/2012 artikli 23 lõike 1 punktis c osutatud isikuandmete piisava kaitse seni, kuni kehtib otsus 2000/518/EÜ[1]. Käesoleva lisa kohaldamisel ja nagu on määratletud direktiivi 96/71/EÜ artiklis 4 ning direktiivi 2014/67/EL artiklites 6, 7, artikli 10 lõikes 3 ja artiklites 14–18, kasutab Šveits IMIt vastavalt kõnealustes artiklites sätestatud teabevahetuse põhimõtetele ja korrale.

Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel käsitatakse Šveitsi *Commissions Paritaires´*e pädevate asutustena määruse (EL) nr 1024/2012 artikli 5 teise lõigu punkti f ja direktiivi 2014/67/EL artikli 2 punkti a tähenduses. Nad kasutavad IMIt direktiivi 96/71/EÜ artiklis 4 ning direktiivi 2014/67/EL artiklites 6 ja 7 ning artikli 10 lõikes 3 osutatud koostöö eesmärgil, kui nad Šveitsi volitusel täidavad Šveitsi kollektiivlepinguid ja lähetatud töötajaid käsitlevaid Šveitsi õigusakte kooskõlas direktiividega 96/71/EÜ ja 2014/67/EL.

[1] Komisjoni otsus 2000/518/EÜ, 26. juuli 2000, isikuandmete piisava kaitse kohta Šveitsis vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 95/46/EÜ (EÜT L 215, 25.8.2000, lk 1), sealhulgas selle hilisemad muudatused.

Käesolevas kokkuleppes loetakse määruse (EL) nr 1024/2012 sätteid järgmises kohanduses:

a) artikli 5 esimeses lauses käsitatakse Šveitsi puhul viidet direktiivile 95/46/EÜ viitena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele;

b) artikli 8 lõike 1 punkti e ei kohaldata Šveitsi suhtes;

c) artikli 9 lõikes 5 asendatakse Šveitsi puhul sõnad „liidu õigusega“ sõnadega „käesolevasse kokkuleppesse integreeritud liidu õigusega“;

d) artikli 10 lõikes 1 asendatakse Šveitsi puhul sõnad „kooskõlas siseriiklike või liidu õigusaktidega“ sõnadega „kooskõlas Šveitsi õigusaktidega“;

e) artikli 16 lõigetes 1 ja 2 käsitatakse Šveitsi puhul viiteid direktiivile 95/46/EÜ viidetena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele;

f) artikli 17 lõikes 4 käsitatakse Šveitsi puhul viidet direktiivile 95/46/EÜ viitena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele;

g) artikli 18 lõikes 1 käsitatakse Šveitsi puhul viidet direktiivile 95/46/EÜ viitena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele;

h) artiklis 20 käsitatakse Šveitsi puhul viidet direktiivile 95/46/EÜ viitena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele;

i) artiklis 21:

i) lõikes 1 käsitatakse Šveitsi puhul viidet direktiivile 95/46/EÜ viitena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele;

ii) lõiget 3 ei kohaldata;

j) artiklit 25 ei kohaldata;

k) artikli 26 lõiget 1 loetakse kooskõlas käesoleva kokkuleppe institutsioonilise protokolli artikliga 13;

l) Šveits lisatakse IMIsse muutmisprotokolli jõustumisele järgneva kolmekümne seitsmenda kuu esimesel päeval.

7. 32014 L 0054: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/54/EL, 16. aprill 2014, meetmete kohta, mis lihtsustavad töötajate vaba liikumise raames töötajatele antud õiguste kasutamist (ELT L 128, 30.4.2014, lk 8).

Käesolevas kokkuleppes loetakse selle direktiivi sätteid järgmistes kohandustes:

a) sõnad „liidu töötajad“ asendatakse sõnaga „töötajad“;

b) artiklites 1 ja 3 asendatakse sõnad „ELi toimimise lepingu artiklist 45“ sõnadega „kokkuleppest“;

c) artiklis 4 asendatakse sõnad „töötajate vaba liikumist käsitlevate liidu eeskirjade“ sõnadega „töötajate vaba liikumist käsitlevate kokkuleppe kohaste eeskirjade“ ning sõna „SOLVIT“ ei kohaldata;

d) artikli 6 asendatakse sõnad „liidu õigusega“ sõnadega „kokkuleppega“;

e) artiklis 7 asendatakse sõnad „ELi toimimise lepingu artikliga 21 ja direktiiviga 2004/38/EÜ“ sõnadega „kokkuleppega“;

f) käesoleva kokkuleppe kohaldamisel kohaldatakse direktiivi alates muutmisprotokolli jõustumisele järgneva kahekümne viienda kuu esimesest päevast.

8. 32014 L 0067: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/67/EL, 15. mai 2014, mis käsitleb direktiivi 96/71/EÜ (töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega) jõustamist ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012, mis käsitleb siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd („IMI määrus“) (ELT L 159, 28.5.2014, lk 11).

Käesolevas kokkuleppes loetakse selle direktiivi sätteid järgmistes kohandustes:

a) artiklis 1:

i) lõike 1 teises lõigus asendatakse sõnad „samal ajal lihtsustades teenuseosutajate jaoks teenuste osutamise vabaduse kasutamist ja edendades ausat konkurentsi teenuseosutajate vahel, toetades nii siseturu toimimist“ sõnadega „samal ajal lihtsustades kokkuleppes sätestatud ulatuses teenuseosutajate jaoks teenuste osutamise vabaduse kasutamist ja edendades kokkuleppes sätestatud ulatuses ausat konkurentsi teenuseosutajate vahel, toetades nii siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb“;

ii) lõikes 2 asendatakse sõnad „liikmesriikides ja liidu tasandil tunnustatud põhiõiguste, sealhulgas streigiõiguse või -vabaduse teostamist“ sõnadega „liikmesriikides ja liidu tasandil ning Šveitsis tunnustatud põhiõiguste, sealhulgas streigiõiguse või -vabaduse teostamist“;

b) artikli 4 lõike 3 punktis c asendatakse seoses Šveitsiga sõnad „määruse (EÜ) nr 593/2008 (Rooma I) ja/või Rooma konventsiooni kohaselt“ sõnadega „tsiviil- ja kaubandusasjade kohtualluvuse ning neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooni (koostatud Luganos 30. oktoobril 2007) kohaselt“;

c) artiklis 6:

i) lõike 5 teises lõigus asendatakse sõnad „teavitatakse sellest asjakohasel juhul IMI kaudu komisjoni, kes võtab vajalikud meetmed“ sõnadega „teavitatakse sellest ühiskomiteed eesmärgiga leida lahendus.“;

ii) lõikes 10 asendatakse sõnad „asjakohase siseriikliku või liidu õiguse sätete kohaselt“ sõnadega „asjakohase siseriikliku õiguse või kokkuleppe kohaselt“;

d) artikli 7 lõikes 6 asendatakse sõnad „liidu õigusega“ sõnadega „kokkuleppega“;

e) artiklis 9:

i) lõikes 1:

– esimeses lõigus asendatakse sõnad „liidu õigusega“ sõnadega „kokkuleppega“;

– teise lõigu punktis a asendatakse sõnad „hiljemalt teenuseosutamist alustades“ Šveitsi puhul sõnadega „hiljemalt teenuseosutamist alustades kuni neli tööpäeva enne teenuseosutajate lähetamist konkreetsetes sektorites, kui töötajaid lähetatakse tema territooriumile kohapealse kontrolli tegemiseks (Šveits määrab sõltumatult kindlaks eelneva teatamise perioodiga hõlmatud sektorid ja valdkonnad objektiivse riskianalüüsi alusel proportsionaalsel ja mittediskrimineerival viisil, võttes arvesse, et kokkuleppega piiratakse teenuste osutamise vabadust 90 tööpäevaga kalendriaastas)“:

ii) lõikes 3 asendatakse sõnad „liidu õigusaktidest“ sõnadega „kokkuleppest“;

iii) lõike 5 teist ja kolmandat lõiku ei kohaldata Šveitsi suhtes;

f) artikli 10 lõikesse 2 lisatakse järgmine lause:

„Šveits määrab objektiivse riskianalüüsi alusel ning proportsionaalsel ja mittediskrimineerival viisil iseseisvalt kindlaks kontrolli arvu ja sageduse, samuti kontrollitavad sektorid ja alad, võttes arvesse, et kokkuleppega piiratakse teenuste osutamise vabadust 90 tegeliku tööpäevaga kalendriaastas.“;

g) artiklis 12:

i) lõikes 4 asendatakse sõnad „liidu õigusega“ sõnadega „kokkuleppega“;

ii) lõikes 6 asendatakse sõnad „liidu ja siseriikliku õiguse ja/või tavaga“ sõnadega „kokkuleppe ning siseriikliku õiguse ja/või tavaga“;

iii) lõiget 8 ei kohaldata Šveitsi suhtes;

h) artiklisse 20 lisatakse järgmised laused:

„Teenuseosutajate puhul, kes ei ole täitnud oma rahalisi kohustusi täitevasutuste ja -organite ees seoses varasema teenuste osutamisega, võib Šveits nõuda proportsionaalse finantstagatise esitamist, enne kui nad võivad uuesti teenuseid osutada sektorites, mis on kindlaks määratud sõltumatu ja objektiivse riskianalüüsi alusel. Finantstagatise tasumata jätmise korral võib Šveits kohaldada proportsionaalseid sanktsioone, kehtestades tingimisi keelu teenuseid osutada kuni tagatise maksmiseni.“;

i) käesoleva kokkuleppe kohaldamisel kohaldatakse direktiivi alates kokkuleppe artikli 23b lõikes 2 sätestatud üleminekuperioodi lõpule järgnevast päevast.

9. 32016 R 0589: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/589, 13. aprill 2016, milles käsitletakse Euroopa tööturuasutuste võrgustikku (EURESe võrgustik), töötajate juurdepääsu liikuvusteenustele ja tööturgude edasist integratsiooni ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 492/2011 ja (EL) nr 1296/2013 (ELT L 107, 22.4.2016, lk 1), muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

– 32019 R 1149: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1149, 20. juuni 2019 (ELT L 186, 11.7.2019, lk 21).

Käesolevas kokkuleppes loetakse selle määruse sätteid järgmistes kohandustes:

a) kokkuleppe kohaldamisel on komisjon jätkuvalt seisukohal, et Šveits tagab määruse (EL) nr 2016/589 artiklis 34 osutatud isikuandmete piisava kaitse seni, kuni kehtib otsus 2000/518/EÜ[1];

b) sõnad „ELi toimimise lepingu artiklis 45“ asendatakse sõnadega „kokkuleppe artiklis 4“;

c) sõnad „liidu kodanikud“ asendatakse sõnadega „liikmesriikide ja Šveitsi kodanikud“;

d) artiklis 6:

i) viiteid Euroopa Liidu lepingu artiklile 3 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 145 ei kohaldata;

ii) punktis d asendatakse sõnad „liidus“ sõnadega „liidus ja Šveitsis“ ning sõnad „kooskõlas liidu ja liikmesriigi õiguse ja tavaga“ sõnadega „kooskõlas kokkuleppega ning liikmesriigi õiguse ja tavaga“;

e) artikli 9 lõike 4 punktis c asendatakse sõnad „olemasolevad liidu eeskirjad ja õigusaktid“ sõnadega „kokkuleppe alusel kohaldatavad eeskirjad ja õigusaktid“;

[1] Komisjoni otsus 2000/518/EÜ, 26. juuli 2000, isikuandmete piisava kaitse kohta Šveitsis vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 95/46/EÜ, sealhulgas selle hilisemad muudatused.

f) artiklis 34 käsitatakse Šveitsi puhul viidet direktiivile 95/46/EÜ viitena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele.

10. 32017 D 1255: Komisjoni rakendusotsus (EL) 2017/1255, 11. juuli 2017, milles käsitletakse riiklike süsteemide ja menetluste kirjeldamise vormi organisatsioonide EURESe liikmeteks ja partneriteks vastuvõtmiseks (ELT L 179, 12.7.2017, lk 18).

11. 32017 D 1256: Komisjoni rakendusotsus (EL) 2017/1256, 11. juuli 2017, milles käsitletakse EURESe võrgustiku riiklike tööprogrammide kohta liidu tasandil teabe vahetamise vorme ja menetlusi (ELT L 179, 12.7.2017, lk 24).

12. 32017 D 1257: Komisjoni rakendusotsus (EL) 2017/1257, 11. juuli 2017, milles käsitletakse EURESe portaalis vabade töökohtade ning töökohataotluste ja CVde omavahelist sobitamist võimaldava ühtse süsteemi jaoks vajalikke tehnilisi standardeid ja vorminguid (ELT L 179, 12.7.2017, lk 32).

13. 32018 D 0170: Komisjoni rakendusotsus (EL) 2018/170, 2. veebruar 2018, ühiste üksikasjalike spetsifikatsioonide kohta andmete kogumiseks ja analüüsimiseks, et jälgida ja hinnata EURESe võrgustiku toimimist (ELT L 31, 3.2.2018, lk 104).

14. 32018 D 1020: Komisjoni rakendusotsus (EL) 2018/1020, 18. juuli 2018, millega võetakse vastu ja ajakohastatakse oskuste, kompetentside ja ametite Euroopa klassifikaatori loetelu automaatseks sobitamiseks EURESe ühise IT-platvormi kaudu (ELT L 183, 19.7.2018, lk 17).

15. 32018 D 1021: Komisjoni rakendusotsus (EL) 2018/1021, 18. juuli 2018, millega võetakse vastu tehnilised standardid ja vormingud, mis on vajalikud automaatse sobitamise toimimiseks Euroopa klassifikaatoril põhineva ühise IT-platvormi kaudu, ning riiklike süsteemide ja Euroopa klassifikaatori koostalitlusvõime tagamiseks (ELT L 183, 19.7.2018, lk 20).

16. 32018 R 1724: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1724, 2. oktoober 2018, millega luuakse ühtne digivärav teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1), muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

    – 32022 R 0868: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2022/868, 30. mai 2022 (ELT L 152, 3.6.2022, lk 1),

    – 32024 R 1252: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/1252, 11. aprill 2024 (ELT L, 2024/1252, 3.5.2024),

    – 32024 R 1735: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/1735, 13. juuni 2024 (ELT L, 2024/1735, 28.6.2024).

    Mõned määruse (EL) 2018/1724 I lisas osutatud valdkonnad ja mõned kõnealuse määruse II lisas osutatud menetlused ei kuulu käesoleva kokkuleppe kohaldamisalasse. Kõnealuse määruse integreerimine käesolevasse kokkuleppesse ei piira kokkuleppe kohaldamisala.

Käesolevas kokkuleppes loetakse selle määruse sätteid järgmistes kohandustes:

a) artikli 1 lõikes 1:

i) punktis a asendatakse sõnad „liidu õigusest tulenevaid õigusi siseturu valdkonnas ELi toimimise lepingu artikli 26 lõike 2 tähenduses“ sõnadega „kokkuleppest tulenevaid õigusi“;

ii) punktis b ei kohaldata viiteid direktiividele 2006/123/EÜ, 2014/24/EL ja 2014/25/EL;

b) artikli 13 lõike 2 punktis c käsitatakse viidet määrusele (EL) nr 910/2014 Šveitsi puhul viitena asjakohastele riiklikele õigusaktidele;

c) artiklis 14:

i) lõikes 1 ei kohaldata viiteid direktiividele 2006/123/EÜ, 2014/24/EL ja 2014/25/EL;

ii) lõikes 5 käsitatakse viidet määrusele (EL) 2016/679 Šveitsi puhul viitena asjakohastele riiklikele õigusaktidele;

d) artikli 30 lõike 1 punktis b käsitatakse viidet määrusele (EL) nr 910/2014 Šveitsi puhul viitena asjakohastele riiklikele õigusaktidele.

17. 32019 R 1157: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1157, 20. juuni 2019, liidu kodanike isikutunnistuste ning vaba liikumise õigust kasutavatele liidu kodanikele ja nende pereliikmetele väljaantavate elamislubade turvalisuse suurendamise kohta (ELT L 188, 12.7.2019, lk 67).

Käesolevas kokkuleppes loetakse selle määruse sätteid järgmistes kohandustes:

a) mõisted „liidu kodanik“ ja „liidu kodanikud“ asendatakse vastavalt sõnadega „liikmesriigi või Šveitsi kodanik“ ja „liikmesriikide ja Šveitsi kodanikud“;

b) artiklis 3:

i) lõikes 4 ei kehti Šveitsi suhtes sõnad „mis on trükitud negatiivina sinises ristkülikus ja mida ümbritseb 12 kollast tähte“;

ii) lõikele 5 lisatakse Šveitsi suhtes järgmine lõik:

„Erandina esimesest lõigust, kui isikutunnistus antakse välja ilma omaniku kahte sõrmejälge sisaldava üliturvalise andmekandjata, ei aktsepteerita selliseid isikutunnistusi teiste kokkuleppeosaliste territooriumile sisenemisel ja seal elamisel ning need peavad olema visuaalselt eristatavad esimese lõigu nõuetele vastavatest isikutunnistustest.“;

c) artiklis 5:

i) lõikes 1 asendatakse sõnad „3. augustiks 2031“ Šveitsi puhul sõnadega „11 aastat pärast ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe muutmise protokolli (edaspidi „muutmisprotokoll“) jõustumise kuupäeva“;

ii) lõikes 2 asendatakse Šveitsi puhul sõnad „3. augustiks 2026“ sõnadega „kuus aastat pärast muutmisprotokolli jõustumise kuupäeva“;

d) artikli 6 punktis h ei kehti Šveitsi suhtes sõnad „negatiivina sinises ristkülikus ja mida ümbritseb 12 kollast tähte“;

e) artikli 7 lõikes 2 asendatakse liikmesriikide puhul sõnad „Euroopa Liidu kodaniku pereliige“ sõnadega „Šveitsi kodaniku pereliige“;

f) artiklis 8:

i) lõikes 1 asendatakse Šveitsi puhul sõnad „3. augustiks 2026“ sõnadega „kuus aastat pärast muutmisprotokolli jõustumise kuupäeva“;

ii) lõikes 2 asendatakse Šveitsi puhul sõnad „3. augustiks 2023“ sõnadega „kolm aastat pärast muutmisprotokolli jõustumise kuupäeva“;

g) artikli 10 lõikes 2 ei kehti Šveitsi suhtes sõna „hartas“;

h) artiklis 11:

i) Šveitsi puhul käsitatakse viidet määrusele (EL) 2016/679 viitena asjakohastele riiklikele õigusaktidele;

ii) lõikes 4 asendatakse Šveitsi puhul sõna „liidu“ sõnadega „kokkuleppest“;

i) artiklis 16 asendatakse Šveitsi puhul sõnad „2. augustiks 2021“ sõnadega „üks aasta pärast muutmisprotokolli jõustumise kuupäeva“;

18. 32020 R 1121: Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/1121, 29. juuli 2020, ühtse digivärava teenuseid käsitleva kasutusstatistika ja tagasiside kogumise ja jagamise kohta kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1724 (ELT L 245, 30.7.2020, lk 3).“.

II LISA

SOTSIAALKINDLUSTUSSÜSTEEMIDE KOORDINEERIMINE

Kokkuleppe II lisa muudatused

Kokkuleppe II lisa asendatakse järgmisega:

„**II LISA**

SOTSIAALKINDLUSTUSSÜSTEEMIDE KOORDINEERIMINE

I. SISSEJUHATUS

Kokkuleppe artiklite 2–9 kohaldamisel kohaldatakse käesoleva lisa II jaos loetletud liidu õigusakte vastavalt käesoleva kokkuleppe institutsioonilise protokolli artiklis 5 osutatud dünaamilise ühtlustamise põhimõttele ning kõnealuse artikli lõikes 7 loetletud eranditele.

Kui tehnilistes kohandustes ei ole sätestatud teisiti, kehtivad käesolevasse lisasse integreeritud liidu õigusaktides liidu liikmesriikidele ette nähtud õigused ja kohustused ka Šveitsi kohta. Seda kohaldatakse täielikus kooskõlas käesoleva kokkuleppe institutsioonilise protokolliga.

Ilma et see piiraks käesoleva kokkuleppe institutsioonilise protokolli artikli 16 kohaldamist ja kui tehnilistes kohandustes ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse Šveitsi suhtes II jaos loetletud õigusaktide sätteid, millega nõutakse liikmesriikidelt teabe esitamist teistele liikmesriikidele või komisjonile. Kui kõnealune teave on seotud järelevalve või kohaldamisega, edastab Šveits selle teabe ühiskomitee kaudu.

II. VALDKONDLIKUD KOHANDUSED

1. Käesolevas lisas loetletud õigusaktide puhul kohaldatakse Šveitsi suhtes järgmisi erandeid:

a) sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimiseeskirjadest jäetakse välja ülalpidamistoetuste ettemakseid käsitlevad kantonite õigusaktid vastavalt;

b) kantonite õigusaktidega ette nähtud lisahüvitisi ja samalaadseid hüvitisi üle ei kanta;

c) mitteosamakselisi segahüvitisi töötuse korral, nagu on ette nähtud kantonite õigusaktidega, üle ei kanta;

d) isikud, kes on kokkuleppega hõlmatud ja kes elavad väljaspool Šveitsi ja liitu, võivad liituda vabatahtliku kindlustussüsteemiga hiljemalt üks aasta pärast seda kuupäeva, mil lõppes nende vanadus-, toitjakaotus- või invaliidsuskindlustus pärast vähemalt viis järjestikust aastat kestnud kindlustusperioodi;

e) isikud, kes töötavad väljaspool Šveitsi ja liitu Šveitsi tööandja heaks ja kes ei ole enam kindlustatud Šveitsi vanadus-, toitjakaotus- või invaliidsuskindlustuse alusel pärast vähemalt viis järjestikust aastat kestnud kindlustusperioodi, võivad tööandja nõusolekul kindlustust jätkata, kui nad esitavad sellekohase taotluse kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil ta kindlustus lõppes;

f) 19. juuni 1959. aasta föderaalseadusega invaliidsuskindlustuse kohta ning 20. detsembri 1946. aasta föderaalseadusega vanadus- ja toitjakaotuskindlustuse kohta ette nähtud abitustoetust üle ei kanta.

2. Šveitsi osalemise kord sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjonis ja selle juures tegutseva andmetöötluse tehnilise komisjonis ja kontrollinõukogus:

Šveits võib saata nõuandva pädevusega esindaja (vaatleja) Euroopa Komisjoni juures tegutseva sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise halduskomisjoni ning andmetöötluse tehnilise komisjoni ja kontrollinõukogu koosolekutele.

3. Erisätted, mis käsitlevad vähem kui üheaastase kehtivusajaga Šveitsi elamisluba omavate teatavate liikmesriikide kodanike suhtes töötuskindlustuse valdkonnas kehtivat üleminekukorda, Šveitsi toetusi kõrvalabi vajavatele isikutele ning üleminekuaega määruse (EÜ) nr 883/2004 kohaldamiseks seoses vanadus-, toitjakaotus- ja invaliidsuspensione hõlmavate tööalaste hüvitiste skeemidega, esitatakse I protokollis, mis on käesoleva lisa lahutamatu osa.

4. Üksikisikutele käesoleva kokkuleppe alusel antud õiguste kaitse kord seoses Ühendkuningriigi liidust väljaastumisega on sätestatud II protokollis, mis on käesoleva lisa lahutamatu osa.

A. SOTSIAALKINDLUSTUSE ÜLDINE KOOSKÕLASTAMINE

A.1 OSUTATUD ÕIGUSAKTID

1. 32004 R 0883: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 883/2004, 29. aprill 2004, sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta (ELT L 166, 30.4.2004, lk 1), parandatud väljaandes ELT L 200, 7.6.2004, lk 1 ja ELT L 204, 4.8.2007, lk 30, muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

   – 32009 R 0988: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 988/2009, 16. september 2009 (ELT L 284, 30.10.2009, lk 43),

   – 32010 R 1244: Komisjoni määrus (EL) nr 1244/2010, 9. detsember 2010 (ELT L 338, 22.12.2010, lk 35),

   – 32012 R 0465: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 465/2012, 22. mai 2012 (ELT L 149, 8.6.2012, lk 4),

   – 32012 R 1224: Komisjoni määrus (EL) nr 1224/2012, 18. detsember 2012 (ELT L 349, 19.12.2012, lk 45),

   – 32013 R 0517: Nõukogu määrus (EL) nr 517/2013, 13. mai 2013 (ELT L 158, 10.6.2013, lk 1),

– 32013 R 1372: Komisjoni määrus (EL) nr 1372/2013, 19. detsember 2013 (ELT L 346, 20.12.2013, lk 27), muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

– 32014 R 1368: Komisjoni määrus (EL) nr 1368/2014, 17. detsember 2014 (ELT L 366, 20.12.2014, lk 15), parandatud väljaandes ELT L 288, 22.10.2016, lk 58,

– 32017 R 0492: Komisjoni määrus (EL) 2017/492, 21. märts 2017 (ELT L 76, 22.3.2017, lk 13),

– 32019 R 1149: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1149, 20. juuni 2019 (ELT L 186, 11.7.2019, lk 21).

Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel muudetakse määrust (EÜ) nr 883/2004 järgmiselt:

a) I jao I lisasse lisatakse järgmine tekst:

„Šveits

Ülalpidamistoetuste ettemakseid käsitlevad kantonite õigusaktid vastavalt 10. detsembri 1907. aasta riikliku tsiviilseaduse artikli 131a lõikele 1 ja artikli 293 lõikele 2.“;

b) II jao I lisasse lisatakse järgmine tekst:

„Šveits

Sünnitoetused ja lapsendamistoetused vastavalt asjakohastele peretoetusi käsitlevatele kantonite õigusaktidele peretoetusi käsitleva 24. märtsi 2006. aasta riikliku seaduse artikli 3 lõike 2 alusel.“;

c) II lisasse lisatakse järgmine tekst:

„Saksamaa-Šveits

a) 25. veebruari 1964. aasta sotsiaalkindlustuse konventsioon, mida on muudetud 9. septembri 1975. aasta täiendava konventsiooniga nr 1 ja 2. märtsi 1989. aasta täiendava konventsiooniga nr 2:

i) lõpp-protokolli punkti 9b lõike 1 punktid 1–4 (Saksamaa Büsingeni territooriumi elanike suhtes kohaldatavad õigusaktid ja nende mitterahaliste haigushüvitiste õigused);

ii) lõpp-protokolli punkti 9e lõike 1 alapunkti b esimene, teine ja neljas lause (juurdepääs vabatahtlikule haiguskindlustusele Saksamaal, tulenevalt seal elukoha muutumisest);

b) 20. oktoobri 1982. aasta töötuskindlustust käsitlev konventsioon, mida on muudetud 22. detsembri 1992. aasta lisaprotokolliga:

Saksamaa (Büsingeni piirkond) osaleb Šveitsi seaduste kohaselt ette nähtud kantoni osamaksuga sama suure summa ulatuses niisuguste kulutuste katmises, mis on seotud tegelike kohtadega, kus rakendatakse tööhõivet parandavaid meetmeid selle sätte alla kuuluvate töötajate suhtes (artikli 8 lõige 5).

Hispaania-Šveits

11. juuni 1982. aasta lisakonventsiooniga muudetud 13. oktoobri 1969. aasta sotsiaalkindlustuskonventsiooni lõpp-protokolli punkt 17; Hispaania kindlustusskeemiga käesoleva sätte kohaselt kindlustatud isikud ei pea ühinema Šveitsi haiguskindlustusskeemiga.

Itaalia-Šveits

14. detsembri 1962. aasta sotsiaalkindlustuskonventsiooni artikli 9 lõige 1, mida on muudetud 18. detsembri 1963. aasta 1. lisakonventsiooni, 4. juuli 1969. aasta lisalepingu, 25. veebruari 1974. aasta lisaprotokolli ja 2. aprilli 1980. aasta lisalepinguga nr 2.“;

d) IV lisasse lisatakse järgmine tekst:

„Šveits“;

e) VIII lisa 1. osasse lisatakse järgmine tekst:

„Šveits

Kõik põhiskeemi alla kuuluvad vanadus-, toitjakaotus- ja invaliidsuspensionide taotlused (20. detsembri 1946. aasta föderaalseadus vanadus- ja toitjakaotuskindlustuse kohta ning 19. juuni 1959. aasta föderaalseadus invaliidsuskindlustuse kohta) ning tööalaste hüvitiste skeemide kohaste miinimum- ja eripensioni skeemide alla kuuluvate vanaduspensionide taotlused (25. juuni 1982. aasta föderaalseadus tööalaste vanadus-, toitjakaotus- ja invaliidsuskindlustusskeemide kohta).“;

f) VIII lisa 2. osasse lisatakse järgmine tekst:

„Šveits

Tööalaste hüvitiste skeemide kohaste miinimum- ja eripensioni skeemide alla kuuluvad vanadus-, toitjakaotus- ja invaliidsuspensionid (25. juuni 1982. aasta föderaalseadus tööalaste vanadus-, toitjakaotus- ja invaliidsuskindlustusskeemide kohta).“;

g) II osa IX lisasse lisatakse järgmine tekst:

„Šveits

Tööalaste hüvitiste skeemide kohaste miinimum- ja eripensioni skeemide alla kuuluvad toitjakaotus- ja invaliidsuspensionid (25. juuni 1982. aasta föderaalseadus tööalaste vanadus-, toitjakaotus- ja invaliidsuskindlustusskeemide kohta).“;

h) X lisasse lisatakse järgmine tekst:

„Šveits

1. Täiendavad hüvitised (6. oktoobri 2006. aasta föderaalseadus täiendavate riiklike hüvitiste kohta) ja kantonite õigusaktidega ette nähtud samalaadsed hüvitised.

2. Puudust kannatavatele isikutele invaliidsuskindlustuse raames makstavad pensionid (19. juuni 1959. aasta riiklik seadus invaliidsuskindlustuse kohta (7. oktoobri 1994. aasta redaktsioonis) artikli 28 lõige 1a).

3. Mitteosamakselised segahüvitised töötuse korral, nagu on ette nähtud kantonite õigusaktidega.

4. Mitteosamakselised erakorralised invaliidsuspensionid, mida vastavalt invaliidsuskindlustust käsitleva 19. juuni 1959. aasta riikliku seaduse artiklile 39 makstakse niisugustele puudega inimestele, kelle suhtes enne töövõimetuse tekkimist ei kohaldatud Šveitsi õigusakte töötamise või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise alusel.“;

i) XI lisasse lisatakse järgmine tekst:

„Šveits

1. Vanadus- ja toitjakaotuskindlustust käsitleva 20. detsembri 1946. aasta riikliku seaduse artiklit 2 ja invaliidsuskindlustust käsitleva 19. juuni 1959. aasta riikliku seaduse artiklit 1b, mis reguleerivad käesoleva kokkuleppega reguleerimata riikides elavate Šveitsi kodanike vabatahtlikku kindlustust nimetatud kindlustusvaldkondades, kohaldatakse väljaspool Šveitsi elavate isikute suhtes, kes on käesoleva kokkuleppe alla kuuluvate muude riikide kodanikud, samuti nimetatud riikide territooriumil elavate pagulaste ja kodakondsuseta isikute suhtes, kui need isikud liituvad vabatahtliku kindlustussüsteemiga hiljemalt üks aasta pärast seda kuupäeva, mil lõppes nende vanadus-, toitjakaotus- või invaliidsuskindlustus pärast vähemalt viis järjestikust aastat kestnud kindlustusperioodi.

2. Kui isik ei ole enam kindlustatud Šveitsi vanadus-, toitjakaotus- või invaliidsuskindlustuse alusel pärast vähemalt viis järjestikust aastat kestnud kindlustusperioodi, on tal jätkuvalt õigus kindlustusele kokkuleppel tööandjaga, kui ta töötab Šveitsi tööandja heaks sellises riigis, mille suhtes käesolevat lepingut ei kohaldata ning kui ta esitab sellekohase avalduse kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil ta kindlustus lõppes.

3. Šveitsi haiguskindlustusskeemis kindlustamise kohustus ja erandid sellest kohustusest

a) Šveitsi kohustuslikku ravikindlustust käsitlevaid õigusakte kohaldatakse järgmiste väljaspool Šveitsi elavate isikute suhtes:

i) isikud, kelle suhtes kohaldatakse Šveitsi õigusnorme vastavalt määruse II jaotisele;

ii) isikud, kellele hüvitiste maksmise kulud kannab Šveits vastavalt määruse artiklitele 24, 25, 26;

iii) isikud, kes saavad Šveitsi töötuskindlustushüvitisi;

iv) alapunktides i–iii nimetatud isikute, samuti Šveitsis elavate töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate pereliikmed, kes ei ole kindlustatud Šveitsi haiguskindlustusskeemi alusel, välja arvatud juhul, kui nimetatud pereliikmed elavad mõnes järgmistest riikidest: Taani, Hispaania, Ungari, Portugal või Rootsi;

v) alapunktis ii nimetatud isikute või Šveitsis elava pensionäri pereliikmed, kes ei ole kindlustatud Šveitsi haiguskindlustusskeemi alusel, välja arvatud juhul, kui nimetatud pereliikmed elavad mõnes järgmistest riikidest: Taani, Portugal või Rootsi.

Pereliikmeteks peetakse isikuid vastavalt elukohariigi õigusaktides esitatud pereliikme määratlusele;

b) punktis a nimetatud isikud võivad vastava taotluse korral saada vabastuse kohustuslikust kindlustusest, kui ja kuni nad on järgmiste riikide elanikud ja suudavad tõendada, et haigestumise korral kuuluvad nad kõnealuse riigi kindlustussüsteemi alla: Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia ja Austria; Soome puhul punkti a alapunktides iv ja v nimetatud isikud ning Portugali puhul punkti a alapunktis ii nimetatud isikud.

Punktis b osutatud taotlus peab vastama järgmistele tingimustele:

a) see tuleb esitada kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil jõustub kohustus liituda Šveitsi kindlustussüsteemiga; kui taotlus esitatakse põhjendatud juhtudel pärast osutatud tähtaega, jõustub erand kindlustuskohustuse alguskuupäevast;

b) see kehtib kõikide samas riigis elavate perekonnaliikmete suhtes.

4. Kui sellise isiku suhtes, kelle suhtes kohaldatakse Šveitsi õigusnorme vastavalt määruse II jaotisele, on lõike 3 punkti b kohaselt kohaldatavad ka mõne teise käesoleva kokkuleppega hõlmatud riigi haiguskindlustust käsitlevad õigusaktid, ning kui isikul on õigus saada hüvitist nii Šveitsi tööõnnetuste, tööga mitteseotud õnnetuste ja kutsehaiguste vastu kindlustavalt asutuselt kui ka pädevalt haiguskindlustusasutuselt, jagatakse tööga mitteseotud õnnetuste mitterahaliste hüvitiste kulud võrdselt mõlema asutuse vahel. Šveitsi tööõnnetuste ja tööga mitteseotud õnnetuste vastu kindlustav asutus katab tööõnnetustest, teel töökohale toimunud õnnetustest ja kutsehaigustest tulenevad kulud ka juhul, kui isikul on õigus saada hüvitist elukohariigi haiguskindlustusasutuselt.

5. Nende Šveitsis töötavate, kuid mitte seal elavate isikute suhtes, kellel on punkti 3 alapunkti b kohaselt kindlustus vastavalt oma elukohariigi kindlustusskeemile, ning nimetatud isikute pereliikmete suhtes kohaldatakse nende Šveitsis viibimise ajal määruse artiklit 19.

6. Määruse artiklite 18, 19, 20 ja 27 kohaldamisel Šveitsis kannab pädev kindlustusandja kõik tõendatud kulud.

7. Niisuguse isiku puhul, kes kindlustab ennast Šveitsi kindlustusandja juures kolme kuu jooksul pärast käesoleva kokkuleppe kohaldamisalasse kuuluva teise riigi kindlustuse lõppemist, võetakse rasedus- ja sünnituspuhkuse või haigestumisega seotud võimaliku päevarahade reservi vähendamisel või suurendamisel arvesse kõnealuse teise riigi kindlustusskeemi kohaselt täitunud kindlustusperioode.

8. Isikut, kes töötas Šveitsis või oli seal füüsilisest isikust ettevõtja ning kattis ise oma ülalpidamiskulud, kuid kes on sunnitud tööst loobuma õnnetuse või haiguse tõttu ja kelle suhtes ei kohaldata enam Šveitsi invaliidsuskindlustust käsitlevaid õigusakte, peetakse siiski kaetuks kõnealuse kindlustusega, mis katab tema taastusravi kuni invaliidsuspensioni maksmise alguseni ja taastusravi kestel, tingimusel et isik ei asu uuesti tööle mõnes muus riigis kui Šveits.“.

Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel loetakse määrust (EÜ) nr 883/2004 järgmises kohanduses:

Artikli 77 lõikes 2 ja artiklis 78 esitatud viidet ühenduse sätetele, mis käsitlevad füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumist, käsitatakse Šveitsi puhul viitena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele.

2. 32019 R 0500: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/500, 25. märts 2019, sotsiaalkindlustuse koordineerimise valdkonnas võetavate erandolukorra meetmete kohta pärast Ühendkuningriigi väljaastumist liidust (ELT L 85I, 27.3.2019, lk 35).

3. 32009 R 0987: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 987/2009, 16. september 2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta rakendamise kord (ELT L 284, 30.10.2009, lk 1), muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

   – 32010 R 1244: Komisjoni määrus (EL) nr 1244/2010, 9. detsember 2010 (ELT L 338, 22.12.2010, lk 35),

   – 32012 R 0465: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 465/2012, 22. mai 2012 (ELT L 149, 8.6.2012, lk 4),

   – 32012 R 1224: Komisjoni määrus (EL) nr 1224/2012, 18. detsember 2012 (ELT L 349, 19.12.2012, lk 45),

   – 32013 R 1372: Komisjoni määrus (EL) nr 1372/2013, 19. detsember 2013 (ELT L 346, 20.12.2013, lk 27),

   – 32014 R 1368: Komisjoni määrus (EL) nr 1368/2014, 17. detsember 2014 (ELT L 366, 20.12.2014, lk 15), parandatud väljaandes ELT L 288, 22.10.2016, lk 58,

   – 32017 R 0492: Komisjoni määrus (EL) 2017/492, 21. märts 2017 (ELT L 76, 22.3.2017, lk 13).

Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel muudetakse määrust (EÜ) nr 987/2009 järgmiselt:

1. lisasse lisatakse järgmine tekst:

„Šveitsi ja Portugali vaheline 25. mai 2016. aasta kokkulepe nõuete tasaarvestamise kohta

Šveitsi ja Kreeka vaheline 15. novembri 2017. aasta kokkulepe mitterahaliste hüvitistega seotud nõuete tasaarvestamise kohta vastavalt määrustele (EMÜ) nr 1408/71 ja (EMÜ) nr 574/72 ning määrustele (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009

Šveitsi ja Itaalia vaheline 27. veebruari 2023. aasta kokkulepe nõuete tasaarvestamise kohta

Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel loetakse määrust (EÜ) nr 987/2009 järgmises kohanduses:

Artikli 3 lõikes 3 esitatud viidet ühenduse sätetele, mis käsitlevad füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumist, käsitatakse Šveitsi puhul viitena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele.

4. 31971 R 1408: Nõukogu määrus (EMÜ) nr 1408/71, 14. juuni 1971, sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes (EÜT L 149, 5.7.1971, lk 2), viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 592/2008 (ELT L 177, 4.7.2008, lk 1), kui see on kohaldatav Šveitsi ja liikmesriikide vahel enne ühiskomitee 31. märtsi 2012. aasta otsuse 1/2012[1] jõustumist ning kui sellele on osutatud määruses (EÜ) nr 883/2004 või määruses (EÜ) nr 987/2009 või kui tegemist on varasemate juhtumitega.

5. 31972 R 0574: Nõukogu määrus (EMÜ) nr 574/72, 21. märts 1972, millega määratakse kindlaks määruse (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes rakendamise kord (EÜT L 74, 27.3.1972, lk 1), viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 120/2009 (ELT L 39, 10.2.2009, lk 2), kui see on kohaldatav Šveitsi ja liikmesriikide vahel enne ühiskomitee 31. märtsi 2012. aasta otsuse 1/2012[2] jõustumist ning kui sellele on osutatud määruses (EÜ) nr 883/2004 või määruses (EÜ) nr 987/2009 või kui tegemist on varasemate juhtumitega.

---

[1] Ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe alusel loodud ühiskomitee otsus nr 1/2012, 31. märts 2012, millega asendatakse kokkuleppe II lisa sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta (ELT L 103, 13.4.2012, lk 51).

[2] Ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe alusel loodud ühiskomitee otsus nr 1/2012, 31. märts 2012, millega asendatakse kokkuleppe II lisa sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta (ELT L 103, 13.4.2012, lk 51).

A.2 ÕIGUSAKTID, MIDA KOKKULEPPEOSALISED NÕUETEKOHASELT ARVESSE VÕTAVAD

1. 32010 D 0424(01): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr A1, 12. juuni 2009, mis käsitleb dialoogi- ja lepitusmenetluse kehtestamist seoses dokumentide kehtivusega, kohaldatavate õigusaktide kindlaksmääramisega ja hüvitiste maksmisega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 alusel (ELT C 106, 24.4.2010, lk 1).

2. 32010 D 0424(02): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr A2, 12. juuni 2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 12 tõlgendamise kohta, mis käsitleb ajutiselt väljaspool pädeva riigi territooriumi töötavate lähetatud töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes kohaldatavaid õigusakte (ELT C 106, 24.4.2010, lk 5).

3. 32010 D 0608(01): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr A3, 17. detsember 2009, mis käsitleb täitunud pidevate kindlustusperioodide liitmist vastavalt nõukogu määrusele (EMÜ) nr 1408/71 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 883/2004 (ELT C 149, 8.6.2010, lk 3).

4. 32014 D 0520(03): Otsus nr E4, 13. märts 2014, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklis 95 määratletud üleminekuperioodi kohta (ELT C 152, 20.5.2014, lk 21).

5. 32017 D 0719(01): Otsus nr E5, 16. märts 2017, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklis 4 osutatud elektroonilise andmevahetuse praktilist korraldust üleminekuperioodil (ELT C 233, 19.7.2017, lk 3).

6. 32018 D 1004 (02): Otsus nr E6, 19. oktoober 2017, sotsiaalkindlustusteabe elektroonilise vahetamise süsteemis (EESSI) elektroonilise sõnumi õiguslikult edastatuks lugemise kohta (ELT C 355, 4.10.2018, lk 5).

7. 32020 D 0306 (01): Otsus nr E7, 27. juuni 2019, milles käsitletakse koostöö ja teabevahetuse praktilist korda senikauaks, kuni liikmesriigid on sotsiaalkindlustusteabe elektroonilise vahetamise süsteemi (EESSI) täielikult kasutusele võtnud (ELT C 73, 6.3.2020, lk 5).

8. 32024 D 06842: Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr E8, 14. märts 2024, millega kehtestatakse kord määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 1 määratletud asutuste kohta EESSI juurde kuuluvasse elektroonilisse kataloogi kantud andmetes tehtavate muudatuste haldamiseks (ELT C, C/2024/6842, 12.11.2024)

9. 32010 D 0424(04): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr F1, 12. juuni 2009, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 68 tõlgendamist seoses prioriteetsuse määramise eeskirjadega perehüvitiste kattumisel (ELT C 106, 24.4.2010, lk 11).

10. 32016 D 0211(05): Otsus nr F2, 23. juuni 2015, mis käsitleb teabevahetust institutsioonide vahel perehüvitiste taotluseks (ELT C 52, 11.2.2016, lk 11).

11. 32019 D 0626(01): Otsus nr F3, 19. detsember 2018, määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 68 tõlgendamise kohta seoses diferentseeritud lisahüvitise arvutamise meetodiga (ELT C 215, 26.6.2019, lk 2).

12. 32010 D 0424(05): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr H1, 12. juuni 2009, mis käsitleb nõukogu määrustelt (EMÜ) nr 1408/71 ja (EMÜ) nr 574/72 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustele (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 ülemineku raamistikku ning sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsuste ja soovituste kohaldamist (ELT C 106, 24.4.2010, lk 13).

13. 32010 D 0608(02): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr H5, 18. märts 2010, milles käsitletakse võitlust pettuste ja vigadega sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist käsitleva nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 raames (ELT C 149, 8.6.2010, lk 5).

14. 32011 D 0212(01): Otsus nr H6, 16. detsember 2010, mis käsitleb teatavate põhimõtete kohaldamist perioodide liitmise osas määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) artikli 6 alusel (ELT C 45, 12.2.2011, lk 5).

15. 32021 D 0506 (01): Otsus nr H11, 9. detsember 2020, määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklites 67 ja 70 ning otsuses nr S9 osutatud tähtaegade pikendamise kohta COVID-19 pandeemia tõttu (ELT C 170, 6.5.2021, lk 4).

16. 32022 D 0228 (01): Otsus nr H12, 19. oktoober 2021, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklis 90 osutatud vahetuskursi kindlaksmääramisel aluseks võetavat kuupäeva (ELT C 93, 28.2.2022, lk 6).

17. 32022 D 0810(01): Otsus nr H13, 30. märts 2022, milles käsitletakse sotsiaalkindlustuse halduskomisjoni kontrollnõukogu koosseisu ja töömeetodeid (EMPs ja EL/Šveitsi kokkuleppes kohaldatav tekst) 2022/C 305/03 (ELT C 305, 10.8.2022, lk 4).

18. 32024 D 00594: Otsus nr H14, 21. juuni 2023, seoses COVID-19 pandeemiat käsitleva suunise, määruse (EÜ) nr 883/2004 II jaotise ja määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklite 67 ja 70 kohaldamise tõlgendamist COVID-19 pandeemia ajal käsitleva märgukirja, ajavahemikul 1. juulist 2022 kuni 30. juunini 2023 kohaldatavate kaugtöö juhiste ja alates 1. juulist 2023 kohaldatavate kaugtöö juhiste avaldamisega (ELT C/2024/594, 11.1.2024).

19. 32024 D 06845: Otsus nr H15, 27. juuni 2024, mis käsitleb sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni andmetöötluse tehnilise komisjoni töökorda ja koosseisu (ELT C, C/2024/6845, 14.11.2024).

20. 32010 D 0424(07): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr P1, 12. juuni 2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 50 lõike 4, artikli 58 ja artikli 87 lõike 5 tõlgendamise kohta invaliidsus-, vanadus- ja toitjakaotuspensioni määramisel (ELT C 106, 24.4.2010, lk 21).

21. 32013 D 0927(01): Otsus nr R1, 20. juuni 2013, määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 85 tõlgendamise kohta (ELT C 279, 27.9.2013, lk 11).

22. 32010 D 0424(08): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr S1, 12. juuni 2009, Euroopa ravikindlustuskaardi kohta (ELT C 106, 24.4.2010, lk 23).

23. 32010 D 0424(09): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr S2, 12. juuni 2009, mis käsitleb Euroopa ravikindlustuskaardi tehnilist kirjeldust (ELT C 106, 24.4.2010, lk 26).

24. 32010 D 0424(10): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr S3, 12. juuni 2009, millega määratakse kindlaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 19 lõikega 1 ja artikli 27 lõikega 1 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 25A osa lõikega 3 hõlmatud hüvitised (ELT C 106, 24.4.2010, lk 40).

25. 32010 D 0424(15): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr S5, 2. oktoober 2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 1 punktis va sõnastatud mõiste „haiguse ning raseduse ja sünnituse korral antavad mitterahalised hüvitised" tõlgendamise kohta vastavalt määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklitele 17, 19, 20 ja 22, artikli 24 lõikele 1, artiklitele 25 ja 26, artikli 27 lõigetele 1, 3, 4 ja 5, artiklitele 28 ja 34 ning artikli 36 lõigetele 1 ja 2 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklite 62, 63 ja 64 alusel tagasi makstavate summade arvutamise kohta (ELT C 106, 24.4.2010, lk 54).

26. 32010 D 0427(02): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr S6, 22. detsember 2009, milles käsitletakse elukohajärgses liikmesriigis registreerimist vastavalt määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklile 24 ning määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 64 lõikega 4 ettenähtud arvestuste koostamist (ELT C 107, 27.4.2010, lk 6).

27. 32011 D 0906(01): Otsus nr S8, 15. juuni 2011, määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) artiklis 33 sätestatud proteeside, oluliste abivahendite ja muude oluliste mitterahaliste hüvitiste andmise kohta (ELT C 262, 6.9.2011, lk 6).

28. 32014 D 0520(02): Otsus nr S10, 19. detsember 2013, mis käsitleb üleminekut määrustelt (EMÜ) nr 1408/71 ja (EMÜ) nr 574/72 määrustele (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 ning hüvitusmenetluste rakendamist (ELT C 152, 20.5.2014, lk 16).

29. 32021 D 0618(01): Otsus nr S11, 9. detsember 2020, milles käsitletakse tagasimaksmise korda määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklite 35 ja 41 rakendamisel (ELT C 236, 18.6.2021, lk 4).

30. 32025 D 01598: Otsus nr S12, 16. oktoober 2024, tervishoiukulude hüvitamise kohta seoses patsientide üleviimisega teise liikmesriiki paljude kannatanutega suurõnnetuse korral (ELT C, C/2025/1598, 13.3.2025).

31. 32010 D 0424(11): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr U1, 12. juuni 2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 54 lõike 3 kohta, mis käsitleb töötushüvitise suurendamist ülalpeetavate pereliikmete olemasolul (ELT C 106, 24.4.2010, lk 26).

32. 32010 D 0424(12): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr U2, 12. juuni 2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 65 lõike 2 (milles käsitletakse selliste täielikult töötute isikute, v.a piirialatöötajate õigust töötushüvitistele, kes oma viimasel töötamisperioodil või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise perioodil elasid muus liikmesriigis kui pädev liikmesriik) kohaldamisala kohta (ELT C 106, 24.4.2010, lk 43).

33. 32010 D 0424(13): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsus nr U3, 12. juuni 2009, mõiste „osaline töötus“ ulatuse kohta, mis kehtib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 65 lõikes 1 osutatud töötute isikute suhtes (ELT C 106, 24.4.2010, lk 45).

34. 32012 D 0225(01): Otsus nr U4, 13. detsember 2011, määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 65 lõigete 6 ja 7 ning määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 70 kohase tagasimaksmise korra kohta (ELT C 57, 25.2.2012, lk 4).

A.3 ÕIGUSAKTID, MIDA KOKKULEPPEOSALISED ARVESSE VÕTAVAD

1. 32018 H 0529(01): Soovitus nr A1, 18. oktoober 2017, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 19 lõikes 2 osutatud tõendi väljastamise kohta (ELT C 183, 29.5.2018, lk 5).

2. 32013 H 0927(01): Soovitus nr H1, 19. juuni 2013, mis käsitleb Gottardo kohtuotsust, mille kohaselt mitteliikmesriigiga sõlmitud kahepoolsest sotsiaalkindlustuskonventsioonist riigi enda kodanikele tulenevaid eeliseid tuleb võimaldada ka töötajatele, kes on teiste liikmesriikide kodanikud (ELT C 279, 27.9.2013, lk 13).

3. 32019 H 0429(01): Soovitus nr H2, 10. oktoober 2018, mis käsitleb autentimistunnuste lisamist liikmesriigi asutuse väljastatud kaasaskantavatele dokumentidele, mis näitavad isiku olukorda Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 kohaldamise eesmärgil (ELT C 147, 29.4.2019, lk 6).

4. 32012H0810(01) Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni soovitus nr S1, 15. märts 2012, mis käsitleb piiriülese elusorganidoonorluse finantsaspekte (ELT C 240, 10.8.2012, lk 3).

5. 32014 H 0218(01): Soovitus nr S2, 22. oktoober 2013, milles käsitletakse kindlustatud isikute ja nende pereliikmete õigust mitterahalistele hüvitistele kolmandas riigis viibimise ajal pädeva liikmesriigi ja kolmanda riigi vahelise kahepoolse konventsiooni raames (ELT C 46, 18.2.2014, lk 8).

6. 32010 H 0424(02): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni soovitus nr U1, 12. juuni 2009, mis käsitleb selliste töötute suhtes kohaldatavat õigust, kes tegelevad osaajalise kutse- või kaubandustegevusega liikmesriigis, mis ei ole nende elukohariik (ELT C 106, 24.4.2010, lk 49).

7. 32010 H 0424(03): Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni soovitus nr U2, 12. juuni 2009, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 64 lõike 1 punkti a kohaldamist töötute suhtes, kes lähevad kaasa oma abikaasa või partneriga, kes asub tegelema kutse- või äritegevusega liikmesriigis, mis ei ole pädev liikmesriik (ELT C 106, 24.4.2010, lk 51).

B. TÄIENDAVATE PENSIONIÕIGUSTE KAITSE

OSUTATUD ÕIGUSAKTID

1. 31998 L 0049: Nõukogu direktiiv 98/49/EÜ, 29. juuni 1998, ühenduse piires liikuvate töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate täiendavate pensioniõiguste kaitse kohta (EÜT L 209, 25.7.1998, lk 46).

2. 32014 L 0050: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/50/EL, 16. aprill 2014, mis käsitleb miinimumnõudeid liikmesriikidevahelise töötajate liikuvuse suurendamiseks täiendavate pensioniõiguste omandamise ja säilitamise parandamise teel (ELT L 128, 30.4.2014, lk 1).

Käesolevas kokkuleppes loetakse selle direktiivi sätteid järgmises kohanduses:

artikli 6 lõige 5: viidet direktiivi 2003/41/EÜ artiklile 11 ei kohaldata Šveitsi suhtes.

Šveits võtab direktiivi 2014/50/EL artiklis 8 osutatud meetmed muutmisprotokolli jõustumisele järgneva neljakümne üheksanda kuu esimesel päeval.

I PROTOKOLL

lisatud kokkuleppe II lisale

I. Töötuskindlustus

Kuni 30. aprillini 2011 kohaldatakse Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi kodanikest töötajate ning kuni 31. maini 2016 Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia kodanikest töötajate suhtes järgmist korda. Seda kohaldatakse Horvaatia Vabariigi kodanikest töötajate suhtes kuni Horvaatia Vabariigi osalemist käsitleva protokolli jõustumisele järgneva seitsmenda aasta lõpuni.

1. Vähem kui aastase kehtivusega elamislubadega töötajate töötuskindlustuse suhtes kehtivad järgmised eeskirjad.

1.1. Seaduse järgi on õigus saada töötuskindlustusest tulenevaid töötushüvitisi üksnes isikutel, kes on tasunud Šveitsis vastava kindlustuse sissemakseid riiklikus töötuskindlustuse ja maksuvõimetustoetuste seaduses (*loi fédérale sur l'assurance-chômage obligatoire et l'indemnité en cas d'insolvabilité* – LACI)[1] kindlaks määratud miinimumperioodi vältel ja kes vastavad ka muudele töötushüvitiste saamise õiguse suhtes kehtivatele tingimustele.

[1] Perioodi pikkus on praegu 12 kuud.

1.2. See osa kindlustuse sissemaksetest, mille on tasunud töötajad, kelle sissemaksete tasumise periood on liiga lühike selleks, et saada punkti 1.1. kohaselt Šveitsis õigus töötushüvitistele, makstakse tagasi nende päritoluriikidele vastavalt punktile 1.3, et aidata kaasa nende toetussummade katmisele, mida kõnealustele töötajatele makstakse täieliku töötuse korral; kõnealustel töötajatel ei ole õigust hüvitistele juhul, kui nad jäävad täielikult töötuks Šveitsis. Neil on siiski õigus saada hüvitisi halbade ilmastikutingimuste eest ja tööandja maksujõuetuks muutumise korral. Täieliku töötuse puhul maksab toetust päritoluriik, tingimusel et asjaomased töötajad otsivad tööturul tööd. Šveitsis täitunud kindlustusperioode võetakse arvesse samamoodi nagu päritoluriigis täitunud perioode.

1.3. See osa kindlustuse sissemaksetest, mille on tasunud punktis 1.2 nimetatud töötajad, makstakse igal aastal tagasi järgmiste tingimuste kohaselt:

a) kõnealuste töötajate sissemaksete kogusumma arvestatakse maade kaupa töötajate aastase arvu ja iga töötaja tasutud keskmise aastase sissemakse (tööandja ja töötaja sissemaksed) alusel;

b) sel viisil arvestatud summast makstakse töötajate päritoluriigile tagasi selline osa, mis vastab töötushüvitise protsentuaalsele osale kõigist punktis 1.2 nimetatud toetustest, ning osa jäetakse Šveitsi käsutusse reservina edaspidiste toetuste maksmiseks[1];

[1] Kaheaastase ajavahemiku jooksul nende Šveitsis töötushüvitise saamise õigust kasutavate töötajate puhul, kes on teinud sissemakseid vähemalt 12 kuud mitme Šveitsis elatud perioodi jooksul.

c) Šveits esitab igal aastal aruande tagasimakstud sissemaksete kohta. Kui päritoluriigid nõuavad, märgitakse arvestamise alused ja tagasimakstud summad. Päritoluriigid teatavad igal aastal Šveitsile punktis 1.2 nimetatud töötushüvitise saajate arvu.

2. Kui mõnel nimetatud korda kasutaval liikmesriigil on raskusi sissemaksete tagasimaksmise korra lõpetamisega või kui Šveitsil on raskusi tema suhtes kehtestatud liitmise korraga, võib kumbki kokkuleppeosaline suunata küsimuse ühiskomiteele.

II. Kõrvalabi vajavate isikute toetused

19. juuni 1959. aasta riikliku invaliidsuskindlustusseaduse ning 20. detsembri 1946. aasta riikliku vanadus- ja toitjakaotuskindlustusseaduse (mida on muudetud 8. oktoobri 1999. aasta seadusega) kohaselt kõrvalabi vajavatele isikutele ette nähtud toetusi makstakse üksnes Šveitsis elavatele isikutele.

III. Määruse (EÜ) nr 883/2004 kohaldamine laiendatud skeemi garanteeritud hüvitiste suhtes

Šveits kohaldab määrust (EÜ) nr 883/2004 17. detsembri 1993. aasta föderaalseadusega (vanadus-, toitjakaotus- ja invaliiduspensione hõlmavate tööalaste hüvitiste skeemide kohta) laiendatud skeemi suhtes muutmisprotokolli jõustumisele järgneva neljakümne üheksanda kuu esimesel päeval.

II PROTOKOLL

lisatud kokkuleppe II lisale

ARVESTADES, et Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu (edaspidi „väljaastumisleping“) artiklis 33 on sätestatud, et väljaastumislepingu teise osa III jaotist kohaldatakse Islandi, Liechtensteini Vürstiriigi, Norra Kuningriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanike suhtes, eeldusel et kõnealused riigid on sõlminud vastavad lepingud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga, mida kohaldatakse liidu kodanike suhtes, ning liiduga, mida kohaldatakse Ühendkuningriigi kodanike suhtes, ja nimetatud riigid kohaldavad neid;

VÕTTES ARVESSE, et Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi ning Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kokkuleppe (mis käsitleb kodanike õigusi pärast Ühendkuningriigi väljaastumist Euroopa Liidust ja taganemist isikute vaba liikumist käsitlevast kokkuleppest) artiklis 26b on sätestatud, et kõnealuse kokkuleppe III osa sätteid kohaldatakse liidu kodanike suhtes, tingimusel et liit on sõlminud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga vastavad lepingud, mida kohaldatakse Šveitsi kodanike suhtes, ning sõlminud Šveitsiga vastavad lepingud, mida kohaldatakse Ühendkuningriigi kodanike suhtes, ning kohaldab neid lepinguid;

TUNNISTADES, et on vaja tagada sotsiaalkindlustusõiguste vastastikune kaitse Ühendkuningriigi kodanikele ning nende pereliikmetele ja ülalpidamisel olnud isikutele, kes üleminekuperioodi lõpuks on või on olnud piiriüleses olukorras, mis hõlmab samal ajal üht või mitut isikute vaba liikumise kokkuleppe osalist ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriiki,

ARTIKKEL 1

Mõisted ja viited

1. Käesolevas protokollis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „väljaastumisleping“ – Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping[1];

b) „kodanike õigusi käsitlev kokkulepe“ – Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi ning Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping, mis käsitleb kodanike õigusi pärast Ühendkuningriigi väljaastumist Euroopa Liidust ja taganemist isikute vaba liikumist käsitlevast kokkuleppest;

c) „hõlmatud riigid“ – liidu liikmesriigid ja Šveits;

d) „üleminekuperiood“ – väljaastumislepingu artiklis 126 osutatud üleminekuperiood;

e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004[2] artiklis 1 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009[3] artiklis 1 esitatud mõisted.

---

1 ELT L 29, 31.1.2020, lk 7.

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 883/2004, 29. aprill 2004, sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta ((ELT L 166, 30.4.2004, lk 1), parandatud väljaandes ELT L 200, 7.6.2004, lk 1).

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 987/2009, 16. september 2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord (ELT L 284, 30.10.2009, lk 1).

2. Käesolevas protokollis käsitatakse kõiki käesoleva protokolli alusel kohaldatava liidu õiguse sätetes esitatud viiteid liikmesriikidele ja liikmesriikide pädevatele asutustele viidetena, mis hõlmavad ka Ühendkuningriiki ja selle pädevaid asutusi.

ARTIKKEL 2

Hõlmatud isikud

1. Käesolevat protokolli kohaldatakse järgmiste isikute suhtes:

a) Ühendkuningriigi kodanikud, kelle suhtes kohaldatakse üleminekuperioodi lõpus mõne lepinguga hõlmatud riigi õigusnorme, samuti nende pereliikmed ja nende ülalpidamisel olnud isikud;

b) üleminekuperioodi lõpus mõnes lepinguga hõlmatud riigis elavad Ühendkuningriigi kodanikud, kelle suhtes kohaldatakse Ühendkuningriigi õigusnorme, samuti nende pereliikmed ja nende ülalpidamisel olnud isikud;

c) punktis a või b nimetamata isikud, kes on Ühendkuningriigi kodanikud, kes tegutsevad üleminekuperioodi lõpus ühes või mitmes lepinguga hõlmatud riigis töötaja või füüsilisest isikust ettevõtjana ja kelle suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 II jaotise alusel Ühendkuningriigi õigusnorme, samuti nende pereliikmed ja nende ülalpidamisel olnud isikud;

d) mõnes lepinguga hõlmatud riigis või Ühendkuningriigis elavad kodakondsuseta isikud ja pagulased, kes on mõnes punktides a–c kirjeldatud olukorras, samuti nende pereliikmed ja nende ülalpidamisel olnud isikud.

2. Lõikes 1 osutatud isikud on kaetud seni, kui nad on katkematult ühes nimetatud lõikes sätestatud olukorras, mis hõlmab korraga nii mõnd lepinguga hõlmatud riiki kui ka Ühendkuningriiki.

3. Käesolevat protokolli kohaldatakse ka nende Ühendkuningriigi kodanike suhtes, kes ei ole või enam ei ole üheski käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud olukorras, kuid kelle suhtes kohaldatakse väljaastumislepingu artiklit 10 või kodanike õigusi käsitleva kokkuleppe artiklit 10, samuti nende pereliikmete ja nende ülalpidamisel olnud isikute suhtes.

4. Lõikes 3 osutatud isikud on hõlmatud seni, kuni neil on jätkuvalt õigus elada väljaastumislepingu artikliga 13 või kodanike õigusi käsitleva kokkuleppe artikliga 12 hõlmatud riigis või õigus töötada oma töökohariigis vastavalt väljaastumislepingu artiklile 24 või 25 või kodanike õigusi käsitleva kokkuleppe artiklile 20.

5. Kui käesolev artikkel viitab pereliikmetele ja ülalpidamisel olnud isikutele, on need isikud käesoleva protokolli alusel hõlmatud ainult niivõrd, kuivõrd nende õigused ja kohustused pereliikmete või ülalpidamisel olnud isikutena tulenevad määrusest (EÜ) nr 883/2004.

ARTIKKEL 3

Sotsiaalkindlustuse koordineerimise eeskirjad

1. Käesoleva protokolliga hõlmatud isikute suhtes kohaldatakse kokkuleppe artiklis 8 ja käesolevas lisas, määruses (EÜ) nr 883/2004 ning määruses (EÜ) nr 987/2009 sätestatud õigusnorme ja eesmärke.

2. Hõlmatud riigid võtavad nõuetekohaselt arvesse määruse (EÜ) nr 883/2004 alusel loodud Euroopa Komisjoni juures tegutseva sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni (edaspidi „halduskomisjon“) otsuseid ja soovitusi, mis on loetletud käesoleva lisa A jaos.

ARTIKKEL 4

Hõlmatud eriolukorrad

1. Järgmisi reegleid kohaldatakse järgmistes olukordades käesolevas artiklis sätestatud ulatuses nende isikute suhtes, kelle suhtes ei ole kohaldatud või enam ei kohaldata artiklit 2:

a) käesolev protokoll hõlmab Ühendkuningriigi kodanikke, samuti Ühendkuningriigis elavaid kodakondsuseta isikuid ja pagulasi, kelle suhtes on enne üleminekuperioodi lõppu kohaldatud mõne lepinguga hõlmatud riigi õigusakte, samuti nende pereliikmeid ja ülalpidamisel olnud isikuid, et tugineda kindlustus-, töötamis-, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise või elamisperioodidele ning neid liita, sealhulgas sellistest perioodidest tulenevad õigused ja kohustused vastavalt määrusele (EÜ) nr 883/2004; perioodide liitmisel võetakse kooskõlas määrusega (EÜ) nr 883/2004 arvesse nii enne kui ka pärast üleminekuperioodi lõppu tekkinud perioode;

b) Ühendkuningriigi kodanike, samuti Ühendkuningriigis elavate kodakondsuseta isikute ja pagulaste suhtes, kes on enne üleminekuperioodi lõppu taotlenud vastavalt määrusele (EÜ) nr 883/2004 luba saada plaanilist ravi, jätkatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklites 20 ja 27 sätestatud õigusnormide kohaldamist kuni ravi lõpuni. Vastavat hüvitiste maksmise menetlust jätkatakse ka pärast ravi lõppu. Sellistel isikutel ja neid saatvatel isikutel on õigus siseneda ravi osutavasse riiki ja sealt lahkuda vastavalt väljaastumislepingu artiklile 14 *mutatis mutandis* ja kodanike õigusi käsitleva kokkuleppe artiklile 13 mutatis mutandis;

c) määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklites 19 ja 27 sätestatud õigusnorme kohaldatakse jätkuvalt Ühendkuningriigi kodanike ning Ühendkuningriigis elavate kodakondsuseta isikute ja pagulaste suhtes, kes on hõlmatud määrusega (EÜ) nr 883/2004 ja kes viibivad üleminekuperioodi lõpus mingis hõlmatud riigis või Ühendkuningriigis, kuni nende riigis viibimise lõpuni. Vastavat tagasimaksmise menetlust jätkatakse ka pärast viibimise või ravi lõppu;

d) määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklites 67, 68 ja 69 sätestatud eeskirju kohaldatakse seni, kuni tingimused on täidetud, perehüvitiste suhtes, millele on üleminekuperioodi lõpus õigus Ühendkuningriigi kodanikel ning Ühendkuningriigis elavatel kodakondsuseta isikutel ja pagulastel, kelle suhtes kohaldatakse Ühendkuningriigi õigusakte ja kelle pereliikmed elavad üleminekuperioodi lõpus mõnes lepinguga hõlmatud riigis,

e) käesoleva lõike punktis d osutatud olukordades jätkatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 ja määruse (EÜ) nr 987/2009 vastavate sätete kohaldamist nende isikute suhtes, kellel on üleminekuperioodi lõpus määruse (EÜ) nr 883/2004 alusel pereliikme õigused, näiteks tuletatud õigused mitterahalistele haigushüvitistele, nii kaua, kui kõnealuste sätetega ette nähtud tingimused on täidetud.

2. Käesoleva artikli lõike 1 punkti a alusel hüvitisi saavate isikute suhtes kohaldatakse seoses haigushüvitistega määruse (EÜ) nr 883/2004 III jaotise 1. peatükki.

Käesolevat lõiget kohaldatakse *mutatis mutandis* seoses perehüvitistega, mis põhinevad määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklitel 67, 68 ja 69.

ARTIKKEL 5

Tagasimaksmine, sissenõudmine ja tasaarvestus

Määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 sätteid tagasimaksmise, sissenõudmise ja tasaarvestuse kohta kohaldatakse jätkuvalt selliste sündmuste suhtes, mis puudutavad isikuid, kes ei ole artikli 2 alusel kindlustatud, ja mis:

a) leidsid aset enne üleminekuperioodi lõppu või

b) leiavad aset pärast üleminekuperioodi lõppu ja puudutavad isikuid, kes olid sündmuse toimudes hõlmatud artikliga 2 või 4.

ARTIKKEL 6

Õiguse areng ja tehtavad kohandused

1. Olenemata lõikest 3 käsitatakse käesolevas protokollis sisalduvaid viiteid määrustele (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 või nende sätetele viidetena õigusaktidele või sätetele, mis on integreeritud kokkuleppesse, nagu neid kohaldatakse üleminekuperioodi viimasel päeval.

2. Kui määrusi (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 muudetakse või need asendatakse pärast üleminekuperioodi lõppu, käsitatakse käesolevas protokollis esinevaid viiteid kõnealustele määrustele viidetena muudetud või asendatud määrustele kooskõlas liidu puhul väljaastumislepingu I lisa II osas loetletud õigusaktide ja Šveitsi puhul kodanike õigusi käsitleva kokkuleppe I lisa II osas loetletud õigusaktidega.

3. Määrusi (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 tuleb käesoleva protokolli kohaldamisel käsitada liidu puhul väljaastumislepingu I lisa III osas loetletud kohandusi sisaldavatena ja Šveitsi puhul kodanike õigusi käsitleva kokkuleppe I lisa III osas loetletud kohandusi sisaldavatena.

4. Käesoleva protokolli kohaldamisel jõustuvad lõigetes 2 ja 3 osutatud muudatused ja kohandused järgmisel päeval pärast väljaastumislepingu I lisa või kodanike õigusi käsitleva kokkuleppe I lisa vastavate muudatuste ja kohanduste jõustumist, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem.“.

III LISA

KUTSEKVALIFIKATSIOONI VASTASTIKUNE TUNNUSTAMINE

Kokkuleppe III lisa muudatused

Kokkuleppe III lisa asendatakse järgmisega:

„III LISA

KUTSEKVALIFIKATSIOONI VASTASTIKUNE TUNNUSTAMINE

(Diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid)

1. JAGU

SISSEJUHATUS

Kokkuleppe artiklite 2–9 kohaldamisel kohaldatakse käesoleva lisa 2. jaos loetletud liidu õigusakte vastavalt käesoleva kokkuleppe institutsioonilise protokolli artiklis 5 osutatud dünaamilise ühtlustamise põhimõttele ning kõnealuse artikli lõikes 7 loetletud eranditele.

Kui tehnilistes kohandustes ei ole sätestatud teisiti, kehtivad käesolevasse lisasse integreeritud liidu õigusaktides liidu liikmesriikidele ette nähtud õigused ja kohustused ka Šveitsi kohta. Seda kohaldatakse täielikus kooskõlas käesoleva kokkuleppe institutsioonilise protokolliga.

Ilma et see piiraks käesoleva kokkuleppe institutsioonilise protokolli artikli 16 kohaldamist ja kui tehnilistes kohandustes ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse Šveitsi suhtes 2. jaos loetletud õigusaktide sätteid, millega nõutakse liikmesriikidelt teabe esitamist teistele liikmesriikidele või komisjonile. Kui kõnealune teave on seotud järelevalve või kohaldamisega, edastab Šveits selle teabe ühiskomitee kaudu.

2. JAGU

OSUTATUD ÕIGUSAKTID

1. 32005 L 0036: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/36/EÜ, 7. september 2005, kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT L 255, 30.9.2005, lk 22),

   muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

   – Nõukogu direktiiv 2006/100/EÜ, 20. november 2006, millega kohandatakse teatavaid direktiive isikute vaba liikumise valdkonnas seoses Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisega (ELT L 363, 20.12.2006, lk 141),

– Komisjoni määrus (EL) nr 213/2011, 3. märts 2011, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ (kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta) II ja V lisa (ELT L 59, 4.3.2011, lk 4),

– Komisjoni Teatis – Teade direktiivi 2005/36/EÜ I lisas loetletud kutseühingute või-organisatsioonide kohta, mis täidavad artikli 3 lõike 2 tingimusi (ELT C 111, 15.5.2009, lk 1),

– Komisjoni Teatis – Teade direktiivi 2005/36/EÜ I lisas loetletud kutseühingute või-organisatsioonide kohta, mis täidavad artikli 3 lõike 2 tingimusi (ELT C 182, 23.6.2011, lk 1),

– Akt Horvaatia Vabariigi ühinemistingimuste ning Euroopa Liidu lepingus, Euroopa Liidu toimimise lepingus ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingus tehtavate muudatuste kohta (ELT L 112, 24.4.2012, lk 10),

– Nõukogu direktiiv 2013/25/EL, 13. mai 2013, millega kohandatakse teatavaid direktiive asutamisõiguse ja teenuste osutamise vabaduse valdkonnas seoses Horvaatia Vabariigi ühinemisega (ELT L 158, 10.6.2013, lk 368),

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/55/EL, 20. november 2013, millega muudetakse direktiivi 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta ning määrust (EL) nr 1024/2012 siseturu infosüsteemi kaudu tehtava halduskoostöö kohta (ELT L 354, 28.12.2013, lk 132),

– Komisjoni delegeeritud otsus (EL) 2016/790, 13. jaanuar 2016, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ V lisa seoses kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide ja koolituskursuste nimedega (ELT L 134, 24.5.2016, lk 135),

– Komisjoni delegeeritud otsus (EL) 2017/2113, 11. september 2017, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ V lisa seoses kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide ja koolituskursuste nimetustega (ELT L 317, 1.12.2017, lk 119),

– Komisjoni delegeeritud otsus (EL) 2019/608, 16. jaanuar 2019, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ V lisa seoses kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide ja koolituskursuste nimetustega (ELT L 104, 15.4.2019, lk 1),

– Komisjoni delegeeritud otsus (EL) 2020/548, 23. jaanuar 2020, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ V lisa seoses kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide ja koolituskursuste nimetustega (ELT L 131, 24.4.2020, lk 1),

– Komisjoni delegeeritud otsus (EL) 2021/2183, 25. august 2021, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ V lisa seoses kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide ja koolituskursuste nimetustega (ELT L 444, 10.12.2021, lk 16),

– Komisjoni delegeeritud otsus (EL) 2023/2383, 23. mai 2023, millega muudetakse ja parandatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ seoses kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide ja koolituskursuste nimetustega (ELT L 2383, 9.10.2023, lk 1),

– Komisjoni delegeeritud direktiiv (EL) 2024/782, 4. märts 2024, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ seoses koolituse miinimumnõuetega üldõe, hambaarsti ja proviisori kutsealadel (ELT L, 2024/782, 31.5.2024),

– Komisjoni delegeeritud otsus (EL) 2024/1395, 31. mai 2024, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ seoses kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide ja koolituskursuste nimetustega (ELT L, 2024/1395, 31.5.2024).

parandatud väljaandes

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivi 2005/36/EÜ (kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta) parandus (ELT L 93, 4.4.2008, lk 28),

– Nõukogu 20. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/100/EÜ (millega kohandatakse teatavaid direktiive isikute vaba liikumise valdkonnas seoses Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisega) parandus (ELT L 177, 8.7.2015, lk 60).

Käesolevas kokkuleppes loetakse selle direktiivi sätteid järgmistes kohandustes:

a) direktiivi V lisa punktile 5.1.1 lisatakse järgmine tekst:

„Riik	Kvalifikatsiooni tõendav dokument	Väljaandev asutus	Kvalifikatsiooni tõendavale dokumendile lisatav tunnistus	Võrdluskuupäev
Šveits	Eidgenössisches Arztdiplom Diplôme fédéral de médecin Diploma federale di medico	Eidgenössisches Departement des Innern Département fédéral de l'intérieur Dipartimento federale dell'interno		1. juuni 2002“

b) direktiivi V lisa punktile 5.1.2 lisatakse järgmine tekst:

„Riik	Kvalifikatsiooni tõendav dokument	Väljaandev asutus	Võrdluskuupäev
Šveits	Diplom als Facharzt Diplôme de médecin spécialiste Diploma di medico specialista	Eidgenössisches Departement des Innern und Verbindung der Schweizer Ärztinnen und Ärzte (FMH) / Schweizerische Institut für ärztliche Weiter- und Fortbildung (SIWF) Département fédéral de l'intérieur et Fédération des médecins suisses (FMH) / Institut suisse pour la formation médicale postgraduée et continue (ISFM) Dipartimento federale dell'interno e Federazione dei medici svizzeri (FMH) / Istituto svizzero per la formazione medica (ISFM)	1. juuni 2002“

c) direktiivi V lisa punktile 5.1.3 lisatakse järgmine tekst:

„Riik	Diplomi nimetus
Anestesioloogia Kursuse miinimumkestus: 3 aastat	
Šveits	Anästhesiologie Anesthésiologie Anestesiologia

Riik	Diplomi nimetus
Üldkirurgia Kursuse miinimumkestus: 5 aastat	
Šveits	Chirurgie Chirurgie Chirurgia

Riik	Diplomi nimetus
Neurokirurgia Kursuse miinimumkestus: 5 aastat	
Šveits	Neurochirurgie Neurochirurgie Neurochirurgia

Riik	Diplomi nimetus
Rasedus ja günekoloogia Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Gynäkologie und Geburtshilfe Gynécologie et obstétrique Ginecologia e ostetricia

Riik	Diplomi nimetus
Sisehaigused Kursuse miinimumkestus: 5 aastat	
Šveits	Allgemeine Innere Medizin Médecine interne générale Medicina interna generale

Riik	Diplomi nimetus
Oftalmoloogia Kursuse miinimumkestus: 3 aastat	
Šveits	Ophthalmologie Ophtalmologie Oftalmologia

Riik	Diplomi nimetus
Kõrva-, nina- ja kurguhaigused Kursuse miinimumkestus: 3 aastat	
Šveits	Oto-Rhino-Laryngologie Oto-rhino-laryngologie Otorinolaringoiatria

Riik	Diplomi nimetus
Pediaatria Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Kinder- und Jugendmedizin Pédiatrie Pediatria

Riik	Diplomi nimetus
Pulmonoloogia Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Pneumologie Pneumologie Pneumologia

Riik	Diplomi nimetus
Uroloogia Kursuse miinimumkestus: 5 aastat	
Šveits	Urologie Urologie Urologia

Riik	Diplomi nimetus
Ortopeedia Kursuse miinimumkestus: 5 aastat	
Šveits	Orthopädische Chirurgie und Traumatologie des Bewegungsapparates Chirurgie orthopédique et traumatologie de l’appareil locomoteur Chirurgia ortopedica e traumatologia dell’apparato locomotore

Riik	Diplomi nimetus
Patoloogiline anatoomia Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Pathologie Pathologie Patologia

Riik	Diplomi nimetus
Neuroloogia Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Neurologie Neurologie Neurologia

Riik	Diplomi nimetus
Psühhiaatria Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Psychiatrie und Psychotherapie Psychiatrie et psychothérapie Psichiatria e psicoterapia

Riik	Diplomi nimetus
Radioloogia Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Radiologie Radiologie Radiologia

Riik	Diplomi nimetus
Onkoloogia Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Radio-Onkologie/Strahlentherapie Radio-oncologie/radiothérapie Radio-oncologia/radioterapia

Riik	Diplomi nimetus
Plastika- ja rekonstruktiivkirurgia Kursuse miinimumkestus: 5 aastat	
Šveits	Plastische, Rekonstruktive und Ästhetische Chirurgie Chirurgie plastique, reconstructive et esthétique Chirurgia plastica, ricostruttiva ed estetica

Riik	Diplomi nimetus
Torakaalkirurgia Kursuse miinimumkestus: 5 aastat	
Šveits	Thoraxchirurgie[1] Chirurgie thoracique Chirurgia toracica

Riik	Diplomi nimetus
Kardiokirurgia Kursuse miinimumkestus: 5 aastat	
Šveits	Herz- und thorakale Gefässchirurgie; Chirurgie cardiaque et vasculaire thoracique Chirurgia del cuore e dei vasi toracici

[1] 1. jaanuari 2015. aasta koolitusprogramm akrediteeriti 31. augustil 2018. Vastava eriala diplomi omanikud, kelle diplom on välja antud enne akrediteerimiskuupäeva, saavad uue, kehtiva väljaandmise kuupäevaga kvalifikatsiooni tõendava dokumendi eriarsti kvalifikatsiooni kohta ilma täiendavate nõueteta.

Riik	Diplomi nimetus
Kardiovaskulaarkirurgia Kursuse miinimumkestus: 5 aastat	
Šveits	Gefässchirurgie[1] Chirurgie vasculaire Chirurgia vascolare

Riik	Diplomi nimetus
Lastekirurgia Kursuse miinimumkestus: 5 aastat	
Šveits	Kinderchirurgie Chirurgie pédiatrique Chirurgia pediatrica

Riik	Diplomi nimetus
Kardioloogia Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Kardiologie Cardiologie Cardiologia

Riik	Diplomi nimetus
Gastroenteroloogia Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Gastroenterologie Gastroentérologie Gastroenterologia

[1] 1. jaanuari 2015. aasta koolitusprogramm akrediteeriti 31. augustil 2018. Vastava eriala diplomi omanikud, kelle diplom on välja antud enne akrediteerimiskuupäeva, saavad uue, kehtiva väljaandmise kuupäevaga kvalifikatsiooni tõendava dokumendi eriarsti kvalifikatsiooni kohta ilma täiendavate nõueteta.

Riik	Diplomi nimetus
Reumatoloogia Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Rheumatologie Rhumatologie Reumatologia

Riik	Diplomi nimetus
Hematoloogia Kursuse miinimumkestus: 3 aastat	
Šveits	Hämatologie Hématologie Ematologia

Riik	Diplomi nimetus
Endokrinoloogia Kursuse miinimumkestus: 3 aastat	
Šveits	Endokrinologie/Diabetologie Endocrinologie/diabétologie Endocrinologia/diabetologia

Riik	Diplomi nimetus
Füsioteraapia Kursuse miinimumkestus: 3 aastat	
Šveits	Physikalische Medizin und Rehabilitation Médecine physique et réadaptation Medicina fisica e riabilitazione

Riik	Diplomi nimetus
Dermatoveneroloogia Kursuse miinimumkestus: 3 aastat	
Šveits	Dermatologie und Venerologie Dermatologie et vénéréologie Dermatologia e venerologia

Riik	Diplomi nimetus
Troopikameditsiin Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Tropen- und Reisemedizin Médecine tropicale et médecine des voyages Medicina tropicale e medicina di viaggio

Riik	Diplomi nimetus
Lastepsühhiaatria Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Kinder- und Jugendpsychiatrie und -psychotherapie Psychiatrie et psychothérapie d’enfants et d’adolescents Psichiatria e psicoterapia infantile e dell’adolescenza

Riik	Diplomi nimetus
Nefroloogia Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Nephrologie Néphrologie Nefrologia

Riik	Diplomi nimetus
Nakkushaigused Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Infektiologie Infectiologie Malattie infettive

Riik	Diplomi nimetus
Rahvatervis Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Prävention und Gesundheitswesen Prévention et santé publique Prevenzione e salute pubblica

Riik	Diplomi nimetus
Farmakoloogia Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Klinische Pharmakologie und Toxikologie Pharmacologie et toxicologie cliniques Farmacologia e tossicologia clinica

Riik	Diplomi nimetus
Töötervishoid Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Arbeitsmedizin Médecine du travail Medicina del lavoro

Riik	Diplomi nimetus
Allergoloogia Kursuse miinimumkestus: 3 aastat	
Šveits	Allergologie und klinische Immunologie Allergologie et immunologie clinique Allergologia e immunologia clinica

Riik	Diplomi nimetus
Nukleaarmeditsiin Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Nuklearmedizin Médecine nucléaire Medicina nucleare

Riik	Diplomi nimetus
Hamba-, suu- ja näo-lõualuu kirurgia (arsti ja hambaarsti põhiõpe) Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Mund-, Kiefer- und Gesichtschirurgie Chirurgie orale et maxillo-faciale Chirurgia oro-maxillo-facciale

Riik	Diplomi nimetus
Meditsiiniline onkoloogia Kursuse miinimumkestus: 5 aastat	
Šveits	Medizinische Onkologie Oncologie médicale Oncologia medica

Riik	Diplomi nimetus
Meditsiinigeneetika Kursuse miinimumkestus: 4 aastat	
Šveits	Medizinische Genetik Génétique médicale Genetica medica'

d) direktiivi V lisa punktile 5.1.4 lisatakse järgmine tekst:

„Riik	Kvalifikatsiooni tõendav dokument	Kutsenimetus	Võrdluskuupäev
Šveits	Diplom als praktischer Arzt/praktische Ärztin Diplôme de médecin praticien Diploma di medico generico	Praktischer Arzt/Praktische Ärztin Médecin praticien Medico generico	1. juuni 2002“

e) direktiivi V lisa punktile 5.2.2 lisatakse järgmine tekst:

„Riik	Kvalifikatsiooni tõendav dokument	Kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti väljaandev asutus	Kutsenimetus	Võrdluskuupäev
Šveits	1. Diplomierte Pflegefachfrau, diplomierter Pflegefachmann Infirmière diplômée et infirmier diplômé Infermiera diplomata e infermiere diplomato	Schulen, die staatlich anerkannte Bildungsgänge durchführen Écoles qui proposent des filières de formation reconnues par l'État Scuole che propongono dei cicli di formazione riconosciuti dallo Stato	Pflegefachfrau, Pflegefachmann Infirmière, infirmier Infermiera, infermiere	1. juuni 2002

„Riik	Kvalifikatsiooni tõendav dokument	Kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti väljaandev asutus	Kutsenimetus	Võrdluskuupäev
	2. Bachelor of Science in nursing	Schulen, die staatlich anerkannte Bildungsgänge durchführen Écoles qui proposent des filières de formation reconnues par l'État Scuole che propongono dei cicli di formazione riconosciuti dallo Stato	Pflegefachfrau, Pflegefachmann Infirmière, infirmier Infermiera, infermiere	30. september 2011
	3. Diplomierte Pflegefachfrau HF, diplomierter Pflegefachmann HF Infirmière diplômée ES, infirmier diplômé ES Infermiera diplomata SSS, infermiere diplomato SSS	Höhere Fachschulen, die staatlich anerkannte Bildungsgänge durchführen Écoles supérieures qui proposent des filières de formation reconnues par l'État Scuole specializzate superiori che propongono dei cicli di formazione riconosciuti dallo Stato	Pflegefachfrau, Pflegefachmann Infirmière, infirmier Infermiera, infermiere	1. juuni 2002“

f) direktiivi V lisa punktile 5.3.2 lisatakse järgmine tekst:

„Riik	Kvalifikatsiooni tõendav dokument	Kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti väljaandev asutus	Kvalifikatsiooni tõendavale dokumendile lisatav tunnistus	Kutsenimetus	Võrdluskuupäev
Šveits	Eidgenössisches Zahnarztdiplom Diplôme fédéral de médecin-dentiste Diploma federale di medico-dentista	Eidgenössisches Departement des Innern Département fédéral de l'intérieur Dipartimento federale dell'interno		Zahnarzt Médecin-dentiste Medico-dentista	1. juuni 2002“

g) direktiivi V lisa punktile 5.3.3 lisatakse järgmine tekst:

„Ortodontia			
Riik	Kvalifikatsiooni tõendav dokument	Kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti väljaandev asutus	Võrdluskuupäev
Šveits	Diplom für Kieferorthopädie Diplôme fédéral d'orthodontiste Diploma di ortodontista	Eidgenössisches Departement des Innern und Schweizerische Zahnärzte-Gesellschaft (SSO) / Büro für zahnmedizinische Weiterbildung (BZW) Département fédéral de l'intérieur et Société suisse d'odonto-stomatologie (SSO) / Bureau pour la formation postgrade en médecine dentaire (BZW) Dipartimento federale dell'interno e Società Svizzera di Odontologia e Stomatologia (SSO) / Ufficio per la formazione post-laurea in odontoiatria (BZW)	1. juuni 2002

Suukirurgia			
Riik	Kvalifikatsiooni tõendav dokument	Kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti väljaandev asutus	Võrdluskuupäev
Šveits	Diplom für Oralchirurgie Diplôme fédéral de chirurgie orale Diploma di chirurgia orale	Eidgenössisches Departement des Innern und Schweizerische Zahnärzte-Gesellschaft (SSO) / Büro für zahnmedizinische Weiterbildung (BZW) Département fédéral de l'intérieur et Société suisse d'odonto-stomatologie (SSO) / Bureau pour la formation postgrade en médecine dentaire (BZW) Dipartimento federale dell'interno e Società Svizzera di Odontologia e Stomatologia (SSO) / Ufficio per la formazione post-laurea in odontoiatria (BZW)	30. aprill 2004“

h) direktiivi V lisa punktile 5.4.2 lisatakse järgmine tekst:

„Riik	Kvalifikatsiooni tõendav dokument	Kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti väljaandev asutus	Kvalifikatsiooni tõendavale dokumendile lisatav tunnistus	Võrdluskuupäev
Šveits	Eidgenössisches Tierarztdiplom Diplôme fédéral de vétérinaire Diploma federale di veterinario	Eidgenössisches Departement des Innern Département fédéral de l'intérieur Dipartimento federale dell'interno		1. juuni 2002“

i) direktiivi V lisa punktile 5.5.2 lisatakse järgmine tekst:

„Riik	Kvalifikatsiooni tõendav dokument	Kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti väljaandev asutus	Kutsenimetus	Võrdluskuupäev
Šveits	1. Diplomierte Hebamme Sage-femme diplômée Levatrice diplomata	Schulen, die staatlich anerkannte Bildungsgänge durchführen Écoles qui proposent des filières de formation reconnues par l'État Scuole che propongono dei cicli di formazione riconosciuti dallo Stato	Hebamme Sage-femme Levatrice	1. juuni 2002
	2. [Bachelor of Science [Name of the UAS] in Midwifery] „Bachelor of Science HES-SO de Sage-femme“ (Bachelor of Science HES-SO in Midwifery) „Bachelor of Science BFH Hebamme“ (Bachelor of Science BFH in Midwifery) „Bachelor of Science ZFH Hebamme“ (Bachelor of Science ZHAW in Midwifery)	Schulen, die staatlich anerkannte Bildungsgänge durchführen Écoles qui proposent des filières de formation reconnues par l'État Scuole che propongono dei cicli di formazione riconosciuti dallo Stato	Hebamme Sage-femme Levatrice	1. juuni 2002“

j) direktiivi V lisa punktile 5.6.2 lisatakse järgmine tekst:

„Riik	Kvalifikatsiooni tõendav dokument	Kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti väljaandev asutus	Kvalifikatsiooni tõendavale dokumendile lisatav tunnistus	Võrdluskuupäev
Šveits	Eidgenössisches Apothekerdiplom Diplôme fédéral de pharmacien Diploma federale di farmacista	Eidgenössisches Departement des Innern Département fédéral de l'intérieur Dipartimento federale dell'interno		1. juuni 2002“

k) direktiivi V lisa punktile 5.7.1 lisatakse järgmine tekst:

„Riik	Kvalifikatsiooni tõendav dokument	Kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti väljaandev asutus	Kvalifikatsiooni tõendavale dokumendile lisatav tunnistus	Akadeemiline võrdlusaasta
Šveits	Master of Science in Architecture – Diploma di architetto (Arch. Dipl. USI)	Accademia di Architettura dell'Università della Svizzera Italiana		2002–2003
	Master of Arts BFH/HES-SO en architecture, Master of Arts BFH/HES-SO in Architecture	Haute école spécialisée de Suisse occidentale (HES-SO) together with Berner Fachhochschule (BFH)		2007–2008
	Master of Arts BFH/HES-SO in Architektur, Master of Arts BFH/HES-SO in Architecture	Haute école spécialisée de Suisse occidentale (HES-SO) together with Berner Fachhochschule (BFH)		2007–2008
	Master of Arts FHNW in Architektur	Fachhochschule Nordwestschweiz FHNW		2007–2008

„Riik	Kvalifikatsiooni tõendav dokument	Kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti väljaandev asutus	Kvalifikatsiooni tõendavale dokumendile lisatav tunnistus	Akadeemiline võrdlusaasta
	Master of Arts FHZ in Architektur	Fachhochschule Zentralschweiz (FHZ)		2007–2008
	Master of Arts ZFH in Architektur	Zürcher Fachhochschule (ZFH), Zürcher Hochschule für Angewandte Wissenschaften (ZHAW), Departement Architektur, Gestaltung und Bauingenieurwesen		2007–2008
	Master of Science MSc in Architecture, Architecte (arch. Dipl). EPF)	École Polytechnique Fédérale de Lausanne		2007–2008
	Master of Science ETH in Architektur, MSc ETH Arch	Eidgenössische Technische Hochschule Zurich		2007-2008'

l) direktiivi VI lisasse lisatakse järgmine tekst:

„Riik	Kvalifikatsiooni tõendav dokument	Akadeemiline võrdlusaasta
Šveits	1. Diploma di Architetto	1996–1997
	2. Master of Arts/Science in Architecture – Diploma di Architetto	2000–2001
	3. Dipl. Arch. ETH, arch. dipl. EPF, arch. dipl. PF	2004–2005
	4. Architecte diplômé EAUG	2004–2005
	5. Architekt REG A Architecte REG A Architetto REG A	2004–2005“

2. 31977 L 0249: Nõukogu direktiiv 77/249/EMÜ, 22. märts 1977, õigusteenuste osutamise vabaduse tulemuslikuma elluviimise kohta (EÜT L 78, 26.3.1977, lk 17),

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

– 1 1979 H: Ühinemistingimusi ja asutamislepingute muudatusi käsitlev akt Kreeka Vabariigi ühinemine Euroopa ühendustega (EÜT L 291, 19.11.1979, lk 91),

– 1 1985 I: Ühinemistingimusi ja asutamislepingute muudatusi käsitlev akt – Hispaania Kuningriigi ja Portugali Vabariigi ühinemine (EÜT L 302, 15.11.1985, lk 23),

– Euroopa Liidu Nõukogu otsus 95/1/EÜ, Euratom, ESTÜ, 1. jaanuar 1995, millega muudetakse dokumente uute liikmesriikide ühinemise kohta Euroopa Liiduga (EÜT L 1, 1.1.1995, lk 1),

– 1 2003 T: Akt Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta, vastu võetud 16. aprillil 2003 (ELT L 236, 23.9.2003, lk 33),

– 32006 L 0100: Nõukogu direktiiv 2006/100/EÜ, 20. november 2006, millega kohandatakse teatavaid direktiive isikute vaba liikumise valdkonnas seoses Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisega (ELT L 363, 20.12.2006, lk 141),

– 32013 L 0025: Nõukogu direktiiv 2013/25/EL, 13. mai 2013, millega kohandatakse teatavaid direktiive asutamisõiguse ja teenuste osutamise vabaduse valdkonnas seoses Horvaatia Vabariigi ühinemisega (ELT L 158, 10.6.2013, lk 368).

Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel muudetakse direktiivi 77/249/EMÜ järgmiselt:

artikli 1 lõikele 2 lisatakse järgmine tekst:

„Šveits:

Advokat, Rechtsanwalt, Anwalt, Fürsprecher, Fürsprech

Avocat

Avvocato“.

3. 31998 L 0005: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 98/5/EÜ, 16. veebruar 1998, millega hõlbustatakse alalist tegutsemist advokaadi kutsealal muus liikmesriigis kui see, kus omandati kutsekvalifikatsioon (EÜT L 77, 14.3.1998, lk 36), muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

– 1 2003 T: Akt Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta, vastu võetud 16. aprillil 2003 (ELT L 236, 23.9.2003, lk 33),

– 32006 L 0100: Nõukogu direktiiv 2006/100/EÜ, 20. november 2006, millega kohandatakse teatavaid direktiive isikute vaba liikumise valdkonnas seoses Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisega (ELT L 363, 20.12.2006, lk 141),

– 32013 L 0025: Nõukogu direktiiv 2013/25/EL, 13. mai 2013 , millega kohandatakse teatavaid direktiive asutamisõiguse ja teenuste osutamise vabaduse valdkonnas seoses Horvaatia Vabariigi ühinemisega (ELT L 158, 10.6.2013, lk 368).

Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel muudetakse direktiivi 98/5/EÜ järgmiselt:

artikli 1 lõike 2 punktile a lisatakse järgmine tekst:

„Šveits:

Advokat, Rechtsanwalt, Anwalt, Fürsprecher, Fürsprech

Avocat

Avvocato“.

4. 31974 L 0556: Nõukogu direktiiv 74/556/EMÜ, 4. juuni 1974, millega sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad üleminekumeetmete kohta, mis käsitlevad tegelemist ja kauplemist toksiliste toodetega ja nende vahendamist ning tegevusi, mis eeldavad selliste toodete erialast kasutamist, kaasa arvatud vahendajate tegevus. (EÜT L 307, 18.11.1974, lk 1).

5. 319s74 L 0557: Nõukogu direktiiv 74/557/EMÜ, 4. juuni 1974, asutamisvabaduse ja teenuste osutamise vabaduse saavutamise kohta seoses füüsilisest isikust ettevõtjate ja vahendajate tegutsemisega toksiliste toodetega kauplemise ja nende turustamise valdkonnas (EÜT L 307, 18.11.1974, lk 5), muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

– Euroopa Liidu Nõukogu otsus 95/1/EÜ, Euratom, ESTÜ, 1. jaanuar 1995, millega muudetakse dokumente uute liikmesriikide ühinemise kohta Euroopa Liiduga (EÜT L 1, 1.1.1995, lk 1),

– 1 2003 T: Akt Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta, vastu võetud 16. aprillil 2003 (ELT L 236, 23.9.2003, lk 33),

– 32006 L 0101: Nõukogu Direktiiv 2006/0101/EÜ, 20. november 2006, millega kohandatakse direktiive 73/239/EMÜ, 74/557/EMÜ ja 2002/83/EÜ teenuste vaba liikumise valdkonnas seoses Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisega (ELT L 363, 20.12.2006, lk 238),

– 32013 L 0025: Nõukogu direktiiv 2013/25/EL, 13. mai 2013, millega kohandatakse teatavaid direktiive asutamisõiguse ja teenuste osutamise vabaduse valdkonnas seoses Horvaatia Vabariigi ühinemisega (ELT L 158, 10.6.2013, lk 368).

Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel muudetakse direktiivi 74/557/EMÜ järgmiselt:

Šveitsis:

kõik föderaalseaduses (kaitsemeetmete kohta ohtlike ainete ja valmististe puhul) sätestatud tooted ja mürgised ained (föderaalseaduse (CC 813.1 klassifitseeritud koondversioon), ning eelkõige sellega seonduvates (CC 813) ja keskkonnamürke käsitlevates (CC 814.812.31, 814.812.32 ja 814.812.33) korraldustes sätestatud tooted ja mürgised ained;

6. 31986 L 0653: Nõukogu direktiiv 86/653/EMÜ, 18. detsember 1986, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate kaubandusagentide tegevust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 382, 31.12.1986, lk 17).

7. 32015 R 0983: Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2015/983, 24. juuni 2015, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ kohase Euroopa kutsekaardi väljastamise menetluse ja hoiatusmehhanismi kohaldamise kohta (ELT L 159, 25.6.2015, lk 27).

8. 32018 L 0958: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/958, 28. juuni 2018, milles käsitletakse uute kutsealasid reguleerivate õigusnormide vastuvõtmisele eelnevat proportsionaalsuse kontrolli (ELT L 173, 9.7.2018, lk 25)

9. 32019 R 0907: Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2019/907, 14. märts 2019, millega kehtestatakse suusaõpetajate ühine koolitustest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ (kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta) artiklile 49b (ELT L 145, 4.6.2019, lk 7).

10. 32023 D 0423: Komisjoni rakendusotsus (EL) 2023/423, 24. veebruar 2023, katseprojekti kohta, mille eesmärk on rakendada siseturu infosüsteemi kaudu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2005/36/EÜ ja (EL) 2018/958 sätestatud reguleeritud kutsealadega seotud halduskoostöö sätteid ning integreerida reguleeritud kutsealade andmebaas sellesse süsteemi (ELT L 61, 27.2.2023, lk 62).

11. 32012 R 1024: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1024/2012, 25. oktoober 2012, mis käsitleb siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2008/49/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 1), muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

– 32013 L 0055: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/55/EL, 20. november 2013 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 132),

– 32014 L 0060: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/60/EL, 15. mai 2014 (ELT L 159, 28.5.2014, lk 1), parandatud väljaandes ELT L 147, 12.6.2015, lk 24,

– 32014 L 0067: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/67/EL, 15. mai 2014 (ELT L 159, 28.5.2014, lk 11),

– 32016 R 1191: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/1191, 6. juuli 2016 (ELT L 200, 26.7.2016, lk 1),

– 32016 R 1628: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/1628, 14. september 2016 (ELT L 252, 16.9.2016, lk 53), parandatud väljaandes ELT L 231, 6.9.2019, lk 29,

– 32018 R 1724: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1724, 2. oktoober 2018 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1),

– 32020 L 1057: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2020/1057, 15. juuli 2020 (ELT L 249, 31.7.2020, lk 49),

– 32020 R 1055: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/1055, 15. juuli 2020 (ELT L 249, 31.7.2020, lk 17).

Šveits kasutab siseturu infosüsteemi (IMI) kui kolmas riik teabe, sealhulgas isikuandmete vahetamiseks IMI osalistega liidus, et rakendada halduskoostöömenetlusi, kui see on käesoleva kokkuleppe kohaldamisel asjakohane.

Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel on komisjon jätkuvalt seisukohal, et Šveits tagab määruse (EL) nr 1024/2012 artikli 23 lõike 1 punktis c osutatud isikuandmete piisava kaitse seni, kuni kehtib otsus 2000/518/EÜ[1].

Šveits kasutab IMI-süsteemi direktiivi 2005/36/EÜ (muudetud direktiiviga 2013/55/EL) artiklites 4a–4e, 8, 21a, 50, 56 ja 56a määratletud halduskoostöömenetluste rakendamiseks vastavalt kõnealustes artiklites sätestatud teabevahetuse põhimõtetele ja korrale.

[1] Komisjoni otsus 2000/518/EÜ, 26. juuli 2000, isikuandmete piisava kaitse kohta Šveitsis vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 95/46/EÜ, sealhulgas selle hilisemad muudatused.

Käesolevas kokkuleppes loetakse määruse (EL) nr 1024/2012 sätteid järgmises kohanduses:

a) artikli 5 esimeses lauses käsitatakse Šveitsi puhul viidet direktiivile 95/46/EÜ viitena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele;

b) artikli 8 lõike 1 punkti e ei kohaldata Šveitsi suhtes;

c) artikli 9 lõikes 5 asendatakse Šveitsi puhul sõnad „liidu õigusega“ sõnadega „käesolevasse kokkuleppesse integreeritud liidu õigusega“;

d) artikli 10 lõikes 1 asendatakse Šveitsi puhul sõnad „kooskõlas siseriiklike või liidu õigusaktidega“ sõnadega „kooskõlas Šveitsi õigusaktidega“;

e) artikli 16 lõigetes 1 ja 2 käsitatakse Šveitsi puhul viiteid direktiivile 95/46/EÜ viidetena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele;

f) artikli 17 lõikes 4 käsitatakse Šveitsi puhul viidet direktiivile 95/46/EÜ viitena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele;

g) artikli 18 lõikes 1 käsitatakse Šveitsi puhul viidet direktiivile 95/46/EÜ viitena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele;

h) artiklis 20 käsitatakse Šveitsi puhul viidet direktiivile 95/46/EÜ viitena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele;

i) artiklis 21:

   i) lõikes 1 käsitatakse Šveitsi puhul viidet direktiivile 95/46/EÜ viitena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele;

   ii) lõiget 3 ei kohaldata;

j) artiklit 25 ei kohaldata;

k) artikli 26 lõiget 1 loetakse kooskõlas käesoleva kokkuleppe institutsioonilise protokolli artikliga 13.“.

TAANIS ASUVAID LISAELUASEMEID KÄSITLEV PROTOKOLL

Kokkuleppeosalised lepivad kokku, et Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 32 (vara omandamise kohta Taanis) kohaldatakse ka käesoleva kokkuleppe suhtes, mis käsitleb Šveitsi kodanike poolt lisaeluasemete soetamist Taanis.

PROTOKOLL

KINNISVARA OMANDAMISE KOHTA MALTAL

Kinnisvara ostmine Malta saartel on reguleeritud kinnisasjaõiguse (mitteresidentide poolt omandamine) seadusega ((Malta seadustekogu 246. peatükk).

Kõnealuses seaduses on sätestatud, et:

a) Šveitsi kodanik võib osta Maltal kinnisvara:

1) kui kinnisvara kavatsetakse kasutada peamise elukohana või kui taotleja on elanud Maltal seaduslikult üle viie aasta või kui kinnisvara kavatsetakse kasutada ettevõtluse eesmärgil, siis piiranguid ei ole;

2) kui kinnisvara kavatsetakse kasutada lisaeluasemena ja ostja ei ole elanud Maltal viis aastat, on nõutav kinnisvara omandamise luba (*Acquisition of Immovable Property (AIP) permit*); kinnisvara suhtes kohaldatakse kinnisvaraseaduses sätestatud tingimusi, sealhulgas on ette nähtud miinimumhind 174 274 eurot korterite puhul ja 300 619 eurot majade puhul (miinimumhinda kohandatakse igal aastal kinnisvaraindeksi alusel, nagu on sätestatud kinnisvara hinnaindeksi teatises [Malta õiguse kohane teisene õigusakt nr 246.08]). Selliste ostude puhul ei nõuta, et kõnelusel isikul peab olema Maltal elamise õigus.

b) Šveitsi kodanik võib ka igal ajal rajada Maltal oma esmase elukoha kooskõlas asjaomaste siseriiklike õigusaktidega. Maltalt lahkumisega ei kaasne kohustust võõrandada esmase elukohana omandatud kinnisvara.

c) Šveitsi kodanikud, kes ostavad kinnisvara seaduses sätestatud määratud eripiirkondades (tavaliselt piirkonnad, mis on osa linnade taaselustamisprojektidest), ei pea selliste ostude puhul luba taotlema, ka ei ole siin ostu puhul arvulist, kasutuse või väärtuselist piirangut.

PROTOKOLL

PIKAAJALISTE ELAMISLUBADE KOHTA

EUROOPA LIIT, edaspidi „liit“,

ning

ŠVEITSI KONFÖDERATSIOON, edaspidi „Šveits“,

on kokku leppinud järgmises:

1. Pikaajaliste elamislubade andmine on aluslepingute kohaselt liidu õiguse küsimus ja Šveitsi õiguse küsimus ning see ei kuulu isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe (edaspidi „kokkulepe“) kohaldamisalasse. Seega kokkuleppe institutsioonilist protokolli ei kohaldata käesoleva protokolli suhtes.

2. Kui Šveits ja liidu liikmesriigid annavad üksteise kodanikele lõikes 1 osutatud vastavate õigusaktide alusel pikaajalise elamisloa, kohaldatakse neid eeskirju mittediskrimineerival viisil, eelkõige seoses eelneva riigis elamise minimaalse kestusega viis aastat.

3. Muude tingimuste ja nõuete osas jäävad liidu ja Šveitsi kohaldatavad eeskirjad võrreldavaks, kusjuures tingimused ja nõuded kuuluvad vastavalt aluslepingute kohaselt liidu ja Šveitsi pädevusse.

4. Eespool nimetatu ei piira:

   a) direktiivis 2004/38/EÜ[1] sätestatud eeskirjad alalise elamise kohta ning

   b) liidu liikmesriigi ja Šveitsi vahel juba sõlmitud kahepoolsetes lepingutes sisalduvad kolmandate riikide kodanikke käsitlevad sätted, mis on soodsamad kui kohaldatavad liidu ja Šveitsi eeskirjad.

5. Olenemata lõikest 1 kohaldatakse kokkuleppe institutsioonilise protokolli artikli 10 lõikeid 1, 2 ja 5 *mutatis mutandis* käesoleva protokolli lõigetest 2 ja 3 tulenevate vaidluste suhtes. Sellistel juhtudel kohaldatakse *mutatis mutandis* ka kokkuleppe institutsioonilise protokolli artiklit 11, välja arvatud asjaolu, et proportsionaalseid asendusmeetmeid võib võtta üksnes kokkuleppe raames.

Kokkuleppe institutsioonilise protokolli liidet vahekohtu kohta kohaldatakse *mutatis mutandis*, välja arvatud artikli I.4 punkt 4, artikli III.4 lõike 3 teine lause, artikli III.5 lõike 2 kolmas lause, artikkel III.9 ja artikkel III.10 lõige 5.

[1] Direktiiv 2004/38/EÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77), kui see on kohaldatav vastavalt kokkuleppe I lisale.

ÜHELT POOLT EUROOPA ÜHENDUSE

JA SELLE LIIKMESRIIKIDE NING

TEISELT POOLT ŠVEITSI KONFÖDERATSIOONI VAHELISE ISIKUTE VABA LIIKUMIST KÄSITLEVA KOKKULEPPE

INSTITUTSIOONILINE PROTOKOLL

EUROOPA LIIT, edaspidi „liit“,

ning

ŠVEITSI KONFÖDERATSIOON, edaspidi „Šveits“,

VÕTTES ARVESSE ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelist kokkulepet isikute vaba liikumise kohta (edaspidi „kokkulepe“), mis sõlmiti 21. juunil 1999 Brüsselis ja mis jõustus 1. juunil 2002;

VÕTTES ARVESSE ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahel 21. juunil 1999 sõlmitud isikute vaba liikumise kokkuleppe protokolli, mis käsitleb Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi osalemist lepingus seoses nende ühinemisega Euroopa Liiduga (Brüssel, 26. oktoober 2004) ja mis jõustus 1. aprillil 2006;

VÕTTES ARVESSE ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva 21. juuni 1999. aasta kokkuleppe protokolli, mis käsitleb Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia osalemist lepingus seoses nende ühinemisega Euroopa Liiduga (Brüssel, 27. mai 2008) ja mis jõustus 1. juunil 2009;

VÕTTES ARVESSE ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe protokolli, mis käsitleb Horvaatia Vabariigi osalemist lepingus seoses tema ühinemisega Euroopa Liiduga (Brüssel, 4. märts 2016) ja mis jõustus 1. jaanuaril 2017;

ARVESTADES, et ELi sõlmitud lepingud liidu institutsioonidele ja liikmesriikidele siduvad; kohaldatakse käesolevat protokolli kokkuleppeosaliste suhtes vastavalt kokkuleppes sätestatule;

ARVESTADES, et liit ja Šveits on seotud mitmete eri valdkondi hõlmavate kahepoolsete lepingutega, milles on sätestatud konkreetsed õigused ja kohustused, mis on teatavates aspektides sarnased liidus sätestatud õiguste ja kohustustega;

TULETADES MEELDE, et nende kahepoolsete lepingute eesmärk on suurendada Euroopa konkurentsivõimet ja luua kokkuleppeosaliste vahel tihedamad majandussidemed, mis põhinevad võrdsusel, vastastikkuse põhimõttel ning nende eeliste, õiguste ja kohustuste üldisel tasakaalul;

OLLES OTSUSTANUD tugevdada ja süvendada Šveitsi osalemist liidu siseturul samade eeskirjade alusel, mida kohaldatakse siseturu suhtes, säilitades samas kokkuleppeosaliste ja nende institutsioonide sõltumatuse ning Šveitsi puhul otsedemokraatiast, föderalismist ja siseturul osalemise valdkondlikust eripärast tulenevate põhimõtete austamise;

KINNITADES VEEL KORD, et Šveitsi föderaalkohtu ja kõigi teiste Šveitsi kohtute, samuti Euroopa Liidu kohtute ja Euroopa Liidu Kohtu pädevus tõlgendada käesolevat kokkulepet üksikjuhtudel säilitatakse;

OLLES TEADLIKUD ühtsuse tagamisest siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits praegu ja ka tulevikus osaleb,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

1. PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

ARTIKKEL 1

Eesmärgid

1. Käesoleva protokolli eesmärk on tagada kokkuleppeosalistele ning ettevõtjatele ja üksikisikutele suurem õiguskindlus, võrdne kohtlemine ja võrdsed tingimused kokkuleppe kohaldamisalasse kuuluva siseturu valdkonnas.

2. Selleks nähakse käesoleva protokolliga ette uued institutsioonilised lahendused, mis hõlbustavad kokkuleppeosaliste vaheliste majandussuhete pidevat ja tasakaalustatud tugevdamist. Võttes arvesse rahvusvahelise õiguse põhimõtteid, sätestatakse käesolevas protokollis eelkõige kokkuleppe institutsioonilised lahendused, mis on ühised selliste sõlmitud või sõlmitavate kahepoolsete lepingute puhul siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, ilma et muudetaks kokkuleppe kohaldamissala või eesmärke, eelkõige:

a) menetlus kokkuleppe vastavusse viimiseks kokkuleppega seotud liidu õigusaktidega;

b) kokkuleppe ja selles viidatud liidu õigusaktide ühetaoline tõlgendamine ja kohaldamine;

c) kokkuleppe järelevalve ja kohaldamine; ning

d) vaidluste lahendamine kokkuleppe raames.

ARTIKKEL 2

Seos kokkuleppega

1. Käesolev protokoll, selle lisa ja liide on kokkuleppe lahutamatud osad.

2. Käesoleva protokolliga kehtetuks tunnistatud kokkuleppesätted on loetletud allpool:

a) artikkel 16;

b) artikkel 17;

c) artikkel 19.

3. Kokkuleppes esinevaid viiteid Euroopa Ühendusele või ühendusele käsitatakse viidetena liidule.

ARTIKKEL 3

Kahepoolsed lepingud siseturuga seotud valdkondades,
milles Šveits osaleb

1. Kehtivaid ja tulevasi kahepoolseid lepinguid liidu ja Šveitsi vahel siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, käsitatakse ühtse tervikuna, mis tagab õiguste ja kohustuste tasakaalu liidu ja Šveitsi vahel.

2. Kokkulepe endast kahepoolset lepingut siseturuga seotud valdkonnas, milles Šveits osaleb.

2. PEATÜKK

KOKKULEPPE VASTAVUSSE VIIMINE LIIDU ÕIGUSAKTIDEGA

ARTIKKEL 4

Osalemine liidu õigusaktide koostamises (edaspidi „otsuste kujundamine“)

1. Kui Euroopa Komisjon (edaspidi „komisjon“) koostab kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepinguga (edaspidi „ELi toimimise leping“) kokkuleppega reguleeritavas valdkonnas liidu õigusakti ettepaneku, teavitab ta sellest Šveitsi ja konsulteerib mitteametlikult Šveitsi ekspertidega samal viisil, nagu ta küsib oma ettepanekute koostamisel liidu liikmesriikide ekspertide arvamust.

Ühe kokkuleppeosalise taotlusel toimub esimene arvamuste vahetus ühiskomitees.

Liidu õigusakti vastuvõtmisele eelneva perioodi olulistel hetkedel konsulteerivad kokkuleppeosalised teineteisega ühiskomitees pidevalt ja vahetavad teavet, kui üks neist seda soovib.

2. Kui komisjon valmistab kooskõlas ELi toimimise lepinguga ette delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad liidu õiguse põhiõigusakte kokkuleppega hõlmatud valdkonnas, tagab ta, et Šveits osaleb eelnõude ettevalmistamises võimalikult laialdaselt, ning konsulteerib Šveitsi ekspertidega samadel alustel, kui ta konsulteerib liidu liikmesriikide ekspertidega.

3. Kui komisjon valmistab kooskõlas ELi toimimise lepinguga ette rakendusakte, mis käsitlevad liidu õiguse põhiõigusakte kokkuleppega hõlmatud valdkonnas, tagab ta, et Šveits osaleb võimalikult laialdaselt nende eelnõude ettevalmistamises, mis esitatakse hiljem komiteedele, kes abistavad komisjoni tema rakendusvolituste kasutamisel, ning konsulteerib Šveitsi ekspertidega samadel alustel, kui ta konsulteerib liidu liikmesriikide ekspertidega.

4. Šveitsi eksperdid kaasatakse lõigetes 2 ja 3 nimetamata komiteede töösse, kui see on vajalik kokkuleppe nõuetekohaseks toimimiseks. Ühiskomitee koostab kõnealuste komiteede ja vajaduse korral teiste sarnaste omadustega komiteede nimekirja ja ajakohastab seda.

5. Käesolevat artiklit ei kohaldata liidu õigusaktide või nende sätete suhtes, mis kuuluvad artikli 5 lõikes 7 osutatud erandi kohaldamisalasse.

ARTIKKEL 5

Liidu õigusaktide integreerimine

1. Selleks et tagada õiguskindlus ja õigusaktide ühtsus siseturu valdkonnas, milles Šveits lepingu alusel osaleb, tagavad Šveits ja liit, et kokkuleppega reguleeritavas valdkonnas vastu võetud liidu õigusaktid integreeritakse kokkuleppesse võimalikult kiiresti pärast nende vastuvõtmist.

2. Lõike 4 kohaselt kokkuleppesse integreeritud liidu õigusaktid muutuvad kokkuleppesse integreerimisega Šveitsi õiguskorra osaks Šveitsi õiguskorrast, arvestades vajaduse korral ühiskomitee poolt otsustatud kohandusi.

3. Kui liit võtab kokkuleppega hõlmatud valdkonnas vastu õigusakti, teavitab ta sellest ühiskomitee kaudu võimalikult kiiresti Šveitsi. Ühe kokkuleppeosalise taotlusel korraldatakse ühiskomitees vastaval teemal arvamuste vahetus.

4. Ühiskomitee tegutseb kooskõlas lõikega 1 ja võtab võimalikult kiiresti vastu otsuse kokkuleppe I–III lisa muutmise ja vajalike kohanduste kohta.

5. Ilma et see piiraks lõigete 1 ja 2 kohaldamist, võib ühiskomitee, kui see on vajalik kokkuleppe ja selle lõike 4 kohaselt muudetud lisa sidususe tagamiseks, teha kokkuleppeosaliste heakskiidul nende sisemenetluste kohaselt ettepaneku kokkulepe läbi vaadata.

6. Kokkuleppes sisalduvaid viiteid liidu õigusaktidele, mis enam ei kehti, käsitatakse viidetena kehtetuks tunnistamist käsitlevale liidu õigusaktile, nagu see on lisatud kokkuleppe lisasse, alates lõike 4 kohase ühiskomitee otsuse jõustumisest kokkuleppe lisa vastava muutmise kohta, kui kõnealuses otsuses ei ole sätestatud teisiti.

7. Lõikes 1 sätestatud kohustust ei kohaldata liidu õigusaktide või nende sätete suhtes, mis kuuluvad allpool loetletud erandi kohaldamisalasse:

– artikkel 5g [Etteteatamisaeg ja kontrollid];

– artikkel 5h [Finantstagatised ja sanktsioonid];

– artikkel 5i [Tõend füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise kohta];

– artikkel 5j [Kaitse taseme säilitamine];

– artikkel 7b [Õpilased];

– artikkel 7e [Alaline elukoht];

– artikkel 7f [Kinnisvara soetamine];

– artikkel 7g [Isikutunnistused];

– artikkel 7h [Väljasaatmine].

– II lisa Sotsiaalkindlustusskeemide koordineerimine, II osa. Valdkondlikud kohandused, punkt 1 alapunktid a–f.

8. Kui artiklist 6 ei tulene teisiti, jõustuvad ühiskomitee lõike 4 kohased otsused viivitamata, kuid mitte mingil juhul enne kuupäeva, mil liidu vastavat õigusakti hakatakse liidus kohaldama.

9. Kokkuleppeosalised teevad kogu käesolevas artiklis sätestatud menetluse vältel heas usus koostööd, et hõlbustada otsuste tegemist.

10. Liit ja Šveits peavad silmas samal töökohal võrdse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtet ja Šveitsi duaalset jõustamissüsteemi.

ARTIKKEL 6

Põhiseadusest tulenevate kohustuste täitmine Šveitsi poolt

1. Artikli 5 lõikes 3 osutatud arvamuste vahetuse käigus teavitab Šveits liitu sellest, kas artikli 5 lõikes 4 osutatud otsusega nõutakse Šveitsilt põhiseadusest tulenevate kohustuste täitmist, et see siduvaks muuta.

2. Kui artikli 5 lõikes 4 osutatud otsusega nõutakse Šveitsilt põhiseadusest tulenevate kohustuste täitmist, et see siduvaks muuta, on Šveitsil alates lõikes 1 sätestatud teabe esitamise kuupäevast maksimaalselt kaks aastat, välja arvatud referendumimenetluse algatamise korral, millisel juhul pikendatakse seda tähtaega ühe aasta võrra.

3. Kuni Šveits teatab, et on oma põhiseadusest tulenevad kohustused täitnud, kohaldavad kokkuleppeosalised ajutiselt artikli 5 lõikes 4 osutatud otsust, välja arvatud juhul, kui Šveits teatab liidule, et otsuse ajutine kohaldamine ei ole võimalik, ja esitab selle põhjused.

Ajutine kohaldamine ei tohi mingil juhul toimuda enne kuupäeva, mil vastavat liidu õigusakti hakatakse liidus kohaldama.

4. Šveits teavitab liitu viivitamata ühiskomitee kaudu, kui ta on täitnud lõikes 1 osutatud põhiseadusest tulenevad kohustused.

5. Otsus jõustub päeval, mil esitatakse lõikes 4 sätestatud teade, kuid mitte mingil juhul enne kuupäeva, mil vastav liidu õigusakt muutub liidus kohaldatavaks.

3. PEATÜKK

KOKKULEPPE TÕLGENDAMINE JA KOHALDAMINE

ARTIKKEL 7

Ühetaolise tõlgendamise põhimõte

1. Artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks ja kooskõlas rahvusvahelise avaliku õiguse põhimõtetega tõlgendatakse ja kohaldatakse kahepoolseid lepinguid siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, ning liidu õigusakte, millele sellistes lepingutes viidatakse, ühetaoliselt nendes siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb.

2. Kokkuleppes viidatud liidu õigusakte ning kokkuleppe sätteid, niivõrd kui nende kohaldamine hõlmab liidu õiguse mõisteid, tõlgendatakse ja kohaldatakse enne või pärast kokkuleppe allkirjastamist vastavalt Euroopa Liidu Kohtu praktikale.

ARTIKKEL 8

Tõhusa ja ühtse kohaldamise põhimõte

1. Komisjon ja Šveitsi pädevad asutused teevad koostööd ja abistavad üksteist käesoleva kokkleppe kohaldamise järelevalve tagamisel. Nad võivad vahetada teavet kokkuleppe kohaldamise järelevalve kohta. Nad võivad vahetada arvamusi ja arutada vastastikust huvi pakkuvaid küsimusi.

2. Kumbki kokkuleppeosaline võtab asjakohaseid meetmeid, et tagada kokkuleppe tõhus ja ühtne kohaldamine oma territooriumil.

3. Järelevalvet käesoleva kokkuleppe kohaldamise üle teevad kokkuleppeosalised ühiselt ühiskomitee raames.

Kui komisjon või Šveitsi pädevad asutused saavad teada ebaõigest kohaldamisest, võib küsimuse suunata ühiskomiteele, et leida vastuvõetav lahendus.

4. Komisjon ja Šveitsi pädevad asutused jälgivad kokkuleppe kohaldamist teise kokkuleppeosalise poolt. Kohaldatakse artiklis 10 sätestatud korda.

Kui liidu institutsioonide teatavad järelevalveülesanded ühe kokkuleppeosalise suhtes on vajalikud, et tagada kokkuleppe tõhus ja harmooniline kohaldamine, näiteks uurimisvolitused ja otsustusõigus, tuleb need kokkuleppes eraldi ette näha.

ARTIKKEL 9

Ainukohaldatavuse põhimõte

Kokkuleppeosalised kohustuvad kokkuleppe ja selles viidatud liidu õigusaktide tõlgendamist või kohaldamist või, kui see on asjakohane, seoses komisjoni poolt kokkuleppe alusel vastu võetud otsuse kokkuleppele vastavust käsitlevaid vaidlusi lahendama ainult käesolevas protokollis ette nähtud meetoditega.

ARTIKKEL 10

Menetlus tõlgendamise või kohaldamisega seotud probleemide korral

1. Kui kokkuleppe või selles viidatud liidu õigusakti tõlgendamisel või kohaldamisel tekib probleeme, konsulteerivad kokkuleppeosalised teineteisega ühiskomitees, et leida mõlemale poolele vastuvõetav lahendus. Selleks esitatakse ühiskomiteele kogu kasulik teave, et ühiskomitee saaks olukorda üksikasjalikult uurida. Ühiskomitee uurib kõiki võimalusi, mis võimaldavad säilitada lepingu nõuetekohase toimimise.

2. Kui ühiskomitee ei suuda leida lahendust lõikes 1 osutatud probleemile kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil see probleem talle esitati, võib kumbki kokkuleppeosaline taotleda, et vahekohus lahendaks vaidluse liite sätete kohaselt.

3. Kui vaidlus tõstatab küsimuse artikli 7 lõikes 2 osutatud sätte tõlgendamise või kohaldamise kohta ja kui selle sätte tõlgendamine on vaidluse lahendamiseks asjakohane ja vajalik otsuse tegemiseks, esitab vahekohus selle küsimuse Euroopa Liidu Kohtule.

Kui vaidlus tõstatab küsimuse, kuidas tõlgendada või kohaldada sätet, mis kuulub artikli 5 lõikes 7 osutatud dünaamilise ühtlustamise kohustusest tehtava erandi kohaldamisalasse, ning kui vaidlus ei hõlma liidu õiguse mõistete tõlgendamist või kohaldamist, lahendab vahekohus vaidluse ilma Euroopa Liidu Kohtusse pöördumata.

4. Kui vahekohus esitab lõike 3 alusel Euroopa Liidu Kohtule küsimuse:

a) Euroopa Liidu Kohtu otsus on vahekohtule siduv. ning

b) Šveitsil on samad õigused kui liikmesriikidel ja liidu institutsioonidel ning tema suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* samu menetlusi Euroopa Liidu Kohtus.

5. Kokkuleppeosalised võtavad kõik vajalikud meetmed vahekohtu otsuse täitmiseks heas usus.

Kokkuleppeosaline, kelle puhul vahekohus on leidnud, et ta ei ole kokkulepet täitnud, teatab teisele kokkuleppeosalisele ühiskomitee kaudu meetmetest, mida ta on võtnud vahekohtu otsuse täitmiseks.

6. Kokkuleppele lisatud ühisdeklaratsioonis sotsiaalabi andmisest keeldumise ja enne alalise elamisõiguse saamist elamisõiguse lõpetamise kohta ja ühisdeklaratsioonis tööleasumisest teatamise kohta sätestatud kaitsemeetmeid võetakse ühiskomiteele esitatud vaidluste lahendamisel arvesse heas usus.

Esimest lõiku kohaldatakse nii kaua ja niivõrd, kuivõrd kaitsemeetmed on kooskõlas asjaomaste kokkuleppesse integreeritud liidu õigusaktidega. Kaitsemeetmed ei piira käesoleva protokolli artikli 5 lõike 1 kohaldamist.

ARTIKKEL 11

Asendusmeetmed

1. Kui kokkuleppeosaline, kelle puhul vahekohus on leidnud, et ta ei ole kokkulepet täitnud, ei teavita teist kokkuleppeosalist liite artikli IV.2 lõike 6 kohaselt kehtestatud mõistliku aja jooksul meetmetest, mida ta on võtnud vahekohtu otsuse täitmiseks, või kui teine kokkuleppeosaline leiab, et teatatud meetmed ei ole kooskõlas vahekohtu otsusega, võib see teine kokkuleppeosaline võtta kokkuleppe raames või sellistes siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, sõlmitud kahepoolsete kokkulepete raames võimaliku tasakaalustamatuse kõrvaldamiseks proportsionaalseid asendusmeetmeid (edaspidi „asendusmeetmed“). Ta teatab kokkuleppeosalisele, kelle puhul vahekohus on leidnud, et ta ei ole kokkulepet täitnud, asendusmeetmetest, mis selles teates täpsustatakse. Asendusmeetmed jõustuvad kolm kuud pärast neist teatamist.

2. Kui ühiskomitee ei ole ühe kuu jooksul pärast kavandatavatest asendusmeetmetest teatamist teinud otsust asendusmeetmete peatamise, muutmise või tühistamise kohta, võib kumbki kokkuleppeosaline nende asendusmeetmete proportsionaalsuse küsimuses liite kohaselt vahekohtu poole pöörduda.

3. Vahekohus teeb otsuse liite artikli III.8 lõikes 4 sätestatud tähtaja jooksul.

4. Asendusmeetmetel ei ole tagasiulatuvat jõudu. Eelkõige säilitatakse õigused ja kohustused, mille üksikisikud ja ettevõtjad on juba omandanud enne asendusmeetmete jõustumist.

ARTIKKEL 12

Koostöö jurisdiktsioonide vahel

1. Ühetaolise tõlgendamise edendamiseks lepivad Šveitsi föderaalkohus ja Euroopa Liidu Kohus kokku dialoogis ja selle üksikasjades.

2. Šveitsil on õigus esitada Euroopa Liidu Kohtule seisukohti või kirjalikke märkusi, kui liidu liikmesriigi kohus esitab Euroopa Liidu Kohtule eelotsuse küsimuse, mis käsitleb kokkuleppe või selles osutatud liidu õigusakti sätte tõlgendamist.

4. PEATÜKK

MUUD SÄTTED

ARTIKKEL 13

Rahaline panus

1. Šveits osaleb vastavalt käesolevale artiklile ja lisale liidu ametite tegevuse, infosüsteemide ja muude lisa artiklis 1 loetletud selliste tegevuste rahastamises, millele tal on juurdepääs.

Ühiskomitee võib võtta vastu otsuse lisa muutmise kohta.

2. Liit võib igal ajal peatada Šveitsi osalemise käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tegevuses, kui Šveits ei pea kinni lisa artiklis 2 sätestatud maksetähtaegadest.

Kui Šveits ei pea maksetähtajast kinni, saadab liit Šveitsile ametliku meeldetuletuskirja. Kui 30 päeva jooksul pärast kõnealuse ametliku meeldetuletuskirja kättesaamise kuupäevast ei ole täielikku makset tehtud, võib liit peatada Šveitsi osalemise asjaomases tegevuses.

3. Rahaline panus on järgmiste maksete summa:

a) tegevustoetus ning

b) osalustasu.

4. Rahaline panus on iga-aastane rahaline toetus ja see tuleb maksta komisjoni esitatud rahastamisnõudes kindlaksmääratud kuupäevadel.

5. Tegevustoetus põhineb panustamispõhimõttel, mis on kindlaks määratud Šveitsi (turuhindades arvutatud) sisemajanduse koguprodukti (edaspidi „SKP“) ja liidu (turuhindades arvutatud) SKP suhtena.

Selleks kasutatakse kokkuleppeosaliste turuhindades väljendatud SKP andmetena Euroopa Liidu Statistikaameti (EUROSTAT) esitatud uusimaid andmeid, mis on kättesaadavad selle aasta 1. jaanuari seisuga, mil aastamakse tehakse, võttes nõuetekohaselt arvesse Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelist statistikaalase koostöö lepingut, mis on sõlmitud 26. oktoobril 2004 Luxembourgis. Kui nimetatud lepingut enam ei kohaldata, kasutatakse Šveitsi SKP-na näitajat, mis on kindlaks määratud Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni esitatud andmete põhjal.

6. Igale liidu ametile antava tegevustoetuse arvutamisel kohaldatakse panustamispõhimõtet tema heakskiidetud aastaeelarve suhtes, mis on kantud asjaomase aasta liidu vastava(te)le toetuste eelarverida(de)le, võttes iga ameti puhul arvesse lisa artiklis 1 määratletud kohandatud tegevustoetust.

Infosüsteemidele ja muule tegevusele antava tegevustoetuse arvutamisel kohaldatakse panustamispõhimõtet asjaomase aastaeelarve suhtes, nagu on sätestatud eelarve täitmist käsitlevates dokumentides, nagu tööprogrammid või lepingud.

Kõik võrdlussummad põhinevad kulukohustuste assigneeringutel.

7. Aastane osalustasu on 4 % iga-aastasest tegevustoetusest, mis arvutatakse vastavalt lõigetele 5 ja 6.

8. Komisjon annab Šveitsile piisavat teavet tema rahalise panuse arvutamise kohta. Selle teabe esitamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse liidu konfidentsiaalsus- ja andmekaitse-eeskirju.

9. Kõik Šveitsi rahalise panuse maksed või liidult saadavad maksed ning tasumisele kuuluvate või laekuvate summade arvutused tehakse eurodes.

10. Kui käesoleva protokolli jõustumine ei lange kokku kalendriaasta algusega, kohandatakse Šveitsi kõnealuse aasta tegevustoetust vastavalt lisa artiklis 5 määratletud metoodikale ja maksetingimustele.

11. Üksikasjalikud sätted käesoleva artikli kohaldamiseks esitatakse lisas.

12. Kolm aastat pärast käesoleva protokolli jõustumist ja seejärel iga kolme aasta järel vaatab ühiskomitee läbi Šveitsi osalemistingimused, nagu need on määratletud lisa artiklis 1 ja vajaduse korral kohandab neid.

ARTIKKEL 14

Viited territooriumile

Kui kokkuleppesse integreeritud liidu õigusaktid sisaldavad viiteid „Euroopa Liidu“, „liidu“, „ühisturu“ või „siseturu“ territooriumile, käsitatakse viiteid kokkuleppes viidetena kokkuleppe artiklis 24 osutatud territooriumidele.

ARTIKKEL 15

Viited liidu liikmesriikide kodanikele

Kui kokkuleppesse integreeritud liidu õigusaktid sisaldavad viiteid liidu liikmesriikide kodanikele, käsitatakse neid viiteid kokkuleppe kohaldamisel viidetena liidu liikmesriikide ja Šveitsi kodanikele.

ARTIKKEL 16

Liidu õigusaktide jõustumine ja rakendamine

Kokkuleppesse integreeritud liidu õigusaktide sätted nende jõustumise või rakendamise kohta ei ole kokkuleppe kohaldamisel asjakohased.

Tähtajad ja kuupäevad, mille jooksul Šveits peab jõustama ja rakendama otsused, millega inkorporeeritakse liidu õigusaktid kokkuleppesse, tulenevad artikli 5 lõikest 8 ja artikli 6 lõikest 5 ning üleminekukorda käsitlevatest sätetest.

ARTIKKEL 17

Liidu õigusaktide adressaadid

Kokkuleppesse integreeritud liidu õigusaktide sätted, mis näitavad, et need on adresseeritud liidu liikmesriikidele, ei ole kokkleppe kohaldamisel asjakohased.

5. PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

ARTIKKEL 18

Rakendamine

1. Kokkuleppeosalised võtavad asjakohased üld- või erimeetmed, et tagada käesolevast kokkuleppest tulenevate kohustuste täitmine, ning hoiduvad kõikidest meetmetest, mis võiksid seada ohtu käesoleva kokkuleppe eesmärkide saavutamise.

2. Kokkuleppeosalised võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kokkuleppes viidatud liidu õigusaktide kavandatud tulemus, ning hoiduvad võtmast meetmeid, mis võiksid ohustada nende eesmärkide saavutamist.

ARTIKKEL 19

Jõustumine

1. Liit ja Šveits ratifitseerivad käesoleva protokolli või kiidavad selle heaks oma menetluskorra kohaselt. Liit ja Šveits teatavad teineteisele käesoleva protokolli jõustumiseks vajalike sisemenetluste lõpuleviimisest.

2. Käesolev protokoll jõustub teise kuu esimesel päeval, mis järgneb viimasele teatele järgmiste kokkulepete kohta:

a) ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe muutmise protokoll;

b) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe institutsiooniline protokoll;

c) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe muutmise protokoll;

d) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe riigiabi protokoll;

e) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe institutsiooniline protokoll;

f) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe muutmise protokoll;

g) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe riigiabi protokoll;

h) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe muutmise protokoll;

i) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise vastavushindamise vastastikuse tunnustamise kokkuleppe institutsiooniline protokoll;

j) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise vastavushindamise vastastikuse tunnustamise kokkuleppe muutmise protokoll;

k) Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kokkulepe Šveitsi korrapärase rahalise toetuse kohta majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamiseks Euroopa Liidus;

l) ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping, mis käsitleb Šveitsi Konföderatsiooni osalemist liidu programmides;

m) Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kokkulepe Šveitsi Konföderatsiooni Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Ametis osalemise tingimuste kohta.

ARTIKKEL 20

Muutmine ja lõpetamine

1. Käesolevat protokolli võib liidu ja Šveitsi vastastikusel kokkuleppel igal ajal muuta.

2. Kui kokkulepe lõpetatakse kokkuleppe artikli 25 lõike 3 kohaselt, kaotab käesolev protokoll kehtivuse kokkuleppe artikli 25 lõikes 4 osutatud kuupäeval.

3. Kui kokkulepe kohaldamine lõppeb, säilivad õigused ja kohustused, mis üksikisikud ja ettevõtjad on kokkuleppe alusel omandanud juba enne kokkuleppe lõpetamise kuupäeva. Liit ja Šveits otsustavad vastastikusel kokkuleppel, milliseid meetmeid võtta õiguste suhtes, mille omandamine on käimas.

Koostatud (koht), (kuupäev) kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed.

SELLE KINNITUSEKS on täievolilised esindajad käesolevale protokollile alla kirjutanud.

(Allkirjakast, kõigis 24 ELi keeles: „Euroopa Liidu nimel“ ja „Šveitsi Konföderatsiooni nimel“)

LISA

LISA PROTOKOLLI ARTIKLI 13 KOHALDAMISE KOHTA

ARTIKKEL 1

Loetelu sellistest liidu ametite tegevustest, teabesüsteemidest ja muudest meetmetest, millele Šveits peab rahaliselt panustama

Šveits toetab rahaliselt järgmist:

a) ametid:

puuduvad.

b) infosüsteemid:

Euroopa tööturuasutuste võrgustik (EURESe võrgustik), loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. aprilli 2016. aasta määrusega (EL) 2016/589, milles käsitletakse Euroopa tööturuasutuste võrgustikku (EURESe võrgustik), töötajate juurdepääsu liikuvusteenustele ja tööturgude edasist integratsiooni ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 492/2011 ja (EL) nr 1296/2013 (ELT L 107, 22.4.2016, lk 1), kui see on kohaldatav vastavalt kokkuleppe I lisale.

Sotsiaalkindlustusteabe elektrooniline vahetamine (EESSI), vastavalt määrusele (EÜ) nr 883/2004 (ELT L 166, 30.4.2004, lk 1), parandatud väljaandes ELT L 200, 7.6.2004, lk 1 ja ELT L 204, 4.8.2007, lk 30) ning määrus (EÜ) nr 987/2009 (ELT L 284, 30.10.2009, lk 1), kui see on kohaldatav vastavalt kokkuleppe II lisale.

Siseturu infosüsteem (IMI), loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrusega (EL) nr 1024/2012, mis käsitleb siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2008/49/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 1), kui see on kohaldatav vastavalt kokkuleppe I ja III lisale.

c) muud tegevused:

puuduvad.

ARTIKKEL 2

Maksetingimused

1. Protokolli artikli 13 kohased maksed tehakse vastavalt käesolevale artiklile.

2. Eelarveaasta rahastamisnõude esitamisel edastab komisjon Šveitsile järgmise teabe:

a) tegevustoetuse summa ning

b) osalustasu suurus.

3. Komisjon edastab Šveitsile võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt iga eelarveaasta 16. aprillil järgmise teabe seoses Šveitsi osalemisega:

a) iga liidu ameti puhul asjaomase aasta kohta liidu eelarves ette nähtud kulukohustuste assigneeringute summad eelarveridadel, millelt kaetakse Šveitsi osalemine kooskõlas artikliga 1, võttes iga ameti puhul arvesse artiklis 1 määratletud kohandatud tegevustoetust, ning kulukohustuste assigneeringute summad seoses liidu asjaomase aasta heakskiidetud eelarvega infosüsteemide ja muude tegevuste jaoks;

b) protokolli artikli 13 lõikes 7 osutatud osalustasu suurus ning

c) ametite puhul aasta N+1 eelarvelised kulukohustused, mis on võetud kulukohustuste assigneeringute suhtes, mis on heaks kiidetud aastal N liidu eelarve alusel ja mis on kantud aasta N asjaomastele liidu toetuse eelarveridadele.

4. Komisjon esitab oma eelarveprojekti põhjal hinnangu lõike 3 punktides a ja b nimetatud teabe kohta võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt eelarveaasta 1. septembriks.

5. Komisjon esitab Šveitsile hiljemalt iga eelarveaasta 16. aprillil, ja kui see on asjaomase ameti, infosüsteemi või muu tegevuse suhtes kohaldatav, kõige varem 22. oktoobril ja hiljemalt 31. oktoobril rahastamisnõude, mis vastab summale, mille Šveits peab kokkuleppe alusel maksma rahalise panusena iga liidu ameti, infosüsteemi või muu tegevuse eest, milles ta osaleb.

6. Lõikes 5 osutatud rahastamisnõue jaotatakse osamakseteks järgmiselt:

a) iga-aastane esimene osamakse, mis on seotud 16. aprilliks esitatava rahastamisnõudega, vastab summale, mis võrdub lõikes 4 osutatud ameti, infosüsteemi või muu tegevuse aastase rahalise panuse hinnangulise summaga.

   Šveits tasub rahastamisnõudes märgitud summa hiljemalt 60 päeva pärast rahastamisnõude esitamist;

b) vajaduse korral aasta teine osamakse, mis on seotud rahastamisnõudega, mis esitatakse kõige varem 22. oktoobril ja hiljemalt 31. oktoobril, vastab erinevusele lõikes 4 osutatud summa ja lõikes 5 osutatud summa vahel, juhul kui lõikes 5 osutatud summa on suurem.

   Šveits tasub rahastamisnõudes märgitud summa hiljemalt 21. detsembriks.

   Šveits võib iga rahastamisnõude puhul teha eraldi makseid iga asutuse, infosüsteemi või muu tegevuse kohta.

7. Protokolli esimesel rakendusaastal esitab komisjon esimese rahastamisnõude 90 päeva jooksul alates protokolli jõustumisest.

Šveits tasub rahastamisnõudes märgitud summa hiljemalt 60 päeva pärast rahastamisnõude esitamist;.

8. Rahalise panuse tasumisega viivitamise korral peab Šveits maksma tasumata summa pealt viivist alates maksetähtpäevast kuni päevani, mil kogu summa on tasutud.

Intressimäär summadelt, mis kuuluvad tasumisele, kuid on maksetähtpäevaks tasumata, on intressimäär, mida Euroopa Keskpank kasutab oma põhiliste refinantseerimistehingute puhul ja mis on avaldatud maksetähtpäeva kuu esimesel päeval *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias, või 0 %, olenevalt sellest, kumb on suurem, pluss 3,5 protsendipunkti.

ARTIKKEL 3

Liidu ametitele ettenähtud Šveitsi rahalise panuse kohandamine,
võttes arvesse kohaldamist

Šveitsi rahalist toetust liidu ametitele kohandatakse aastal N+1, mil esialgset tegevustoetust suurendatakse või vähendatakse esialgse tegevustoetuse ja kohandatud panuse vahe võrra, mis arvutatakse, kohaldades aasta N panustamispõhimõtet eelarveliste kulukohustuste summa suhtes, mis on võetud seoses aastal N heaks kiidetud kulukohustuste assigneeringutega asjaomastel liidu toetuse eelarveridadel. Vajaduse korral võetakse vahe puhul iga ameti puhul arvesse artiklis 1 määratletud protsentuaalselt kohandatud tegevustoetust.

ARTIKKEL 4

Olemasolevad kokkulepped

Protokolli artiklit 13 ja käesolevat lisa ei kohaldata Šveitsi ja liidu vaheliste erikokkulepete suhtes, mis hõlmavad Šveitsi rahalist panust. Selliste kokkulepetega hõlmatud ametid, infosüsteemid ja muud tegevused on järgmised:

– Vastastikune sotsiaalkaitse infosüsteem (MISSOC) vastavalt Šveitsi ja komisjoni asjaomastele lepingupõhistele kokkulepetele MISSOCi sekretariaadiga.

ARTIKKEL 5

Üleminekukord

Kui protokolli jõustumise kuupäev ei ole 1. jaanuar, kohaldatakse käesolevat artiklit erandina artiklist 2.

Protokolli rakendamise esimesel aastal vähendatakse kõnealuseks aastaks asjaomasele ametile, infosüsteemile või muule tegevusele vastavalt protokolli artiklile 13 ja käesoleva lisa artiklitele 1–3 ettenähtud tegevustoetust *pro rata temporis* põhimõttel, korrutades iga-aastase tegevustoetuse summa järgmiste näitajate vahelise suhtarvuga:

a) kalendripäevade arv alates protokolli jõustumise kuupäevast kuni asjaomase aasta 31. detsembrini ning

b) asjaomase aasta kalendripäevade koguarv.

Liide

LIIDE VAHEKOHTU KOHTA

I PEATÜKK

EELSÄTTED

ARTIKKEL I.1

Kohaldamisala

Kui üks kokkuleppeosalistest (edaspidi „pooled“) esitab vaidluse vahekohtusse vastavalt protokolli artikli 10 lõikele 2 või artikli 11 lõikele 2 või esitab asja vahekohtusse vastavalt kokkuleppe artikli 14a lõikele 2 või 4, kohaldatakse käesolevas liites sätestatud eeskirju.

ARTIKKEL I.2

Kantselei ja sekretariaaditeenused

Haagi Alalise Vahekohtu rahvusvaheline büroo (edaspidi „rahvusvaheline büroo“) täidab kantselei ülesandeid ja osutab vajalikke sekretariaaditeenuseid.

ARTIKKEL I.3

Teated ja tähtaegade arvutamine

1. Teateid, sealhulgas teatisi või ettepanekuid, võib saata mis tahes sidevahendi kaudu, mis kinnitab nende edastamist või võimaldab seda kinnitada.

2. Selliseid teateid võib saata elektrooniliselt üksnes juhul, kui kokkuleppeosaline on selleks spetsiaalselt määranud aadressi või lubanud aadressi kasutada.

3. Pooltele kätte toimetatud teated saadetakse Šveitsi puhul Šveitsi välisministeeriumi Euroopa osakonnale ja liidu puhul komisjoni õigustalitusele.

4. Käesolevas liites sätestatud tähtaeg hakkab kulgema sündmuse toimumisele või toimingu tegemisele järgnevast päevast. Kui dokumendi kättetoimetamise viimane päev langeb liidu institutsioonide või Šveitsi valitsuse puhkepäevale, lõpeb dokumendi kättetoimetamise tähtaeg esimesel järgmisel tööpäeval. Arvesse võetakse puhkepäevi, mis jäävad sellesse ajavahemikku.

ARTIKKEL I.4

Vahekohtuteade

1. Vahekohtumenetluse algatamist taotlev pool (edaspidi „hageja“) saadab teisele poolele (edaspidi „kostja“) ja rahvusvahelisele büroole vahekohtuteate.

2. Vahekohtumenetluse alguseks järgmist kuupäeva pärast seda, kui kostja on vahekohtuteate kätte saanud.

3. Vahekohtuteade peab sisaldama järgmist:

a) nõue suunata vaidlus vahekohtusse;

b) poolte nimed ja kontaktandmed;

c) hageja esindaja nimi ja aadress;

d) menetluse õiguslik alus (protokolli artikli 10 lõige 2 või artikli 11 lõige 2) ning:

i) protokolli artikli 10 lõikes 2 osutatud juhtudel vaidluse põhjustanud küsimus, mis on lahendamiseks ametlikult kantud ühiskomitee päevakorda vastavalt protokolli artikli 10 lõikele 1; ning

ii) protokolli artikli 11 lõikes 2 osutatud juhtudel vahekohtu otsus, protokolli artikli 10 lõikes 5 nimetatud rakendusmeetmed ja vaidlusalused asendusmeetmed;

iii) kokkuleppe artikli 14a lõigetes 2 ja 4 osutatud juhtudel väidetavad raskused vastavalt kokkuleppe artikli 14a lõikele 2;

e) teave selle kohta, milline säte on vaidluse aluseks või sellega seotud;

f) vaidluse lühikirjeldus ning

g) vahekohtuniku määramine või, kui määratakse viis vahekohtunikku, kahe vahekohtuniku määramine.

4. Protokolli artikli 10 lõikes 3 osutatud juhtudel võib vahekohtuteade sisaldada ka teavet vajaduse kohta pöörduda Euroopa Liidu Kohtusse.

5. Vahekohtuteate nõuetekohasuse vaidlustamine ei takista vahekohtu määramist. Vaidluse lahendab lõplikult vahekohus.

ARTIKKEL I.5

Vastus vahekohtuteatele

1. 60 päeva jooksul pärast vahekohtuteate kättesaamist saadab kostja hagejale ja rahvusvahelisele büroole vastuse vahekohtuteatele, mis sisaldab järgmist teavet:

a) poolte nimed ja kontaktandmed;

b) kostja esindaja(te) nimi ja aadress;

c) vastus teabele, mis on esitatud vahekohtuteates vastavalt artikli I.4 lõike 3 punktidele d–f; ning

d) vahekohtuniku määramine või, kui määratakse viis vahekohtunikku, kahe vahekohtuniku määramine.

2. Protokolli artikli 10 lõikes 3 osutatud juhtudel võib vastus vahekohtuteatele sisaldada ka vastust teabele, mis on esitatud vahekohtuteates vastavalt käesoleva liite artikli I.4 lõikele 4, ning teavet vajaduse kohta pöörduda Euroopa Liidu Kohtusse.

3. Vahekohtu määramist ei takista see, kui kostja vahekohtuteatele ei vasta või vastab sellele mittetäielikult või hilinemisega. Vaidluse lahendab lõplikult vahekohus.

4. Kui kostja taotleb oma vastuses vahekohtuteatele, et vahekohus koosneks viiest vahekohtunikust, määrab hageja 30 päeva jooksul pärast vahekohtuteatele vastuse saamist täiendava vahekohtuniku.

ARTIKKEL I.6

Esindamine ja abi

1. Pooli esindab vahekohtus üks või mitu esindajat. Esindajaid võivad abistada nõustajad või juristid.

2. Esindaja või tema aadressi muutumisest teatatakse teisele poolele, rahvusvahelisele büroole ja vahekohtule. Vahekohus võib igal ajal omal algatusel või poole taotlusel nõuda tõendeid poolte esindajatele antud volituste kohta.

II PEATÜKK

VAHEKOHTU KOOSSEIS

ARTIKKEL II.1

Vahekohtunike arv

Vahekohus koosneb kolmest vahekohtunikust. Vahekohus koosneb viiest vahekohtunikust, kui hageja seda oma vahekohtuteates või kostja oma vastuses vahekohtuteatele taotleb.

ARTIKKEL II.2

Vahekohtunike nimetamine

1. Kui määratakse kolm vahekohtunikku, määrab kumbki pool neist ühe. Poolte määratud kaks vahekohtunikku valivad kolmanda vahekohtuniku, kes on vahekohtu esimees.

2. Kui määratakse viis vahekohtunikku, määrab kumbki pool neist kaks. Poolte määratud neli vahekohtunikku valivad viienda vahekohtuniku, kes on vahekohtu esimees.

3. Kui 30 päeva jooksul pärast seda, kui pooled on määranud viimase vahekohtuniku, ei ole vahekohtunikud jõudnud kokkuleppele vahekohtu eesistuja valimises, määrab esimehe alalise vahekohtu peasekretär.

4. Selleks et aidata kaasa vahekohtu moodustavate vahekohtunike valimisele, koostatakse soovituslik nimekiri isikutest, kellel on lõikes 6 osutatud kvalifikatsioon; see loetelu on ühine kõikidele kahepoolsetele lepingutele siseturu valdkonnas, mille osaline Šveits on, sh Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline tervishoiuleping, mis sõlmiti [koht] [kuupäev] (edaspidi „tervishoiuleping“), Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline põllumajandustoodetega kauplemise kokkulepe, mis sõlmiti Luxembourgis 21. juunil 1999 (edaspidi „põllumajandustoodetega kauplemise kokkulepe“), ning Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi korrapärase rahalise toetuse kohta majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamiseks Euroopa Liidus, mis sõlmiti [koht] [kuupäev] (edaspidi „leping Šveitsi korrapärase toetuse kohta“), ning seda ajakohastatakse vajaduse korral. Ühiskomitee võtab kõnealuse loetelu vastu ja ajakohastab seda oma otsusega.

5. Kui pool ei määra vahekohtunikku, määrab selle vahekohtuniku Alalise Vahekohtu peasekretär lõikes 4 osutatud nimekirjast. Sellise nimekirja puudumisel nimetab Alalise Vahekohtu peasekretär vahekohtuniku loosi teel isikute hulgast, kelle üks või mõlemad pooled on lõike 4 kohaselt ametlikult välja pakkunud.

6. Vahekohtu liikmed peavad olema kõrgelt kvalifitseeritud isikud, kellel on või ei ole pooltega sidemeid, kes on tõendatavalt sõltumatud, vabad huvide konfliktidest ja kellel on lai kogemus; eelkõige peavad neil olema tõendatud eksperditeadmised õigusküsimustes ja käesoleva lepinguga hõlmatud küsimustes; nad ei tohi saada kummaltki poolelt juhiseid ning nad peavad täitma oma ülesandeid üksikisikuna ega tohi vaidlusega seotud küsimustes vastu võtta juhiseid üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt. Vahekohtu esimehel peab olema ka vaidluste lahendamise menetluse läbiviimise kogemus.

ARTIKKEL II.3

Vahekohtunike kinnitused

1. Kui kaalutakse isiku nimetamist vahekohtunikuks, peab see isik teatama kõikidest asjaoludest, mis võivad tekitada põhjendatud kahtlusi tema erapooletuses või sõltumatuses. Oma ametisse nimetamisest alates ja kogu vahekohtumenetluse vältel teatab vahekohtunik sellistest asjaoludest viivitamata pooltele ja teistele vahekohtunikele, kui ta ei ole seda varem teinud.

2. Vahekohtuniku võib ametist vabastada, kui esinevad asjaolud, mis annavad põhjust kahelda vahekohtuniku erapooletuses või sõltumatuses.

3. Pool võib taotleda tema määratud vahekohtuniku ametist vabastamist üksnes põhjusel, millest ta sai teada alles pärast vahekohtuniku ametisse nimetamist.

4. Kui vahekohtunik ei täida oma ülesandeid või kui tal on *de jure* või *de facto* võimatu oma ülesandeid täita, kohaldatakse artiklis II.4 sätestatud vahekohtunike ametist vabastamise menetlust.

ARTIKKEL II.4

Vahekohtunike ametist vabastamine

1. Pool, kes soovib vahekohtuniku ametist vabastada, esitab sellekohase taotluse 30 päeva jooksul alates kuupäevast, mil teda teavitati vahekohtuniku määramisest, või 30 päeva jooksul alates kuupäevast, mil ta sai teada artiklis II.3 osutatud asjaoludest.

2. Ametist vabastamise taotlus saadetakse teisele poolele, ametist vabastatud vahekohtunikule, teistele vahekohtunikele ja rahvusvahelisele büroole. Taotluses esitatakse ametist vabastamise taotluse põhjused.

3. Kui ametist vabastamise taotlus on esitatud, võib teine pool sellega nõustuda. Kõnealune vahekohtunik võib ka ise tagasi astuda. Nõustumine või tagasiastumine ei tähenda ametist vabastamise taotluse põhjuste tunnustamist.

4. Kui teine pool ei nõustu ametist vabastamise taotlusega 15 päeva jooksul alates selle teatavakstegemisest või kui asjaomane vahekohtunik ei astu tagasi, võib ametist vabastamist taotlev pool paluda Alalise Vahekohtu peasekretäril teha ametist vabastamise kohta otsus.

5. Kui pooled ei lepi kokku teisiti, esitatakse lõikes 4 osutatud otsuses selle otsuse tegemise põhjused.

ARTIKKEL II.5

Vahekohtuniku asendamine

1. Kui käesoleva artikli lõikest 2 ei tulene teisiti ja kui vahekohtumenetluse käigus on vaja vahekohtunik asendada, määratakse või valitakse tema asendaja artiklis II.2 sätestatud korras, mida kohaldatakse asendatava vahekohtuniku määramise või valimise suhtes. Seda menetlust kohaldatakse ka juhul, kui üks pool ei ole kasutanud oma õigust määrata asendatav vahekohtunik või selles määramises osaleda.

2. Vahekohtuniku asendamise korral jätkub menetlus selles etapis, kus asendatud vahekohtunik lõpetas oma ülesannete täitmise, välja arvatud juhul, kui vahekohus otsustab teisiti.

ARTIKKEL II.6

Vastutuse välistamine

Pooled hoiduvad vahekohtumenetlusega seotud tegevuse või tegevusetuse tõttu vahekohtunike vastu hagi esitamisest, välja arvatud tahtliku rikkumise või raske hooletuse korral, niivõrd kui see on kohaldatava õiguse kohaselt võimalik.

III PEATÜKK

VAHEKOHTUMENETLUS

ARTIKKEL III.1

Üldsätted

1. Vahekohtu moodustamise kuupäev on päev, mil vahekohtunikest viimane on nõustunud enda nimetamisega vahekohtunikuks.

2. Vahekohus tagab, et pooli koheldakse võrdselt ning et menetluse sobivas etapis on mõlemal poolel mõistlik võimalus oma õigusi kaitsta ja seisukohti esitada. Vahekohus viib menetluse läbi nii, et välditakse viivitusi ja tarbetuid kulusid ning tagatakse pooltevahelise vaidluse lahendamine.

3. Suuline ärakuulamine toimub, kui vahekohus ei otsusta pärast poolte ärakuulamist teisiti.

4. Kui kokkuleppeosaline saadab teate vahekohtule, teeb ta seda rahvusvahelise büroo kaudu ja saadab samal ajal koopia teisele poolele. Rahvusvaheline büroo saadab kõnealuse teate koopia igale vahekohtunikule.

ARTIKKEL III.2

Vahekohtumenetluse toimumise koht

Vahekohtumenetlus toimub Haagis. Kui erandlikud asjaolud seda nõuavad, võib vahekohus kokku tulla mis tahes muus kohas, mida ta peab oma nõupidamiste jaoks sobivaks.

ARTIKKEL III.3

Keel

1. Menetluskeeled on prantsuse ja inglise keel.

2. Vahekohus võib nõuda, et kõigile hagiavalduse või kostja vastusega koos esitatavatele dokumentidele ja kõigile lisadokumentidele, mis esitatakse menetluse käigus nende originaalkeeles, lisataks nende tõlge ühte menetluskeelde.

ARTIKKEL III.4

Hagiavaldus

1. Hageja saadab oma hagivalduse kirjalikult kostjale ja rahvusvahelise büroo kaudu vahekohtule vahekohtu määratud tähtaja jooksul. Hageja võib otsustada käsitada artiklis I.4 osutatud vahekohtuteadet hagiavaldusena, tingimusel et see vastab ka käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud tingimustele.

2. Hagiavaldus peab sisaldama järgmist:

a) artikli I.4 lõike 3 punktides b–f sätestatud teave;

b) faktilised asjaolud, millel hagi põhineb; ning

c) hagi toetuseks esitatud õiguslikud argumendid.

3. Hageja lisab hagiavaldusele nii suures ulatuses kui võimalik tema poolt osutatud dokumendid ja muud tõendid või siis viitab neile. Protokolli artikli 10 lõikes 3 osutatud juhtudel peab hagiavaldus võimaluse korral sisaldama ka teavet vajaduse kohta pöörduda Euroopa Liidu Kohtusse.

ARTIKKEL III.5

Kostja vastus

1. Kostja saadab oma vastuse kirjalikult hagejale ja rahvusvahelise büroo kaudu vahekohtule vahekohtu määratud tähtaja jooksul. Kostja võib otsustada käsitada vastust artiklis I.5 osutatud vahekohtuteatele kostja vastusena, tingimusel et vastus vahekohtuteatele vastab ka käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud tingimustele.

2. Kostja vastuses vastatakse käesoleva liite artikli III.4 lõike 2 punktide a–c kohaselt esitatud hagiavalduse punktidele. Kostja lisab kostja vastusele nii suures ulatuses kui võimalik tema poolt osutatud dokumendid ja muud tõendid või siis viitab neile. Protokolli artikli 10 lõikes 3 osutatud juhtudel peab kostja vastus võimaluse korral sisaldama ka teavet vajaduse kohta pöörduda Euroopa Liidu Kohtusse.

3. Kostja võib esitada kostja vastuses või vahekohtumenetluse hilisemas etapis vastuhagi, kui vahekohus otsustab, et selline viivitus on asjaoludega põhjendatud, tingimusel et vahekohus on pädev seda lahendama.

4. Vastuhagi suhtes kohaldatakse artikli III.4 lõikeid 2 ja 3.

ARTIKKEL III.6

Vahekohtu pädevus

1. Vahekohus otsustab, kas ta on pädev vastavalt protokolli artikli 10 lõikele 2 või artikli 11 lõikele 2 või kokkuleppe artikli 14a lõikele 2 või 4.

2. Protokolli artikli 10 lõikes 2 osutatud juhtudel on vahekohus pädev arutama vaidluse põhjustanud küsimust, mis on ametlikult kantud lahendamiseks ühiskomitee päevakorda vastavalt protokolli artikli 10 lõikele 1.

3. Protokolli artikli 11 lõikes 2 osutatud juhtudel on põhiasja arutanud vahekohus pädev kontrollima vaidlusaluste asendusmeetmete proportsionaalsust, sealhulgas juhul, kui need meetmed võeti täielikult või osaliselt muu kahepoolse lepinguga siseturu valdkonnas, mille osaline Šveits on.

4. Kokkuleppe artikli 14a lõigetes 2 ja 4 osutatud juhtudel on vahekohus pädev arutama, kas väidetavad raskused on tõendatud ja tulenevad kokkuleppe kohaldamisest.

5. Esialgne vastuväide vahekohtu pädevuse puudumise kohta esitatakse hiljemalt kostja vastuses või vastuses vastuhagile. Asjaolu, et pool on määranud vahekohtuniku või on osalenud tema määramises, ei võta talt õigust esitada esialgset vastuväidet. Esialgne vastuväide, et vaidluse lahendamine ületab vahekohtu pädevuse piire, esitatakse niipea, kui menetluse käigus tuleb kõne alla küsimus, mille lahendamine väidetavalt ületab vahekohtu pädevust. Igal juhul võib vahekohus pärast ettenähtud tähtaja möödumist esialgse vastuväite rahuldada, kui ta leiab, et viivitus on põhjendatud.

6. Vahekohus võib teha lõikes 4 nimetatud esialgse vastuväite kohta otsuse kas enne asja sisulist lahendamist või käsitleda seda sisulises otsuses.

ARTIKKEL III.7

Muud kirjalikud esildised

Vahekohus võib otsustada, millised kirjalikud esildised pooled lisaks hagiavaldusele ja kostja vastusele esitama peavad või esitada võivad ning määrab nende esitamise tähtaja.

ARTIKKEL III.8

Tähtajad

1. Vahekohtu poolt hagiavalduse, kostja vastuse ja muude kirjalike esildiste esitamiseks määratud tähtaeg ei tohi olla pikem kui 90 päeva, kui pooled ei lepi kokku teisiti.

2. Vahekohus teeb oma lõpliku otsuse 12 kuu jooksul alates vahekohtu moodustamise kuupäevast. Erandlikel asjaoludel võib vahekohus eriti keerulistes küsimustes seda tähtaega pikendada veel kuni kolme kuu võrra.

3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaegu lühendatakse poole võrra:

a) hageja või kostja taotlusel, kui vahekohus otsustab 30 päeva jooksul alates taotluse esitamisest ja pärast teise poole ärakuulamist, et asi on kiireloomuline; või

b) poolte kokkuleppel.

4. Protokolli artikli 11 lõikes 2 osutatud juhtudel teeb vahekohus oma lõpliku otsuse kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil asendusmeetmetest teatati vastavalt protokolli artikli 11 lõikele 1.

5. Kokkuleppe artikli 14a lõigetes 2 ja 4 osutatud juhtudel teeb vahekohus oma lõpliku otsuse kuue kuu jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva.

ARTIKKEL III.9

Pöördumised Euroopa Liidu Kohtusse

1. Protokolli artikli 7 ja artikli 10 lõike 3 kohaldamisel pöördub vahekohus Euroopa Liidu Kohtusse.

2. Vahekohus võib menetluse käigus igal ajal pöörduda Euroopa Liidu Kohtusse, tingimusel et vahekohus suudab piisavalt täpselt määratleda kohtuasja õigusliku ja faktilise tausta ning sellega seotud õiguslikud küsimused.

Vahekohtumenetlus peatatakse seniks, kuni Euroopa Liidu Kohus on oma otsuse teinud.

3. Kumbki pool võib saata vahekohtule põhjendatud taotluse pöörduda Euroopa Liidu Kohtu poole. Vahekohus lükkab taotluse tagasi, kui ta leiab, et lõikes 1 osutatud Euroopa Liidu Kohtusse pöördumise tingimused ei ole täidetud. Kui vahekohus lükkab kokkuleppeosalise taotluse Euroopa Liidu Kohtusse pöördumiseks tagasi, põhjendab ta oma otsust sisulises otsuses.

4. Vahekohus pöördub Euroopa Liidu Kohtusse teatega. Teade peab sisaldama vähemalt järgmist:

a) vaidluse lühikirjeldus;

b) liidu õigusakt (õigusaktid) ja/või vaidlusaluse kokkuleppe säte (sätted) ning

c) liidu õiguse mõiste, mida tuleb tõlgendada vastavalt protokolli artikli 7 lõikele 2.

Vahekohus teatab pooltele Euroopa Liidu Kohtusse pöördumisest.

5. Euroopa Liidu Kohus kohaldab analoogia põhjal kodukorda, mida kohaldatakse tema pädevuse suhtes teha eelotsuseid aluslepingute ja õigusaktide tõlgendamise kohta liidu institutsioonide, organite ja asutuste poolt.

6. Esindajad ja juristid, kellel on artiklite I.4, I.5, III.4 ja III.5 kohaselt õigus esindada pooli vahekohtus, on volitatud esindama pooli Euroopa Liidu Kohtus.

ARTIKKEL III.10

Ajutised meetmed

1. Protokolli artikli 11 lõikes 2 osutatud juhtudel võib kumbki kokkuleppeosaline vahekohtumenetluse mis tahes etapis taotleda ajutiste meetmete kohaldamist, mis seisneb asendusmeetmete peatamises.

2. Lõike 1 kohases taotlustes tuleb märkida hagi ese, kiireloomulisust põhjendavad asjaolud ning fakti- ja õigusväited, mis esmapilgul õigustavad taotletava ajutiste meetmete kohaldamist. Neile lisatakse ajutiste meetmete kohaldamise põhjendamiseks kõik kättesaadavad tõendid või taotlus nende kogumiseks.

3. Ajutisi meetmeid taotlev pool saadab oma taotluse kirjalikult teisele poolele ja rahvusvahelise büroo kaudu vahekohtule. Vahekohus määrab lühikese tähtaja, mille jooksul teine pool võib esitada kirjalikke või suulisi seisukohti.

4. Vahekohus võtab ühe kuu jooksul alates lõikes 1 osutatud taotluse esitamisest vastu otsuse vaidlustatud asendusmeetmete peatamise kohta, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) vahekohus peab ajutiste meetmete kohaldamist taotleva poole esitatud väiteid *prima facie* põhjendatuks;

b) vahekohus on seisukohal, et kuni lõpliku otsuse tegemiseni kannaks ajutiste meetmete kohaldamist taotlev pool suurt ja korvamatut kahju, kui asendusmeetmeid ei peatata ning

c) kahju, mis tekitati ajutisi meetmeid taotlevale isikule vaidlusaluste asendusmeetmete viivitamatu kohaldamisega, kaalub üles huvi neid meetmeid viivitamatult ja tõhusalt kohaldada.

5. Artikli III.9 lõike 2 teises lõigus osutatud menetluse peatamist ei kohaldata käesoleva artikli kohaste menetluste suhtes.

6. Vahekohtu poolt lõike 4 kohaselt tehtud otsusel on üksnes ajutine mõju ning see ei piira vahekohtu sisulise otsuse tegemist.

7. Kui vahekohtu poolt käesoleva artikli lõike 4 kohaselt tehtud otsuses ei ole peatamise lõpetamiseks ette nähtud varasemat kuupäeva, lõpeb kehtivuse peatamine siis, kui tehakse protokolli artikli 11 lõike 2 kohane lõplik otsus.

8. Käesoleva artikli kohaldamisel võtab vahekohus ajutisi meetmeid taotleva poole ja teise poole asjaomaste huvide kaalumisel ebaselguse vältimiseks arvesse üksikisikute ja ettevõtjate huve, kuid selle tulemusel ei teki sellistele üksikisikutele või ettevõtjatel vahekohtus kaebeõigust.

ARTIKKEL III.11

Tõendid

1. Mõlemad pooled esitavad tõendid oma hagi või kostja vastuse aluseks olevate asjaolude kohta.

2. Vahekohus võib poole taotluse korral või omal algatusel nõuda pooltelt asjaomast teavet, mida ta peab vajalikuks ja asjakohaseks. Vahekohus määrab pooltele tähtaja tema taotlusele vastamiseks.

3. Vahekohus võib poole taotluse korral või omal algatusel nõuda kõigist teabeallikatest teavet, mida ta peab asjakohaseks. Vahekohtul on õigus küsida ka ekspertide arvamust, kui ta peab seda sobivaks ja asjakohaseks, ja võttes arvesse poolte vahel kokku lepitud tingimusi.

4. Vahekohtu poolt käesoleva artikli alusel saadud kogu teave tehakse pooltele kättesaadavaks ja pooled võivad selle teabe kohta vahekohtule märkusi esitada.

5. Pärast teise poole seisukohtade küsimist võtab vahekohus asjakohased meetmed, et lahendada kokkuleppeosalise tõstatatud küsimused, mis puudutavad isikuandmete kaitset, ametisaladust ja konfidentsiaalsusega seotud õiguspäraseid huve.

6. Vahekohus otsustab esitatud tõendite vastuvõetavuse, asjakohasuse ja kaalukuse üle.

ARTIKKEL III.12

Istungid

1. Kui istung peab toimuma, teatab vahekohus pärast pooltega konsulteerimist pooltele piisavalt aegsasti istungi kuupäeva, kellaaja ja koha.

2. Istung on avalik, kui vahekohus ei otsusta mõjuvatel põhjustel omal algatusel või poolte taotlusel teisiti.

3. Vahekohtu esimees koostab iga istungi protokolli ja allkirjastab need. Ainult need protokollid on autentsed.

4. Vahekohus võib otsustada korraldada istungi virtuaalselt vastavalt rahvusvahelise büroo praktikale. Pooli teavitatakse sellest tavast õigeaegselt. Sellistel juhtudel kohaldatakse lõiget 1 *mutatis mutandis* ja lõiget 3.

ARTIKKEL III.13

Vaikimisi otsused

1. Kui hageja ei ole käesolevas liites või vahekohtu poolt kehtestatud tähtaja jooksul hagiavaldust esitanud ja ei tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, teeb vahekohus otsuse vahekohtumenetlus lõpetada, välja arvatud juhul, kui on lahendamata küsimusi, mille kohta on vaja teha otsus, ja kui vahekohus peab seda asjakohaseks.

Kui kostja ei ole käesolevas liites või vahekohtu poolt kehtestatud tähtaja jooksul esitanud vastust vahekohtuteatele või kostja vastust ja ei tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, teeb vahekohus otsuse menetlust jätkata, ilma et seda iseenesest käsitataks hageja väidetega nõustumisena.

Teist lõiku kohaldatakse ka juhul, kui hageja on jätnud esitamata vastuse vastuhagile.

2. Kui artikli III.12 lõike 1 alusel nõuetekohaselt kohtusse kutsutud pool ei ilmu kohtuistungile ja ei tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, võib vahekohus menetlust jätkata.

3. Kui pool, kellelt on nõuetekohaselt taotletud täiendavaid tõendeid, jätab need esitamata kehtestatud tähtaja jooksul ega tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, teeb vahekohus otsuse olemasolevate tõendite põhjal.

ARTIKKEL III.14

Menetluse lõpetamine

1. Kui on tõendatud, et pooltel on olnud mõistlik võimalus oma väiteid esitada, võib vahekohus kuulutada menetluse lõpetatuks.

2. Vahekohus võib omal algatusel või poole taotlusel, kui ta peab seda erandlike asjaolude tõttu vajalikuks, igal ajal enne otsuse tegemist menetluse uuendada.

IV PEATÜKK

OTSUS

ARTIKKEL IV.1

Otsused

Vahekohus püüab teha oma otsuseid konsensuse alusel. Kui aga otsuse tegemine konsensuse alusel osutub võimatuks, teeb vahekohus otsuse vahekohtunike häälteenamusega.

ARTIKKEL IV.2

Vahekohtuotsuse vorm ja mõju

1. Vahekohus võib teha eri küsimustes otsuseid eraldi ja eri aegadel.

2. Kõik vahekohtuotsused peavad olema kirjalikud ja neis märgitakse põhjused, millel need rajanevad. Vahekohtuotsused on lõplikud ja pooltele siduvad.

3. Vahekohtuotsus peab olema vahekohtunike poolt allkirjastatud, selles tuleb märkida otsuse tegemise kuupäev ja näidata ära vahekohtu asukoht. Rahvusvaheline büroo edastab pooltele vahekohtunike allkirjastatud otsuse koopia.

4. Rahvusvaheline büroo avalikustab vahekohtuotsuse.

Vahekohtuotsuse avalikustamisel järgib rahvusvaheline büroo asjakohaseid isikuandmete kaitset, ametisaladust ja konfidentsiaalsusega seotud õigustatud huve käsitlevaid eeskirju.

Teises lõigus osutatud eeskirjad on samad kõigi kahepoolsete lepingute puhul sellistes siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, samuti tervishoiulepingu, põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe ja Šveitsi korrapärast rahalist toetust käsitleva lepingu puhul. Ühiskomitee võtab oma otsusega kõnealused eeskirjad vastu ja ajakohastab neid kokkuleppe kohaldamiseks.

5. Pooled täidavad kõik vahekohtu otsused viivitamata.

6. Protokolli artikli 10 lõikes 2 osutatud juhtudel ja pärast poolte arvamuse saamist määrab vahekohus oma otsuse täitmiseks mõistliku tähtaja vastavalt protokolli artikli 10 lõikele 5, võttes arvesse poolte sisemenetlusi.

ARTIKKEL IV.3

Kohaldatav õigus, tõlgendamiseeskirjad, vahendaja

1. Kohaldatav õigus koosneb kokkuleppest, liidu õigusaktidest, millele selles viidatakse, ning muudest rahvusvahelise õiguse normidest, mis on kõnealuste õigusaktide kohaldamisega seotud.

2. Vahekohus teeb otsuse vastavalt protokolli artiklis 7 osutatud tõlgendamiseeskirjadega.

3. Vaidluste lahendamise organi eelnevad otsused protokolli artikli 11 lõikes 1 osutatud muu kahepoolse lepingu kohaste asendusmeetmete proportsionaalsuse kohta on vahekohtule siduvad.

4. Vahekohtul ei ole lubatud teha otsust vahendajana ega *ex aequo et bono*.

ARTIKKEL IV.4

Mõlemat poolt rahuldav lahendus või muud põhjused menetluse lõpetamiseks

1. Pooled võivad ükskõik millal leppida kokku lahenduses, mis rahuldab mõlemat poolt. Nad teatavad sellest lahendusest ühiselt vahekohtule. Kui lahendus nõuab kummagi kokkuleppeosalise vastavate riiklike menetluste kohast heakskiitu, viidatakse teates kõnealusele nõudmisele ja vahekohtumenetlus peatatakse. Vahekohtumenetlus lõpetatakse, kui sellist nõusolekut ei ole vaja või kui teatatakse selliste riiklike menetluste lõpetamisest.

2. Kui hageja teatab menetluse käigus vahekohtule kirjalikult, et ta ei soovi menetlust jätkata, ja kui kostja ei ole kuupäevaks, mil vahekohus selle teate kätte saab, astunud menetluses ühtegi sammu, teeb vahekohus otsuse menetluse lõpetamise kohta. Vahekohus teeb otsuse kulude kohta, mis tuleb kanda hagejal, kui see on selle poole käitumise tõttu põhjendatud.

3. Kui vahekohus jõuab enne oma otsuse tegemist järeldusele, et menetluse jätkamine on muutunud mõttetuks või võimatuks muudel kui lõigetes 1 ja 2 osutatud põhjustel, teatab vahekohus pooltele oma kavatsusest teha otsus menetluse lõpetamise kohta.

Esimest lõiku ei kohaldata, kui on lahendamata küsimusi, mille kohta on vaja teha otsus, ja kui vahekohus peab seda asjakohaseks.

4. Vahekohus edastab pooltele vahekohtumenetluse lõpetamise otsuse või poolte kokkuleppel tehtud ja vahekohtunike allkirjastatud otsuse koopia. Artikli IV.2 lõikeid 2–5 kohaldatakse vahekohtu otsuste suhtes, mis tehakse poolte kokkuleppel.

ARTIKKEL IV.5

Vahekohtuotsuse parandamine

1. 30 päeva jooksul pärast otsuse kättesaamist võib kumbki pool taotleda, et vahekohus kõrvaldaks otsuses leiduvad arvutusvead, sisulised või kirjavead või mistahes muud samalaadsed vead või väljajätmised, teatades sellest taotlusest teisele poolele ja rahvusvahelise büroo kaudu vahekohtule. Kui vahekohus peab sellist taotlust põhjendatuks, teeb ta paranduse 45 päeva jooksul pärast taotluse kättesaamist. Taotlusel ei ole peatavat mõju artikli IV.2 lõikes 6 sätestatud tähtaja suhtes.

2. 30 päeva jooksul pärast otsuse teatavakstegemist võib vahekohus teha lõikes 1 osutatud parandusi omal algatusel.

3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud parandused tehakse kirjalikult ja need moodustavad otsuse lahutamatu osa. Kohaldatakse artikli IV.2 lõikeid 2–5.

ARTIKKEL IV.6

Vahekohtunike tasud

1. Artiklis IV.7 osutatud tasud peavad olema mõistlikud, võttes arvesse juhtumi keerukust, vahekohtunike poolt sellele kulutatud aega ja kõiki muid asjakohaseid asjaolusid.

2. Koostatakse loetelu päevaraha ja maksimum- ja miinimumtundide kohta, mis on sama kõigi kahepoolsete lepingute puhul sellistes siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, samuti tervishoiulepingu, põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe ja Šveitsi korrapärast rahalist toetust käsitleva lepingu puhul, ning seda ajakohastatakse vajaduse korral. Ühiskomitee võtab kõnealuse loetelu vastu ja ajakohastab seda oma otsusega.

ARTIKKEL IV.7

Kulud

1. Kumbki pool kannab omaenese kulud ja poole vahekohtu kuludest.

2. Vahekohus määrab oma kulud kindlaks sisulises otsuses. Kõnealused kulud hõlmavad üksnes:

a) vahekohtunike tasusid, mis esitatakse iga vahekohtuniku kohta eraldi ja mille suuruse määrab kindlaks vahekohus ise kooskõlas artikliga IV.6;

b) vahekohtunike reisi- ja muud kulud ning

c) rahvusvahelise büroo tasud ja kulud.

3. Lõikes 2 osutatud summad peavad olema mõistlikud, võttes arvesse vaidluse eseme väärtust, vaidluse keerukust, aega, mille vahekohtunikud ja vahekohtu määratud eksperdid on sellele kulutanud, ning kõiki konkreetse juhtumi puhul olulisi asjaolusid.

ARTIKKEL IV.8

Kulude ettemaksed

1. Vahekohtumenetluse alguses võib rahvusvaheline büroo nõuda, et kumbki pool maksaks artikli IV.7 lõikes 2 osutatud kulude katteks ettemaksena võrdse summa.

2. Vahekohtumenetluse käigus võib rahvusvaheline büroo nõuda pooltelt lõikes 1 osutatud tagatistele lisaks täiendavaid tagatisi.

Kõik poolte poolt käesoleva artikli kohaldamisel deponeeritud summad makstakse rahvusvahelisele büroole ja ta maksab need välja tegelike kulude, sealhulgas eelkõige vahekohtunike ja rahvusvahelise büroo tasude katteks.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

ARTIKKEL V.1

Muudatused

Ühiskomitee võib oma otsusega käesolevat liidet muuta.
